

Sefa Nur HAZNEDAR

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS

2023

T.C.
ERZİNCAN BİNALI YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**KARİYER STRESİ, TÜKENMİŞLİK VE OLUMLU
GELECEK BEKLENTİSİ İLİŞKİSİ: BEDEN EĞİTİMİ
ÖĞRETMENİ ADAYLARI ÖRNEĞİ**

Sefa Nur HAZNEDAR

Danışman: Doç. Dr. Sonnur KÜÇÜK KILIÇ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
ANABİLİM DALI

ERZİNCAN
Ağustos 2023
Her Hakkı Saklıdır.

**T.C.
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**KARİYER STRESİ, TÜKENMİŞLİK VE OLUMLU GELECEK
BEKLENTİSİ İLİŞKİSİ: BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENİ
ADAYLARI ÖRNEĞİ**

Sefa Nur HAZNEDAR

Danışman: Doç. Dr. Sonnur KÜÇÜK KILIÇ

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
ANABİLİM DALI**

**ERZİNCAN
Ağustos 2023
Her Hakkı Saklıdır.**

Kabul ve Onay

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans programında öğrenci Sefa Nur HAZNEDAR tarafından Doç. Dr. Sonnur KÜÇÜK KILIÇ danışmanlığında hazırlanan **“Kariyer Stresi, Tükenmişlik ve Olumlu Gelecek Beklentisi İlişkisi: Beden Eğitimi Öğretmeni Adayları Örneği”** başlıklı tez aşağıdaki jüri üyeleri tarafından 25/08/2023 tarihinde yapılan tez savunma sınavında başarılı bulunmuş ve Yüksek Lisans tezi olarak oy birliği (3/3) ile kabul edilmiştir.

Başkan:

İmza:

Üye :

İmza:

Üye :

İmza:

Yukarıdaki sonuç Enstitü Yönetim Kurulunun / / 2023 tarih ve/..... sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Doç. Dr. Filiz YANGILAR
Enstitü Müdürü

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaklardan yapılan bildirişlerin, şekil ve tabloların kaynak olarak kullanımı, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

Bilimsel Etiğe Uygunluk

“Kariyer Stresi, Tükenmişlik ve Olumlu Gelecek Beklentisi İlişkisi: Beden Eğitimi Öğretmeni Adayları Örneği” isimli “Yüksek Lisans” tezim tarafımca intihal tespit programı ile incelenmiştir. Buna göre tezimde bilimsel etik ihlali ve intihal olarak nitelendirilebilecek herhangi bir durum olmadığını taahhüt ederim.

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir biçimde elde edildiğini; aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiğı gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi beyan ederim. 25/08/2023

İmza

Sefa Nur HAZNEDAR

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

KARIYER STRESİ, TÜKENMİŞLİK VE OLUMLU GELECEK BEKLENTİSİ İLİŞKİSİ: BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENİ ADAYLARI ÖRNEĞİ

Sefa Nur HAZNEDAR

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Danışman: Doç. Dr. Sonnur KÜÇÜK KILIÇ

Amaç: Beden eğitimi öğretmeni adaylarının kariyer stresi, tükenmişlik ve olumlu gelecek beklentisi düzeylerini bazı değişkenlere göre incelemek ve aralarındaki ilişkiyi belirlemektir.

Materyal metod: Araştırmanın çalışma grubunu dört farklı devlet üniversitesinde öğrenim gören 471 (181 kadın ve 290 erkek) beden eğitimi öğretmeni adayı oluşturmuştur. Katılımcıların yaş ortalaması 21.96 ± 2.45 'tür. Çalışmada veri toplama aracı olarak 'Kariyer Stresi Ölçeği', 'Maslach Tükenmişlik Ölçeği-Öğrenci Formu' ve 'Olumlu Gelecek Beklentisi Ölçeği' kullanılmıştır. Verilerin analizinde istatistiki yöntem olarak; betimsel istatistikler (frekans, aritmetik ortalama, standart sapma); t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), Pearson Correlation testleri kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların kariyer stresi ve tükenmişlik algıları orta seviyenin altında iken, olumlu gelecek beklentisi algıları ise orta seviyenin üzerindedir. Beden eğitimi öğretmeni adaylarının kariyer stresi algıları cinsiyet, gelir ve baba eğitim durumuna göre; tükenmişlik algıları sınıf, aktif olarak (lisanslı) spor yapma durumu, gelir ve baba eğitim durumuna göre, olumlu gelecek beklentisi algıları ise gelir durumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır.

Sonuç: Beden eğitimi öğretmeni adaylarının kardeş sayıları arttıkça kariyer stresi algıları artarken olumlu gelecek beklentileri azalmaktadır. Öte yandan katılımcıların akademik başarıları arttıkça tükenmişlik algıları azalmaktadır. Beden eğitimi öğretmeni adaylarının tükenmişlik düzeyleri arttıkça kariyer stresleri de artmaktadır. Beden eğitimi öğretmeni adaylarının kariyer stresi ve tükenmişlik düzeyleri arttıkça olumlu gelecek beklentileri azalmaktadır.

2023, 88 Sayfa

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi, Kariyer Stresi, Olumlu Gelecek, Öğretmen Adayı, Tükenmişlik.

ABSTRACT

MSc Thesis

THE RELATIONSHIP BETWEEN CAREER STRESS, BURNOUT AND POSITIVE FUTURE EXPECTATIONS: THE EXAMPLE OF PRE-SERVICE PHYSICAL EDUCATION TEACHERS

Sefa Nur HAZNEDAR

Erzincan Binali Yıldırım University
Graduate School of Health Sciences
Department of Physical Education and Sports

Supervisor: Doç. Dr. Sonnur KÜÇÜK KILIÇ

Introduction and Purpose: The aim of this study is to examine the career stress, burnout and positive future expectation levels of pre-service physical education teacher according to some variables and to determine the relationship between them.

Materials and Method: The study group of the research consisted of 471 (181 female, 290 male) pre-service physical education teacher studying at four different state universities. The mean age of the participants was 21.96 ± 2.45 . ‘Career Stress Scale’, ‘Maslach Burnout Scale-Student Form’ and ‘Positive Future Expectation Scale’ were used as data collection tools in the study. As a statistical method in the analysis of data; descriptive statistics (frequency, arithmetic mean, standard deviation); t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), Pearson Correlation tests were used.

Finding: While the participants' perceptions of career stress and burnout were below the middle level, positive future expectation perceptions were above the middle level. Pre-service physical education teacher's career stress perceptions differed significantly according to gender, income and father's education level; burnout perceptions differed significantly according to grade level, actively (licensed) engage in sports status, income, and father's education level; positive future expectation perceptions differed significantly according to income status.

Result: As the number of sibling of pre-service physical education teachers increased, career stress perception increased and positive future expectations decreased. On the other hand, as the academic achievement of the participants increased, their burnout perception decreased. As physical education teacher candidates' burnout levels increased, career stresses also increased. Finally, as the career stress and burnout levels of pre-service physical education teachers increased, their positive future expectations decreased.

2023, 88 Pages

Keywords: Burnout, Career Stress, Physical Education, Positive Future, Pre-ServiceTeache.

TEŞEKKÜR

Üniversite hayatım ve yüksek lisans eğitimim boyunca ilhamı, rehberliği, emekleriyle ve sonsuz sabrıyla bana destek olan, tez çalışmamın her aşamasında yaptığı katkılarla bana yol gösteren sevgili danışmanım Doç. Dr. Sonnur KÜÇÜK KILIÇ'a;

Tez çalışmama yaptığı katkıları, ilgisi ve önerileriyle kıymetli görüşlerinden faydalandığım Sayın Prof. Dr. Erman ÖNCÜ'ye ve Doç. Dr. Anıl TÜRKELİ'ye

Bana bir çocuğun hayatına dokunmanın ne anlama geldiğini öğreten hem sporculuk hayatımda hem sosyal hayatımda bana kattıkları için eniştem İbrahim Ethem PAK'a;

Bana verdikleri sonsuz sevgi ve duydukları güvenle hep yanımda olup benden desteklerini esirgemeyen sevgili annem Ruhiye HAZNEDAR'a, sevgili babam Mehmet Nazım HAZNEDAR'a ve dünyanın en iyi ablası ve arkadaşı olup tez yazım sürecimde kahrımı çeken Rabia Merve HAZNEDAR PAK'a;

Tezime yardımcı olan ve katkı sağlayan tüm öğretmen aday arkadaşlarıma teşekkürü borç bilirim.

Sefa Nur HAZNEDAR

Ağustos, 2023

İÇİNDEKİLER

Kabul ve Onay.....	i
Bilimsel Etiğe Uygunluk.....	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT.....	iv
TEŞEKKÜR	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar LİSTESİ	ix
KISALTMALAR	x
1. GİRİŞ.....	1
2. GENEL BİLGİLER.....	5
2.1. Öğretmenlik	5
2.1.1. Öğretmenlik Kavramı.....	5
2.1.2. Öğretmenlik Mesleği.....	6
2.2. Öğretmenin Kişisel Özellikleri	6
2.3. Öğretmenin Mesleki Özellikleri.....	6
2.3.1. Genel Kültür Bilgisi	7
2.3.2. Mesleki Alan Bilgisi.....	8
2.4. Öğretme Görevi.....	8
2.5. Beden Eğitimi	9
2.5.1. Beden Eğitimi Kavramı.....	9
2.5.2. Beden Eğitiminin Geliştirdiği Nitelikler	10
2.5.2.1. Fiziksel Gelişimdeki Rolü	10
2.5.2.2. Psikomotor Gelişimdeki Rolü	10
2.5.2.3. Zihinsel Gelişimdeki Rolü	10
2.5.2.4. Duygusal ve Toplumsal Gelişimdeki Rolü	11
2.6. Beden Eğitimi Öğretmenliği	11
2.6.1. Beden Eğitimi Öğretmeninde Olması Gereken Nitelikler	11
2.6.2. Beden Eğitimi Öğretmeninde Olması Gereken Mesleki Nitelikler.....	12
2.6.2.1. Genel Kültür Bilgisi.....	13
2.6.2.2. Genel Yetenek Bilgisi	13
2.6.2.3. Beden Eğitimi Alan Bilgisi.....	14
2.6.2.4. Beden Eğitimi Öğretmeninin Öğretme Görevleri.....	14

2.7. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Atanma Süreci	15
2.7.1. Öğretmen Atamalarına Yönelik Uygulanan Sınavlar	16
2.8. Beden Eğitimi Öğretmenliği Atanma Sürecinde Yaşanılan Problemler.....	17
2.8.1. Kariyer Stresi Kavramı.....	17
2.8.1.1. Kariyer Engelleri.....	18
2.8.1.2. Kariyer Stresi ve Öğretmenler	21
2.8.1.3. Kariyer Stresi ve Beden Eğitimi Öğretmen Adayları İlişkisi	21
2.8.1.4. Kariyer Stresi ve Kuramlar	21
2.8.1.5. Super'ın Kariyer Gelişim Kuramı.....	22
2.8.1.6. Kariyer Yapılandırma Kuramı	22
2.8.2. Tükenmişlik Kavramı.....	23
2.8.2.1. Tükenmişliğe Etki Eden Faktörler	23
2.8.2.2. Tükenmişliğin Boyutları	24
2.8.2.3. Tükenmişlik Belirtileri.....	25
2.8.2.4. Tükenmişlik ve Eğitim.....	26
2.8.2.5. Tükenmişlik ve Beden Eğitimi İlişkisi	26
2.8.3 Olumlu Gelecek Beklentisi	27
2.8.3.1. Olumlu Gelecek Beklentisi Kavramı ve Özellikleri	27
2.8.3.2. Üniversite Öğrencilerinin Olumlu Gelecek Beklentisi.....	28
2.8.3.3. Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Olumlu Gelecek Beklentisi.....	29
2.9 Literatür Taramasının Sonucu.....	30
3. MATERYAL VE METOT.....	34
3.1. Araştırmanın Modeli	34
3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	34
3.3. Veri Toplama Araçları	35
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu	35
3.3.2. Kariyer Stresi Ölçeği	36
3.3.3. Maslach Tükenmişlik Envanteri Öğrenci Formu	36
3.3.4. Olumlu Gelecek Beklentisi Ölçeği.....	37
3.4. Verilerin Toplanması	37
3.5. Verilerin Analizi	37
4. BULGULAR.....	39
5. TARTIŞMA.....	51
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	60

KAYNAKLAR	63
EKLER	76
Ek-1. Anket Formu	77
Ek-2. Araştırma İzni.....	80
Ek-3. Etik Kurul Kararı.....	87
ÖZGEÇMİŞ	89

TABLÖLAR LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 3.1. Katılımcıların Demografik Bilgileri	35
Tablo 4.1. Ölçek Puanlarının Dağılımı	39
Tablo 4.2. Ölçek Puanlarının Cinsiyete Göre t-Testi Sonuçları.....	40
Tablo 4.3. Ölçek Puanlarının Sınıf Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları.....	41
Tablo 4.4. Ölçek Puanlarının Aktif Olarak (Lisanslı) Spor Yapma Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları.....	42
Tablo 4.5. Ölçek Puanlarının Gelir Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları	44
Tablo 4.6. Ölçek Puanlarının Anne Eğitim Durumuna Göre ANOVA Sonuçları	45
Tablo 4.7. Ölçek Puanlarının Baba Eğitim Durumuna Göre ANOVA Sonuçları	46
Tablo 4.8. Yaş ile KSÖ, MTÖ-ÖF ve OGBÖ Puanları Arasındaki Korelasyon Sonuçları	47
Tablo 4.9. Kardeş Sayısı ile KSÖ, MTÖ-ÖF ve OGBÖ Puanları Arasındaki Korelasyon Sonuçları.....	48
Tablo 4.10. Akademik Başarı ile KSÖ, MTÖ-ÖF ve OGBÖ Puanları Arasındaki Korelasyon Sonuçları.....	49
Tablo 4.11. KSÖ Puanları ile MTÖ-ÖF ve Alt Boyut Puanları Arasındaki Korelasyon Sonuçları.....	49
Tablo 4.12. OGBÖ Puanları ile KSÖ ve Alt Boyut Puanları Arasındaki Korelasyon Sonuçları	50
Tablo 4.13. OGBÖ Puanları ile MTÖ-ÖF ve Alt Boyut Puanları Arasındaki Korelasyon Sonuçları.....	50

KISALTMALAR

KPSS	Kamu Personeli Seçme Sınavı
KSÖ	Kariyer Stresi Ölçeği
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
MTEÖF	Maslach Tükenmişlik Envanteri Öğrenci Formu
OGBÖ	Olumlu Gelecek Beklentisi Ölçeği
ÖABT	Öğretmenlik Alan Bilgisi
ÖSYM	Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi
TDK	Türk Dil Kurumu
TTK	Talim Terbiye Kurulu

1. GİRİŞ

Baş döndürücü hızda gelişim ve dönüşümün yaşandığı günümüz dünyasında, hemen hemen bütün milletlerin en önemli gayreti, değişime uyum sağlayabilecek becerilere sahip niteliği olan fertler yetiştirmek olmaktadır. Bireylerin yetiştirilmesi bakımından en temel unsurun eğitim olduğu konusunda hemen hemen tüm toplumlar hemfikirdir. Ülkemiz eğitim sisteminin de temel amacı ülkedeki nitelikli insan gücü yetiştirmek ve yurttaşlarına vatandaşlık eğitimi vermektir (Karagözoğlu, 2003). Bu amaç doğrultusunda en etkili yol ise toplumu oluşturan fertlerin nasıl öğreneceklerinin bilmelerinden geçer.

Geleceğimize yön verecek nitelikli insanların yetiştirilmesinde önemli görev üstlenmiş olan öğretmenlerimizin rolleri yaşanan değişimlerle birlikte etkilenmektedir. Öğretmenler, öğrenme ortamını etkili bir şekilde düzenleyebilmeli, öğrenme sürecinde öğrencilerine rehberlik edebilmeli ve en geniş düzeyde farkındalıkla öğretmen adaylarına meslekleri ile ilgili yeterlikleri en üst seviyede kazandırılması beklenir (Çelikten ve ark., 2003).

Her işte birtakım stres faktörlerinin olması kaçınılmaz bir durum olduğu gibi esas olan kişilerin önce kendi fiziksel ve psikolojik durumunu ortaya koyup ardından ortaya çıkması muhtemel problemlerle başa çıkabilmeyi öğrenebilme yeteneğidir (Işık ve Hamurcu, 2017).

Öğretmenlik mesleğinde de başarılı olabilme açısından mesleğini severek ve isteyerek yapabilmesi gereken yeterliklere sahip olunması da çok önem arz etmektedir. Bu durum öğretmenlerin mesleklerine karşı iyimser bir tutum içinde olmaları ve olumlu gelecek beklentilerinin en üst düzeyde olması ile yakından alakalıdır. Öte yandan gelecek neslin nitelikli olarak yetiştirilmesi günümüz öğretmenlerinin de aynı oranda nitelikli olarak yetiştirilmesine bağlı olup, tıpkı öğretmenler gibi beden eğitimi öğretmenlerinin de eğitim sistemlerinin amacına ulaşmasında önemli rol oynadığı görülmektedir. Beden eğitimi öğretmeni adaylarına uygulanacak eğitim stratejileri, onlara kazandırılması gereken nitelikler, akademik düzeyde öz-yeterlikler ve aşılması gereken olumlu gelecek beklentileri çok önemlidir.

Bu açıdan beden eğitimi öğretmeni adaylarının öğrenimleri sırasında kazanacakları bilgi ve becerilere ilaveten örnek tavır ve düzenli alışkanlıkları da sergileyen duruşla yüksek saygınlık gören bu mesleği icra edebilmeleri ve okullarda öğrenim görmekte olan beden eğitimi öğretmeni adaylarının en nitelikli şekilde yetiştirilmelerine engel olabilecek, kariyer stresleri ve tükenmişlik düzeylerini asgari seviyeye indirebilecek gerekli çalışmaların milli eğitim ve üniversite düzeyinde en üst seviyede yürütülmesi önem arz etmektedir.

Bunların yanı sıra beden eğitimi öğretmeni atama sayılarının yıldan yıla azalmasının öğretmen adaylarının kariyer stresi ve tükenmişlik yaşamalarına neden olduğu ve bu durumun da öğretmen adaylarının olumlu gelecek beklentisi algılarını etkilediği düşünülmektedir. Kariyer stresi, tükenmişlik ve olumlu gelecek beklentisinin, öğretmen adaylarının gelecekte mesleğe yönelik bakış açısı yönünden düşünüldüğünde önem arz eden parametreler olduğu söylenilebilir.

Bu bağlamda literatür incelendiğinde Bozdam (2008)'ın beden eğitimi öğretmeni adaylarının mesleki kaygı düzeylerinin incelendiği çalışmada mesleki kaygı düzeyinin orta düzeyde olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Gümrükçü Bilgici ve Deniz (2016)'ın de öğretmen adayları üzerinde gerçekleştirdikleri çalışmada ise mesleki kaygının orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Yine Kurt (2008)'un üniversite öğrencilerinin geleceğe ilişkin kaygı nedenlerini incelediği çalışmada “Geleceğimden kaygılanıyorum” fikrine vurgu yapıldığı saptanmıştır. Öte yandan Şanlı ve Saraçlı (2015), üniversite öğrencilerinin gelecek beklentileri üzerinde etkili olan etmenleri belirlemek üzere bir araştırma yürütmüş ve öğrencilerin gelecek beklentileri üzerinde kişilik özelliklerinin en büyük etkiye sahip olduğunu belirlemişlerdir. Üniversite öğrencilerinin gelecekle ilgili beklentilerinin araştırıldığı bir başka çalışmada (Güleri 1999) gençlerin gelecek beklentisi üzerinde gençlerin aile olanakları, eğitim-öğretim fırsatları ve yetenek ve beceri düzeylerinin önemli rol oynadığı kanısına varılmıştır. Kutsal ve Bilge (2012)'nin yaptığı çalışmada lise öğrencilerinin tükenmişlik düzeyleri ile algıladıkları sosyal destek düzeyleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymak ve öğrencilerin bazı özelliklerine göre tükenmişlik düzeylerini incelemek amaçlanmıştır. Araştırmada, öğrencilerin tükenmişlik düzeylerinin algıladıkları sosyal destekle yordanıldığı; cinsiyetin öğrencilerin tükenmişlik seviyelerinde orta düzeyde etkisi olduğu; sınıf düzeyine bağlı

olarak tükenmişlik düzeyinin arttığı; öğrencilerin tükenmişlik düzeylerinin öğrenim gördüğü alana göre anlamlı farklılık göstermediği; orta düzeyde akademik başarı algılayan öğrencilerin yüksek düzeyde akademik başarı algılayanlardan daha fazla tükenmişlik yaşadıkları belirlenmiştir (Çankaya ve ark. 2012). Çalışmalarında ki amaç öğretmen adaylarının meslek öncesi tükenmişlik düzeyine ilişkin görüşlerini saptamaktır. Öğretmen adaylarının genellikle “nadiren” düzeyinde tükenmişlik yaşadıkları belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının tükenmişlik düzeyleri arasında ailevi durum ve cinsiyet değişkeni açısından istatistiki olarak anlamlı bir farklılık olmadığı belirtilmiştir. Öte yandan yapılan literatür taraması sonucunda beden eğitimi öğretmeni adayları üzerinde kariyer stresi, tükenmişlik ve olumlu gelecek beklentisinin kombine çalışıldığı bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Bu bağlamda yapılan çalışmanın literatüre katkı yapacağı düşünülmektedir.

Buradan hareketle bu çalışmanın amacı, beden eğitimi öğretmeni adaylarının kariyer stresi, tükenmişlik ve olumlu gelecek beklentisi düzeylerini bazı değişkenlere göre incelemek ve aralarındaki ilişkiyi belirlemektir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara yanıtlar aranacaktır:

1. Beden eğitimi öğretmeni adaylarının kariyer stresi, tükenmişlik ve olumlu gelecek beklentisi algıları ne düzeydedir?
2. Beden eğitimi öğretmeni adaylarının kariyer stresi, tükenmişlik ve olumlu gelecek beklentisi algıları cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?
3. Beden eğitimi öğretmeni adaylarının kariyer stresi, tükenmişlik ve olumlu gelecek beklentisi algıları sınıf değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?
4. Beden eğitimi öğretmeni adaylarının kariyer stresi, tükenmişlik ve olumlu gelecek beklentisi algıları aktif olarak (lisanslı) spor yapma durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?
5. Beden eğitimi öğretmeni adaylarının kariyer stresi, tükenmişlik ve olumlu gelecek beklentisi algıları aylık gelir durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?
6. Beden eğitimi öğretmeni adaylarının kariyer stresi, tükenmişlik ve olumlu gelecek beklentisi algıları anne eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?

7. Beden eğitimi öğretmenleri adaylarının kariyer stresi, tükenmişlik ve olumlu gelecek beklentisi algıları baba eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?
8. Beden eğitimi öğretmenleri adaylarının kariyer stresi, tükenmişlik ve olumlu gelecek beklentisi algıları ile yaşları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
9. Beden eğitimi öğretmenleri adaylarının kariyer stresi, tükenmişlik ve olumlu gelecek beklentisi algıları ile kardeş sayıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
10. Beden eğitimi öğretmenleri adaylarının kariyer stresi, tükenmişlik ve olumlu gelecek beklentisi algıları ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
11. Beden eğitimi öğretmenleri adaylarının kariyer stresi ve tükenmişlik algıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
12. Beden eğitimi öğretmenleri adaylarının kariyer stresi ve olumlu gelecek beklentisi algıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
13. Beden eğitimi öğretmenleri adaylarının tükenmişlik ve olumlu gelecek beklentisi algıları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Öğretmenlik

Eğitim ve öğretimde eğitim veren ilk meslek öğretmenliktir. Öğretmenler, öğrencilerini hedeflerle buluşturacak bilgi, beceri ve tutum gibi davranışları öğretmek ve pekiştirerek eğitimde birincil sorumluluğa sahiptir. Bu nedenle bireyler, toplum ve devlet, öğretmenden mesleğinde olağanüstü bir başarı beklemiş ve bu beklentileri karşılamak için öğretmenliğe yüksek bir konum ve değer vermeye çalışmıştır. Milli Eğitim Temel Kanununda öğretmenlik; “Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini Türk Milli Eğitimin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlüdürler” şeklinde tanım bulmaktadır (Başaran,1996).

2.1.1.Öğretmenlik Kavramı

Öğretmenlik, niteliği ve işlevleri açısından toplumun ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmesinde son derece etkili ve önemli bir meslektir (Oğuzkan, 1982).Öğretmen, bireyin kendini gerçekleştirmesinde, kişiliğinin oluşmasında ve gelişmesinde yol gösterici ve aynı zamanda temel eğitim kaynağıdır (Yavuzer,1997). Aydın, çalışkan, erdemli ve eğitimli bir insan olmanın ne demek olduğunu söz ve davranışlarıyla gösteren öğretmen, kişiliği şekillendiren bir sanatçıdır (Çelikten ve ark., 2005). Belirli program dâhilinde düzenlenen planlanmış eğitim faaliyetleri çerçevesinde öğrencilerde istenilen davranışsal değişiklikleri sağlayan öğretmen, mesleği öğretmenlik yapmak olup, öğretmek işini meslek addetmiş kişidir. Diğer bir deyişle öğretmen, devlet kurumlarının mevzuatla belirlediği tanımlar ne olursa olsun, psikolog, eğitimci, sosyolog, filozof ve teknokrattır (Erden, 2005; Şen, 2006; Uçan, 2010).

Öğretmenlik mesleği yüzyıllar boyunca önemini koruyan mesleklerden biridir. Eğitim sisteminin en önemli unsuru öğretmendir. Ülkenin eğitim sistemi, ancak iyi yetişmiş ve nitelikli öğretim kadrosu varsa gelişebilir. Eğitim sürecini yönetecek ve yönlendirecek

olan sistemin en temel unsuru öğretmendir. Ayrıca hedef kitlede istenilen davranışın şekillenmesinde en önemli unsurdur.

2.1.2. Öğretmenlik Mesleği

Meslek, kişinin ilgisi ve kapasitesi, sosyal faaliyetlere katılım ihtiyacı ve toplumun, bireyin sosyal ve ekonomik yaşamda sorumluluklar üstlenmesini istemesi neticesi meydana gelen hayati bir faaliyet olgusudur. Öğretmenlik mesleği ailesine, çevresine, milletine, devletine ve vatanına her zaman faydalı, yapıcı ve yaratıcı özellikler taşıyan, iyi birey ve iyi vatandaş olan bir nesil yetiştirilmesi sanatıdır (Hacıoğlu ve Alkan, 1997).

Öğretmenlik mesleği her toplumda büyük önem ve değere sahip kutsal bir meslektir (Polat ve ark., 2019). Statü ve onur, ülke ve kültüre göre farklılık gösterse de, öğretmenlik sadece bir kazanım kapısı olarak değil, aynı zamanda insanlarla doğrudan bağlantı kurması nedeniyle kutsal bir meslek olarak kabul edilir (Küçükahmet, 2003).

2.2. Öğretmenin Kişisel Özellikleri

Öğretmenler bilgili, bilgiyi iyi aktarabilen, öğretirken örneklerden faydalanan, ölçülü, huyu iyi olan, neşe dolu, eşit davranan, sorumluluğa haiz, otorite uygulayabilen, uyumlu vb. özelliklere sahip olmalıdır. İyi bir öğretmenin nitelikleri; yüksek zihinsel yetenek, güçlü alan bilgisi, akademik açıdan gelişim ve eğitim konusunda yeterli bilgi ve arzu edilen özelliklere sahip olmak olarak ifade edilmektedir (David ve Sünbül, 2001; Floyd, 1969; Oktay, 1991; Özkan, 1985). Bir öğretmenin haiz olması gerekli kişisel nitelikleri; rasyonel ve ölçülü olmak, samimi ve neşe dolu olmak, kendisini sevdirmek, arkadaş gibi davranmak, düşüncesinde, inanışlarında ve davranışlarında dürüst olmak, insanları tanıma ve değerlendirme becerisine haiz olmak, eğitim ve öğretim yöntemleri hakkında iyi bilgi sahibi olmak, kendini yenilemek ve geliştirmek, kendi kişilik problemlerini çözümlemiş olmak şeklinde sayılabilir (Erden, 2005; Tezcan, 1991).

2.3. Öğretmenin Mesleki Özellikleri

Bir öğretmen, alanında ne kadar bilgi sahibi olursa olsun, öğrencilerine bu bilgi birikimini aktaramazsa meslek hayatında başarılı olamaz. Başarılı olmak için, bir

öğretmenin öğretme becerilerine sahip olması gerekir. Bu nedenle öğretmenler her zaman gelişime ve değişime açık olmalı, mesleki yenilikleri ve teknolojik gelişmeleri yakından takip etmelidir (Erden, 1999; Tural, 2018).

Öğretmenlik, meslekler arasında en fazla sorumluluk ve rol üstlenmesi beklenen meslektir. Hiçbir meslek temsilcisi bu kadar önemli bir görev (rol) üstlenmemiştir. Öğretmenlikten beklenen rollerin gelecekte azalmaması, daha çok artarak değişmesi beklenmektedir (Oktay ve Ayla 1998).

Bir öğretmenin asli sorumluluğu olan öğretimi yapabilmesi için görevini ifa edebilecek mesleksi özelliklere haiz olması gerekir (Erden, 2005). Söz konusu mesleki özellikler; “alan bilgisi”, “öğretmenlik mesleği bilgisi” ve “genel kültürel bilgi” olmak üzere üç grupta işlenmektedir. Etkili bir öğretmen olmak için, bir öğretmenin bu mesleki becerilere olduğu kadar olumlu kişisel niteliklere de sahip olması gerekir (Erden, 2005; Nakiboğlu ve Karakoç, 2005).

2.3.1. Genel Kültür Bilgisi

Genel kültür, öğrenme-öğretme sürecinden geçen her insanın kazanması gereken niteliklerden oluşur. Mühendis, doktor, hemşire, ekonomist, öğretmen vb. tüm uzmanların genel bir yeterliği vardır. Bunlar; dünya ve ülke bilgisi, uluslararası ve ulusal tarih bilgisi, anadili ve mümkünse iyi düzeyde yabancı dil bilgisi, bilimsel araştırma yapabilme becerisi gibi ana bölümlerden oluşan yeterliliklerdir (Demirhan ve ark., 2002).

Öğretmenlik, öğrenciyi sadece eğiten değil, aynı zamanda hayata hazırlayan ve geleceğine yön veren bir meslektir. Öğretmen, yönü ne olursa olsun öğrencilerin gelecekteki yaşamlarına katkıda bulunmalıdır. Sosyal hayata alışmak ve kültürel değerleri özümsemek tüm öğretmenlerin sorumluluğundadır. Bu görevde başarılı olmak isteyen öğretmenler, içinde yaşadıkları toplumsal yapıyı ve kültürel birikimi tanımak ve yansıtmak zorundadırlar. Kültürel özellikler açısından çok zengin olduğu için öğretmenlerin görev yaptıkları bölgelerin tecrübe ve kültürel özelliklerini de dikkate almaları gerekmektedir. Aksi takdirde, öğretmenler öğrenciler, veliler veya bulunduğu yörenin insanlarla çatışma yaşayabilir (Çelikten ve ark., 2005).

2.3.2. Mesleki Alan Bilgisi

Alan bilgisi, öğretmenlerin öğreteceği alanla (fizik, kimya, biyoloji, matematik, tarih vb.) ilgili kavramlar ve bu kavramlar arasındaki ilişki içindeki bilgidir (Gess-Newsome ve Lederman, 1999). Ayrıca, öğretmenlerin yalnızca bir kavramı tanınması veya adını bilmesi değil, aynı zamanda kavramlar arasındaki ilişkileri görebilmesi ve ifade edebilmesi gerekir (Kaya ve Yılayaz, 2013). Öğretmenler mesleki yaşamlarında sosyal bilgiler öğretmeni, Türkçe öğretmeni, sınıf öğretmeni gibi alanlarında uzman kişiler olmalıdır. Bir öğretmenin bir konuyu anlatabilmesi için o konunun hâkimi olması gerekir. Bu nedenle öğretmenler kendi alan konularında ne kadar bilgi ve donanımına sahip olurlarsa öğrencilerine de o kadar çok bilgi vereceklerdir. Ülkemizdeki eğitim programlarına baktığımızda alanlar Türkçe, Tarih, Matematik, Coğrafya gibi konulara göre düzenlenmektedir (Erden, 1999).

Alan bilgisinin içeriği, ilgili çalışma alanında bilgi, beceri ve tutumların kazanılması olarak ifade edilebilir. Örneğin, beden eğitimi ve spor alanındaki niteliklere ilişkin uzmanlık bilgisi, teorik ve uygulamalı uzmanlık bilgisi olarak kabul edilir. Teoride öğretmen adaylarına beden eğitimi ve spor bilimi ile ilgili davranışlar öğretilirken; örneğin sağlık, vücut tanıma, geliştirme vb. uygulamalı alanda öğretmen adaylarına çeşitli egzersiz ve spor yapma becerileri kazandırılmaktadır (Demirhan ve ark., 2002).

2.4. Öğretme Görevi

Öğretmen bir taraftan sınıfta bulunan grup üyelerinden biri, öbür taraftan bir fert şeklinde öğrencilere öğretmen konumundadır. Öğretmenlerin vazifesi öğretmek, öğrencilerin de vazifesi öğrenmek olmaktadır (Özdemir ve Yalın, 1998). Öğrenme olgusu da öğrenilmesi öngörülen eylemleri gerçekleştirmek görevidir. Dolayısıyla öğretmenler, öğrencilerin öğrenmelerine rehberlik yapan liderlerdir. Öğrenmeye yönelik hedeflerin belirlenmesi de bu safhada tamamlanması gereken öneme haiz görevlerden biridir. Öğretmenin en önemli vazifesi öğrenmek olgusunu temin etmektir. Bilgileri öğrencilere aktararak, öğrenme faaliyetlerini yönlendirerek ve önderlik ederek öğretmenler, bu görevleri yerine getireceğinden emin olmalıdırlar (Özdemir ve Yalın, 1998; Sünbül, 2001).

2.5. Beden Eğitimi

Beden eğitimi; insanların fiziksel, zihinsel ve entelektüel gelişimlerini sağlamak, onları hayatın ve iş hayatının mevcut koşullarına hazırlamak, milli şuuru ve vatandaşlığı güçlendirmek amacıyla yapılan düzenli ve metodik çalışmalardır (Yalçın, 1995).

Pedagojik bir disiplin, bilim ve sanat olan beden eğitimi; bir kişinin büyümesi, gelişmesi ve davranışı tarafından belirlenmekte olan fiziki eylemlerin hareket eksenine bağlı olduğu eğitim biçimidir. Diğer anlatımla, planlı gelişime uygun olarak bedensel hareketlerin yaşama dönüştürülmesi beden eğitimidir (Güneş, 2004; İnal, 2003; Tamer, 1987).

2.5.1. Beden Eğitimi Kavramı

Beden eğitimi ve spor dersleri, bireylerin bazı özelliklerinin gelişimini göstermektedir. Beden eğitimi, bireyin fiziksel etkinliklere katıldığı sürece, beden eğitimi ve spor derslerinin amaçlarına uygun olarak davranışlarının kasıtlı olarak şekillendirilmesidir. Beden eğitiminde diğer branşlardan farklı olarak hareket yoluyla öğrenme süreci esas alınır. Başka bir deyişle beden eğitimi, "bireyi fiziksel hareket amacıyla eğitime sürecidir". Hareketliliği anlamak, büyük hareketler ve beceriler, spor, jimnastik, su aktiviteleri ve dans aktiviteleri gibi birçok fiziksel aktiviteyi öğrenme sürecidir. Amaç, her türlü beden eğitimi programları aracılığıyla bireye vücudunu en etkili ve verimli şekilde kullanmayı öğretmektir (Erhan, 2009).

Okullarımızdaki beden eğitiminin ise öğrencilerin fiziksel aktivitelerle gelişerek hareket kapasitelerinin en üst düzeye ulaşmalarına yardımcı olduğu düşünülmektedir. Beden eğitimi ve spor, eğitim ve öğretimin ayrılmaz bir parçası olarak değerlendirildiğinde, eğitim ve öğretimin amaçlarına ulaşmasında beden eğitiminin büyük önem taşıdığı yadsınamaz bir gerçek olarak tanımlanabilir (Şişman ve Acat, 2003).

Milli Eğitim Temel İlkeleri'ne uygun olarak bireyin bedeninin, ruhunun ve temsilinin geliştirilmesini amaçlayan beden eğitimi, bireyin fiziki ve ruhsal bütünlüğünü korumayı sağlayan, fiziksel yetenekleri geliştirmeye yönelik hedefi olan, gerekirse esnek kurallar

temelinde değiştirilebilen, oyun ve cimdastik gibi spora y6nelik t6m egzersizlerin ve 7alışmaların b6t6n6n6 kapsayan bir faaliyetdir (Aracı, 2001).

2.5.2.Beden Eğitiminin Geliştirdiği Nitelikler

2.5.2.1. Fiziksel Gelişimdeki Rol6

Beden eğitimi faaliyetleri periyodik olarak belli bir bi7imde yapıldığında organizmanın fiziksel uygunluk, koordinasyon, denge, kuvvet, dayanıklılık ve daha bir 7ok fonksiyonunu geliştirir. Bedensel etkinlikler v6cudun değişken koşullara uyumunun sağlanması kolaylaştırmakta ve yorgunluğa dayanma kuvvetini arttırmaktadır. Aynı zamanda bireylerin sağlıklı bir fiziksel g6r6n6me sahip olmasında ağırlılığının artması boyunun uzaması gibi fiziğini oluşturan t6m sistemlerin gelişmesinde organik gelişim b6y6k bir 6neme sahiptir Bu nedenle beden eğitimi etkinlikleri kişinin biyolojik yapısının g67lendirip, organik sistemlerin daha iyi gelişmesini sağlar (Erkal ve ark., 1998; G6kmen ve ark., 1995; Nebioğlu, 2006; Tamer, 1987).

2.5.2.2. Psikomotor Gelişimdeki Rol6

Psikomotor gelişim genel olarak v6cudun kontrol ve koordinasyonunun gelişmesi olarak ifade edilir (Nebioğlu, 2006). Psikomotor becerilerde gelişim, reaksiyon s6resi, hızı, kuvveti, dayanıklılığı, koordinasyonu, v6cutsal yapı, boyu, kilo vb. 6zelliklere ilaveten ruhsal ve duygusal karakteristiklerle de ilişkilidir. Beceri geliştirme birikimli ve yaşam boyu devam eden bir s6re7tir (6zer, 2001). Becerilerin geliştirilmesi beden eğitimi programlarının temeline dayanır, b6ylece b6t6nsel olarak bireyin gelişmesi sağlanır (Erkal ve ark., 1998).

2.5.2.3. Zihinsel Gelişimdeki Rol6

Genel eğitimden ayrılmaz par7a olan beden eğitiminin, zihinsel gelişmeye olan katkıları aşıkadır. Beceriler otomatik kazanılmaz, ancak 6ęrenmeyle kazanılmaktadır. Dolayısıyla bu 7er7evede değerlendirildiğinde bireyin becerileri 6ęrenmesini sağlayan algılama, d6ř6nme ve muhakeme gibi ruhsal yeteneklere de ihtiya7ı vardır (Erkal ve ark., 1998). Kişi sağlıklı yaşam yollarını beden eğitimi vasıtasıyla keşfeder, 6nemini kavrar, değerlendirir ve bir yol izler t6m bunlar zihinsel gelişimin bir sonucudur (Aracı, 2004).

2.5.2.4. Duygusal ve Toplumsal Gelişmedeki Rolü

Sosyal bir deneyim olan beden eğitimi etkinliklerinde bulunan bireyler hareketlerle kıskançlık, öfke, utanç gibi duygularını ifadeye dökme fırsatı bulmaktadırlar. Beden eğitimi bu duygularının ortaya çıkmasında, kontrol ve yönetiminde etkin bir rol oynamaktadır (Erkal ve ark., 1998; Aracı, 2001). Grup halinde veya bireysel olarak fiziksel aktivitelere katılmanın gerek bireyin bedeni gerekse kişiliğinin gelişmesi üzerinde de yapıcı etkisi olduğu bilinmektedir. Bedensel faaliyetler kişinin sosyalleşmesine, toplumda yer edinmesine çocukluk, ergenlik ve yetişkinlikte farklı statüler sağlayarak yeni rollerin öğretilmesinde önemlilik arz etmektedir (Tamer, 1987; Yetim, 2000).

2.6. Beden Eğitimi Öğretmenliği

Beden eğitimi öğretmenleri; bu mesleği kutsal kabul etmek, Atatürk ilke ve inkılaplarına uygun ders vermek, Türk Milli Eğitim Sistemi'nin gereklerine uygun hareket etmek, insan hak ve hürriyetlerine saygılı olmak, siyasi propaganda yapmamak, hoşgörüsüz düşüncelere sahip olmamak gibi ilkelere bağlı olarak bunların yanında özgürce düşünebilen ve konuşabilen, davranışlarını dürüstçe ifade eden ve sergileyen kişilerdir (Tamer ve Pulur, 2001).

Beden eğitimi öğretmeni; bir yandan toplumsal beklentileri yansıtırken diğer yandan çağdaş eğitim ilkelerini dikkate alarak öğrencinin kişisel gelişimini düzenlemekle yükümlüdür (Karaküçük ve Yenel, 2000).

2.6.1. Beden Eğitimi Öğretmeninde Olması Gereken Nitelikler

Beden eğitimi öğretmenlerinde olan fiziksel, sosyal, ruhsal ve zihinsel özellikler, gelişmekte olan gençlere yetiştirme, yol gösterme ve örnek olma açısından önemlidir.

a) Fiziksel Özellikleri: Fiziksel bakımından beden eğitimi öğretmenlerinin görünüşleri, genç öğrencilerce onlara saygı duyulması ve değer verilmesi açısından önemlidir. Ayrıca hareketlerin gösterilmesinde ve öğretilmesinde beden eğitimi öğretmenleri çok sayıda dalda yeterli performansı gösterebilmelidir, ancak bilhassa iyi bildiği bir dalda çok daha iyi performans sergileyebilmelidir.

b) Manevi Özellikleri: Öğretmenlerin azimli, dengeli, sakin, olgun ve hayata uyum sağlayabilir nitelikte olmaları önem arz etmektedir. Etkin bir öğrenme ortamının tesisi için öğretmenin sabır, hoşgörü, kararlılık ve birikim gibi meziyetlere sahip olması gerekir. Öte yandan öğretmenler her zaman güler yüzlülük, eleştiriye açıklık, gerektiğinde şaka yapabilirlik, eşitlik, ölçülülük, objektiflik, dürüstlük, yardımseverlik, ilgi gösterici ve ön yargısızlık gibi özelliklerini öğrencilerine yansıtmalıdır.

c) Zihinsel özellikleri: Beden eğitimi öğretmenleri, en iyi şekilde organize olabilmelidir. Planlama, idare, yönetim ve değerlendirme gibi işlevleri etkili kullanabilmelidir. Öte yandan konuları akıllıca sunmaları gerekir. Mesleğe uygun davranış, kavrama becerisi ve diğer zihinsel beceriler kısaca öğretmenin kişilik özellikleri öğrencilerin gözünde de önemli bir yere sahiptir.

d) Sosyal özellikleri: Beden eğitimi öğretmenleri insanlarla kolay tanışmalı, insanlara uyum sağlamalı ve saygı göstermelidir. Lider olarak öğretmen; grubu kontrol altında tutabilmeli ve öğrenciler ile birlikte plan yapabilmelidir. Bilgilerini öğrencileriyle paylaşabilmesi, öğrencilerine anlayış ve hoşgörüyle liderlik edebilmesi, insan temelinde saygı duymaya dayalı örnek bir kişilik kazanabilmesi beden eğitimi öğretmenlerinden beklenen ideal özelliklerdir.

Özet olarak beden eğitimi ve spor öğretmeni; iletişimi iyi, disiplinli, öğrencilerini motive eden, karakterli, saygı ve sevgi duygusunu ön planda tutan, mesleğinde istekli ve hevesli, dış görünüşüne önem veren bir birey olmalıdır (Aracı ve Aracı, 2014; Tamer ve Pulur, 2001).

2.6.2. Beden Eğitimi Öğretmeninde Olması Gereken Mesleki Nitelikler

Öğretmenlerin mesleklerini iyi yapabilmeleri için ileri eğitim aşamalarından geçmeleri ve öğrendiklerini eğitim kurumlarında uygulama konusunda yeterli inanç ve kararlılığa sahip olmaları gerekir. Görev ve sorumluluklarını yerine getirme konusunda inanç ve kararlılık gösteren öğretmenler daha yüksek mesleki başarı elde ederler. Bu anlayış ve yaklaşım özelliği, öz-yeterliliğe olan inançla ilişkilidir (Bandura, 1995).

2.6.2.1. Genel Kùltür Bilgisi

Genel kùltür, öğrenme-öğretme aşamasından geçen her insanın kazanması gereken niteliklerden oluşur. Öğretmenlerin haiz olması gerekli alan bilgisi ve mesleki bilgi ve becerilerine ek olarak, öğretmen adaylarının geniş çerçevede bir dünya görüşü ve genel kùltür bilgisine sahip olmaları gerekmektedir. Öğretmenlerin yalnızca belirlenmiş bir dalda uzmanlaşmış bilgi birikimine sahip olmaları değil, aynı zamanda insanlara, topluma, dünyadaki olaylara ve çeşitli sorunlara doğrudan bakma ve çözümler üzerinde düşünme becerisine sahip olmaları da istenmektedir. Bu nedenle öğretmenlerin bilhassa lisans eğitimlerini bitirdikten sonrası üniversitelerdeki ilgili bölümlere ve fakùlterlere devam etmeleri, felsefe, sosyoloji, güzel sanatlar gibi beşerî bilimlerde seminerlere iştirak etmeleri ve gerekli sertifikaları almaları, lisansüstü eğitimlere devam edebilmeleri, vb. etkinliklere dahil olmalarıyla kapsamlı bir bakış açısına sahip olarak pozitif bir dünyanın inşasına liderlik etmeleri beklenilmektedir (Çelikten ve ark., 2005).

2.6.2.2. Genel Yetenek Bilgisi

Ülkenin tarihsel, fiziksel özellikleri ve ekonomik özellikleri, psikoloji ve sosyoloji konuları, dünya devletlerine ve demokrasiye dair bilgiler, vd. alan bilgilerine ek olarak, beden eğitimi öğretmenleri, öğretmenlik yaptıkları sektörün gerektirdiği genel kùltürel özelliklere de sahip olmalıdırlar. Bu özellikler:

- Atatürk ilkeleri ve inkılaplarına ve Atatürk milliyetçiliği ilkesine bağlı,
- Türk milletine has olan milli, insani, manevi ve kùltürel değerleri kabul eden, koruyan, geliştiren,
- Aileyi, çevreyi, vatanı, milleti, insanları seven, onları yücelten,
- Sosyal hukuk devletinin öngördüğü millilik, demokratiklik, laiklik gibi tutumlara ve hareketlere haiz olma,
- Bedenen, zihnen ve ruhen sağlıklı olma,
- Dilde, dinde, ırkta cinsiyet ayırımı yapmama,
- İyi seviyede Türkçeyi bilme; anlaşılır, basitçe ve açık şekilde onu kullanabilme,
- İletişimde etkinlik yetisine haiz olma,

- Doğaya, çevreye, tarihi değerlere duyarlılık ve bilinçlilik seviyesinde olma,
- Kültürel anlamda yeter derecede olma,
- Güvenilirlik, disiplinlilik ve liderlik gibi özelliklere haiz olma,
- İletişim kurabilme bakımından yeterli yabancı dile haiz olma,
- Boş vakitlerini yararlı biçimde kullanma olarak belirtilebilir (İlkin, 1998' den aktaran: Erhan, 2009).

2.6.2.3. Beden Eğitimi Alan Bilgisi

Alan bilgisinin içeriği, ilgili çalışma alanında bilgi, beceri ve tutumların kazanılması olarak ifade edilebilir. Örneğin, beden eğitimi ve spor alanındaki niteliklere ilişkin alan bilgisi, teorik ve uygulamalı alan bilgisi olarak kabul edilir. Teoride öğretmen adaylarına beden eğitimi ve spor bilimi ile ilgili davranışlar öğretilirken; örneğin sağlık, vücut tanıma, gelişim vb. uygulamalı alanda öğretmen adayları çeşitli egzersiz ve spor dallarında beceri kazanırlar (Demirhan ve ark., 2002).

2.6.2.4. Beden Eğitimi Öğretmeninin Öğretme Görevleri

Beden eğitimi öğretmenin de öğrencilerine yol gösterme ve kendi alanındaki bilgidan farklı olarak fikirlerine göre yönlendirme gibi bir takım görevleri vardır. Beden eğitimi dersi bu görevlerin yerine getirilmesi açısından ayrı bir önem arz etmektedir. Ülkemizin spor düzeyinin yükseltilmesinde ve spor kültürünün gelişmesinde beden eğitimi öğretmenin yeri de belirlenmiştir. Okullarda beden eğitimi derslerinde yapılan spor etkinliklerinde geleceğin sporcularını belirlemek, hazırlamak ve yönlendirmekle yükümlü olan beden eğitimi öğretmenlerinin önemine dikkat edilmelidir (Uğraş, 2013).

Çağdaş öğretme-öğrenme anlayışına göre görev yapan beden eğitimi öğretmenin, sadece dersle ilgili eğitim sürecini yürüten değil, aynı zamanda birtakım niteliklere de sahip olması gerekir. Çünkü gerek okul içinde gerekse okul dışında öğrenci ile sürekli etkileşim halinde olan, eğitim-öğretim programını ve ders planını uygulayan, bu süreci yöneten hem öğretimi hem de öğrenciyi değerlendiren, okul içinde ve okul dışında sportif faaliyetler düzenleyen, okul yönetimi, velilerle ve çevresiyle yaptığı işlerin doğası olarak sürekli bir etkileşim ve iletişim içinde olması gereken beden eğitimi

öğretmeninin vasıfları şüphesiz büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda; ideal bir beden eğitimi öğretmeni, yalnızca yüksek düzeyde fiziksel uygunluk veya konu bilgisi olan değil, aynı zamanda bunu öğrencilerine aktarabilen, onlara öğrenme ve davranış becerileri kazanma fırsatı veren kişidir. Ayrıca mükemmel bir beden eğitimi öğretmeni; öğrencilerine anlayışla davranan, onların ilgilerini, ihtiyaçlarını ve sağlıklarını gözetten bir kişidir (Pehlivan ve Selçuk, 2005; Tamer ve Pulur, 2001).

Beden eğitimi öğretmeninin temel görevlerinden biri de dersle ilgili hususlardır. Her öğretmen müfredata uygun olarak hazırlanarak okul idaresine sunulan yıllık planı ve buna göre düzenlemek mecburiyetinde olduğu günlük planı izlemek ve gerekli soruları tamamlamakla sorumludur. Ders ile ilgili hususlar beden eğitimi öğretmenlerinin asli vazifelerinden biri olup, buna ilaveten spor kulübü çalışmalarının yürütülmesi, izcilik eğitimleri, halk oyunu faaliyetleri, okulla ve öğrencilerle alakalı ya da başka hususların duyurulması veyahut da açıklamasının yapılmasını teminen tören düzenlenmesi, beden eğitimi dersine yönelik kullanılacak uygun ders alanlarının bakımının sağlanması da onların görevleri arasındadır (MEB, 2000).

2.7. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Atanma Süreci

Türkiye’de öğretmen adaylarının seçimi ile ilgili olarak ilk kez kamu personeli seçme sınavı ya da kısaca KPSS, 18/03/2002 tarih ve 2002/3975yılında Bakanlar Kurulu’nun aldığı kararla 2002 yılında ÖSYM tarafından hazırlanmış olup halen uygulanmaktadır. Bu sınav kapsamında öğretmen adaylarının eğitim bilimleri, genel kültür ve genel yetenek alanındaki bilgileri ölçülmektedir (Çavdar ve ark., 2022).

Türkiye’de öğretmen yetiştirme programlarını başarıyla tamamlayan kişilerin temel istihdam alanlarının devlet okulları ve diğer özel eğitim kurumları olduğu bilinmektedir. Devlet okullarının yanı sıra özel okullar da öğretmenlere çalışma imkânı sunan bir diğer çalışma alanıdır. 2018 yılı itibarıyla ülkemizde Türk Eğitim Sistemi’ndeki öğretmenlerin %87’si devlet okullarında, %13’ü ise özel okullarda görev yapma imkânına sahiptir. Ülkemizde devlet okullarına öğretmen olarak atanma koşulları Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından yayınlanan "Öğretmenlik, Alanları, Atama ve Ders Okutma Esasları"ile düzenlenmektedir. Buna dayanarak, Türkiye’deki devlet

okullarında öğretmen olarak çalışabilmek için, KPSS'nin talep ettiği genel yetenek-genel kültür, fakültenin alan bilgisi ve pedagojik eğitim gibi gerekli ve yeterli düzeyde olması gerekir (TTK, 2014).

2.7.1. Öğretmen Atamalarına Yönelik Uygulanan Sınavlar

Öğretmen adayları 2001 yılında Kurumlar İçin Merkezi Eleme Sınavı (KMS) adı verilen bir sınavdan geçmişlerdir. 2002-2003 yıllarında bu uygulama Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) adı altında devam etmiştir. Bu sınavları başarıyla geçmek için iki oturumluk bir sınavın geçilmesi gerekir (Çoban ve ark., 2009). Bu sınav çerçevesinde öğretmen adaylarının eğitim bilimleri, genel kültür, genel yetenek alanındaki bilgileri ve öğretmenlik alan bilgisi yeterlilikleri ölçülmektedir (Çavdar ve ark., 2022).

2013 yılında KPSS'nin donanımlı ve nitelikli öğretmen seçmesinin yetersiz kalması nedeniyle Öğretmenlik Alan Bilgisi Testi (ÖABT) modeli de uygulamaya konulmuştur. Buna göre bazı bölümlerden mezun adayların kendi bölüm ve alanlarına özgü olan Öğretmenlik Alan Bilgisi Testine de (ÖABT) girme zorunluluğu getirilmiştir. ÖSYM tarafından 2019 yılında “Türk Dili ve Edebiyatı, Tarih, Coğrafya, Matematik (Lise), Fizik, Kimya, Biyoloji, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Yabancı Dil (İngilizce), Rehber Öğretmen, Sınıf Öğretmenliği, Okul Öncesi Öğretmenliği, İmam Hatip Lisesi Meslek Dersleri Öğretmenliği ve Beden Eğitimi Öğretmenliği alanlarında da ÖABT” sınavları uygulamaya konulmuştur.

Bunlara istinaden kamu okullarında beden eğitimi öğretmenliği yapabilmek için Kamu Personeli Seçme Sınavı'nda (KPSS) Genel Kültür (%15), Genel Yetenek (%15) ve Eğitim Bilimleri (%20) Öğretmenlik Alan Bilgisi Testi(ÖABT-%50) Alınan toplam puan ve sıralamayla beraber MEB tarafından yayınlanan kontenjanda sıralama içerisinde olmak gerekmektedir.Bu sınavlara ek olarak 2016 yılında sözlü sınav (mülakat) uygulamasına geçilmiştir.

Sözlü (mülakat) sınavında atama yapılacak öğretmen sayısının üç katı kadar aday mülakata çağrılmaktadır. Puan bakımından başarılı olanlar arasından atama tercihi yapılmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın sözleşmeli öğretmen alımına ilişkin yönetmeliği 03.08.2016 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanıp yürürlüğe girmiştir.

Günümüzde ise yapılan son değişikliklerle beraber mülakat uygulamasının kaldırıldığı duyurulmuştur (MEB, 2023).

2.8. Beden Eğitimi Öğretmenliği Atanma Sürecinde Yaşanılan Problemler

Beden eğitimi öğretmenlerinin yaşadıkları sorunlar belirli konular çerçevesinde verilebilir. Bunlar okul yönetimi, mevzuat, müfredat, öğrenciler, veliler, lisans eğitimi ve genel konular olarak kategorize edilebilir. Lisans eğitimini tamamlamak ve diploma almak ne yazık ki atanmak için yeterli değildir. Mezun olduktan sonra yukarıda belirtildiği gibi ÖSYM'nin yaptığı bir takım sınavlara girmek gerekmektedir. Bu süreç öğretmen adaylarını sınav odaklı çalışmaya dolayısıyla sedanter bir yaşama itmektedir. Üstelik mezun olan her aday malesef kamu kurumlarında öğretmenlik yapamamaktadır. Ataması yapılmayan çoğu öğretmen adayı farklı iş kollarında mesleklerini devam ettirmektedir (polis, güvenlik görevlisi vb.) Geleceğe ve hayata dair umutlarını canlı ve güçlü tutmak öğretmen adaylarının topluma verimliliği açısından önem arz etmektedir. Atandıktan sonra ise yine bazı engeller karşımıza çıkmakta özellikle öğretmenler için öğretim materyali ve ekipmanının olmaması, kalabalık sınıflar ve ders saatlerinin; teknikleri, modelleri ve müfredatı uygulayabilmek adına uygulamada yetersiz kaldığı, lisans ve MEB programları arasında sorun yaratan eksikliklerin müfredatlara yönelik programların uygulanabilirliğini engellediğini göstermektedir (Dilbaz ve Seher, 1993; Doğar, 2019; Erdem ve Soylu, 2013; Güllü ve ark., 2009; Gülüm ve Bilir, 2011; Kılıçaslan ve Baş, 2020; Rink, 2013; Yıldız ve Kangalil, 2014).

2.8.1. Kariyer Stresi Kavramı

Kariyer, kişinin gerçekleştirdiği aşamalar ve yaptığı işler, işle ilgili tutum ve davranışları da dâhil olmak üzere örgütte verilen iş rolüyle ilgili beklentileri, hedefleri, duygu ve arzuları yerine getirmesi için kişinin eğitilmesi olup, böylelikle haiz olduğu bilgi, beceri, yetenek ve çalışma arzusuyla beraber ilerleme sürecidir (Argüden, 1998).

Kariyer stresi ise kişinin kariyer yaşamı süresince kariyerinin farklı aşamalarında farklı şekillerde kendini gösterebilir. Kariyer stresi, insanların kariyerlerinin çeşitli aşamalarında zorluklar yaşadıklarında ortaya çıkan bir durum olarak tanımlanmaktadır (Güney, 2004).

Kariyer planlaması ve kariyer gelişimi, bireyler ve kuruluşlar açısından bakıldığında karmaşık ve uzun bir süreçtir. Üstelik insanların bu süreçte karşılaştıkları sorunlardan daha çok muzdarip olduğu merkezdedir. Sorunlar karşısında kişinin çalışma isteği ve özgüveni zaman zaman azalabilir, stres ve tükenmişlik duyguları ortaya çıkabilir. İşine ve örgütüne bağlılık düzeyi düşer, motivasyon seviyesi iner. Böylesi problemlerle performans düzeyi inen insan gerek şahsi amaçlarına gerek kurumun amaçlarına ulaşmada yetersizlik hissedebilir (Kaya, 2008).

Günümüzde hayatın ayrılmaz bir elemanı durumuna gelmiş olan stresin; korkuyu, heyecanı, paniği, gerginliği, endişeyi ve huzursuzluğa neden olan pek çok sorunu beraberinde getirdiği görülür. Yaşanan stres ekonomik bunalımlar; siyasi istikrarsızlıklar, rekabetler, teknolojiye hızlı değişimler ve çevresel baskı durumları şeklinde umumi olgulara ilaveten ölümler, ayrılıklar, boşanmalar, hastalıklar, işsizlik durumları, ailesel problemler şeklinde özel problemlerden de kaynaklı olabilir (Kaya, 2008).

Bir bireyin iş hayatı ister istemez strese neden olabilecek çok sayıda olayı da beraberinde getirir. İstenilen terfiyi alamamak, istemediği başka bir işe nakledilmek, beklediği terfinin olmaması, uzun çalışma saatleri, yaptığı işin tanınmaması, iş hayatındaki monotonluk, çatışmalar ve aşırı iş ortamındaki rekabet, işten çıkarmalar ve engellemeler, düşük ücretler strese neden olabilir (Kaya, 2008).

2.8.1.1. Kariyer Engelleri

Bu kavram ilk olarak bireyin kariyer hedeflerine ulaşmasına mani olan kişinin gelişiminde karşılaşılabileceği bazı engeller olarak tanımlanabilir. Kariyer beklentilerinin gerçekleşmemesi bireylerde engellenme hissini meydana getirmektedir (Kurtoğlu, 2010). Örnek vercek olursak seçim yapmada kararsızlık, alınan karar hakkında endişe duyulması, kendine yönelik nitelikleri ve iş dünyasına yönelik bilgi eksikliği, yetenek, ilgi gibi niteliklerle karar verilen mesleğin uyumsuzluğu, çok sayıda alana ilgi duyma, çok sayıda kişiden fikir almaya ihtiyaç duyma, kariyer problemlerine karşı çözüm üretememe, kariyer seçiminde en iyisini bulma noktasında güvence ihtiyacı hissetme şeklinde sıralanabilir. (Ulaş ve Özdemir, 2018). Bunlara ek olarak kişinin gelişim sürecini etkileyen aile etkisi, ekonomik yetersizlikler, eğitim eksiklikleri gibi toplumsal

ve ekonomik engellerde söz konusudur. Bireyler performanslarını etkileyen bu engellerle başa çıkabilme ve mücadele edebilme yetkinliğe sahip olmaları gerekmektedir (Lent ve ark., 2000; Thompson, 2013).

Bozkurt (2019) ise kariyer engellerini şöyle ele almaktadır. Bunlar kişinin kendisinden kaynaklanan bireysel kariyer engelleri ve kişinin dışında meydana gelen etkenlerden kaynaklanan örgütsel kariyer engelleridir. Bireysel kariyer engelleri; fiziksel ve ruhsal elverişsizlik, kendine güven eksikliği, kararsızlık, düşük performans ve yetersiz eğitim olarak ele alınmıştır. Örgütsel kariyer engellerini ise tükenmişlik ve stres, gözden düşme, engellenme, örgüt kültürü ve politikalar, mentor eksikliği, teknolojik değişimler, sınırlı kariyer fırsatları oluşturmaktadır.

İnsanların toplumda ve bir örgüt içinde cinsiyet nedeniyle karşılaştıkları bir takım engeller de vardır. Cinsiyet çalışma yaşamında önemli değişkenlerden biri olmayı sürdürmektedir. Tüm işkollarında kadın ve erkek çalışanların oranı farklılaşırken, bu farklılaşma belirli sektörlerde ve belirli istihdam pozisyonlarında kadınların aleyhine büyük bir artış göstermektedir. Kadınların oranı, özellikle örgütsel hiyerarşinin üst basamaklarına doğru çıkıldıkça, belirgin olarak azalma göstermektedir. Çok sayıda çalışma, okul yöneticilerinin büyük ölçüde erkeklerden oluştuğunu ve kadınların eğitim yönetiminin üst basamaklarına çıkıldıkça oranlarının azaldığını ortaya koymaktadır (Aycan, 2004; Çelikten, 2005; Gündüz, 2010).

Bir kişinin bir örgüt içinde ya da yaşadığı çevrede etnik bir azınlık grubuna mensup olması da kariyer engellerinin nedeni olarak gösterilebilir. Bu sorunların ortaya çıkışı ve gelişimi üzerinde bireyin herhangi bir kontrolü olmadığı için cinsiyet ve etnik azınlıklardan kaynaklanan sorunların yaygın olduğu söylenebilir (Cardoso ve Marques, 2008).

Bireyin kariyerle ilgili kişisel düşünce, inanç ve öncelikleri de engel olarak görülebilir. Organizasyon içerisinde çok fazla ilerleme olasılığı bulunmayan ve yaşının ilerlediği düşüncesine kapılan öğretmen, kariyerinde ilerlemenin anlamsız olacağını, bunun için yeterli enerjisinin de olmadığını hissedebilir. Ayrıca kariyer geliştirme sürecinin maddi olarak bir yük getirmesi ve kariyere için yapılan maddi yatırımların geri dönüşünün

uzun süren bir süreç olması öğretmenleri kariyerlerini geliştirmekten alıkoyan bir diğer etken olarak değerlendirilebilir (İnandı ve Gılıç, 2020; Köstek, 2007; Tunçer, 2012).

Bürokrasiyle ilgili engellerin varlığı da kariyer yapmanın önündeki diğer engeldir. Öğretmenlerin özellikle lisansüstü öğrenimleri için izin konusuyla ilgili mevzuatların yeterli düzeyde açık olmaması ve öğrenim gördükleri illerde yer değiştirme haklarının bulunmaması, onların yüksek lisans/doktora çalışmalarına başlayamamalarına hatta yarıda bırakmalarıyla sonuçlanabilmektedir (İnandı ve Gılıç, 2020).

Kişisel ve mesleki gelişimle ilgili kurs ve seminerlerin ekseriyetle eğitim-öğretim dönemi içinde yer alması da öğretmenlerin iştirak etmelerini zorlaştırmaktadır. Bunların yanında önceki süreçte bir kez uygulanıp bir daha yapılmayan uzman öğretmenlik kariyer sınavlarında görüldüğü gibi öğretmenlik mesleğinde kariyer basamaklarının belirgin olmayışı, bunu sağlayacak bir öğretmenlik meslek kanununun hala çıkarılmaması da bürokratik engeller kapsamında gösterilebilir (İnandı ve Gılıç, 2020).

Okul yöneticileri ve diğer üst kademe idareciler de öğretmenlerin kariyer gelişim süreçlerinde bazı engeller çıkarabilmektedirler. Özellikle okul idarecilerinin klasik yönetim anlayışıyla göreve odaklandıkları ve öğretmenlerin mesleki ve bireysel ihtiyaçlarının dikkate almadıkları görülebilmektedir. (İnandı, ve ark., 2016). Bu sebeple öğretmenlerin kariyer geliştirmelerine yöneticilerin isteksiz olmaları, onlara yeteri kadar rehberlik etmemeleri, özverili çalışmalarının karşılıksız kalması, kariyer geliştirme ile ilgili etkinlikler konusunda öğretmenlere yeterli bilgilerin verilmemesi ve onlara kendilerini geliştirecek alanlar sunmamaları öğretmenler için kariyer geliştirme sürecini olumsuz etkileyebilmektedir.

Siyasi görüş ve sendikal farklılıklar kariyer engeli olarak değerlendirmeye alınabilir. Yönetici atamalarında, bakanlığa müfettiş seçiminde, yurt dışı görev mülakatlarında veya proje okulları, bilim ve sanat merkezlerindeki kurumlara alınan öğretmen ölçme-değerlendirmeyi yapan üst düzey yöneticilerin siyasi görüşünde olan benzerlik veya belirli sendikalara üye öğretmenleri tercih ettikleri dikkat çekmektedir. Bu durum, bir yandan bir milyonu aşan üyesiyle çok büyük ve heterojen yapıya sahip bir örgüt olan Mili Eğitim Bakanlığı'nın homojen bir yapıya dönüşmesine yol açmaktayken öte

yandan da öğretmenlerin kendi çalıştıkları kurum içinde kariyerine engel oluşturabilmektedir (İnandı ve Gılıç, 2020).

2.8.1.2. Kariyer Stresi ve Öğretmenler

Her meslekte görüleceği üzere öğretmenlik mesleğini yapan kişiler de kariyerlerinin bir noktasında psikolojik sorunlar yaşayabilirler. Bu sorunların biri de stres olarak ifade edilir. TDK'ye göre stres kavramı, vücudun dayanıklılığını düşüren ve koruyucu mekanizmaların hareketini azaltan bir sistemdir (TDK, 2023). Diğer bir deyişle stres, kişinin çevresinde meydana gelebilecek olumsuz faktörlerin neden olduğu fiziksel ve psikolojik çabaları ifade etmektedir. Kariyer stresi de bireyin kariyer yaşamınca kariyerinin farklı aşamalarında farklı şekillerde kendini gösterebilir. Kariyer stresi, insanların kariyerlerinin çeşitli aşamalarında zorluklar yaşadıklarında ortaya çıkan bir durum olarak tanımlanmaktadır (Güney, 2004).

2.8.1.3. Kariyer Stresi ve Beden Eğitimi Öğretmen Adayları İlişkisi

Yapılan bir çalışmada beden eğitimi öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleklerinin geleceğine ilişkin kariyer stresi üç kategoride incelenmiş olup, yaşadıkları kariyer kaygısının temel nedenlerinden biri atanmama korkusu olarak karşımıza çıkmıştır. Atanamama korkusunun bir başka göstergesi de beden eğitimi öğretmeni olmak için yeterli kadronun bulunmaması olmuştur. Beden eğitimi öğretmeni adayları, mesleğin ilk birkaç yılında öğrencilere yeterli olamayacaklarına inandıkları görülmüştür. Daima değişen eğitim sisteminin de öğretmen adaylarının mesleki gelecekleri konusunda da kaygı duymalarına neden olmuştur. Ayrıca beden eğitimi öğretmeni adaylarının emeklerinin karşılığını alamamaktan endişe duydukları da tespit edilmiştir (Yılmaz, 2019).

2.8.1.4. Kariyer Stresi ve Kuramlar

Kariyer stresi bireyin kariyer yaşamı boyunca kariyerinin farklı aşamalarında farklı şekillerde kendini gösterebilir. Kariyer stresi, insanların kariyerlerinin çeşitli aşamalarında zorluklar yaşadıklarında ortaya çıkan bir durum olarak tanımını bulur. İnsanlarda kariyer stresi, kariyer kararı verilmeden önce, kariyer kararı aşamasında ve kariyer kararı verildikten sonraki kariyer sürecinde çeşitli şekillerde ortaya

çıkabilmektedir. Dolayısıyla kişi kariyer döneminde çeşitli zorluklarla karşılaşabilir ve bu durum onu savunmasız ve zayıf kılabilir. Bireylerde kariyer stresini şekillendiren faktörler aile, iş olanakları, kariyer fırsatları hakkında bilgi eksikliği ve kararsızlıktır. Bu bağlamda kişilerin kariyer streslerinin, çağın gereklerine uygun olarak kişisel gelişim ve aktif kariyer davranışı ile ilişkili olduğuna inanılmaktadır (Boğazlıyan ve ark., 2023).

Mesleki gelişime yönelik kuramlar, yaklaşık 60 yıllık kariyer geliştirme araştırması, kavramsal görüş ve uygulamadan gelen geri bildirimlerle büyük ölçüde geliştirilmiştir. Günümüzde kuramların, mesleksel gelişimini anlamak ve meslek danışmanlığını organize etmek için etkili ve üretken bir yaklaşım haline geldiği görülmektedir (Kuzgun, 2009).

2.8.1.5. Super'ın Kariyer Gelişim Kuramı

Kariyer gelişim kuramlarına yönelik önem arz eden katkıyı Donald Super (1990) yapmıştır. Super kuramını geliştirirken özellikle Ginsberg olmak üzere birçok araştırmacı insanların görüşlerinden etkilenmiştir. Ancak önceki kuramcılar aksine çalışmasına sosyo ekonomik durum, cinsiyet, sosyal değişim ve seçim süreçleri gibi birçok olguların da ilave edildiği görülmüştür. Super, görüşünün birbiriyle ilişkili birçok önermeyi içeren kuramlardan teşkil edildiğini ve netice itibarıyla bütün olarak bir kuramın meydana çıktığını ifade etmiştir (Siyez, 2014).

2.8.1.6. Kariyer Yapılandırma Kuramı

Savickas tarafından geliştirilen bu kuram, kariyer gelişimi kuramlarında bütünleştirici ve yapılandırmacı unsurların rolünü anlamada önemli destek sağlamaktadır. Savickas ve Porfelli, bu kuramda, bireyin uyum sağlama sürecinin okuldan mesleğe, işten işe ve meslekten mesleğe değişen bir dönüşüm süreci olduğunu savunurlar. Bu teori, beş tür davranışın bu sürekli değişimlere uyum sağladığını belirtir. Bu tür davranışlar şunlardır: uyum, keşfetme, yerleşme, yönetme ve işten ayrılma". Bu yapılandırmaya yönelik etkinlikler, yatay olarak gerçekleşen ve belirli zaman aralıklarında tekrarlanan uyarlanabilir dönüşüm döngüleri yaratır. Her dönüştürücü süreç geldiğinde, bireyler

bilinçli karar verme biçiminde farkındalık oluşturmakta ve bu yönde araştırma yaparken daha etkili uyumluluk göstermektedir (Ömeroğlu, 2014).

2.8.2. Tükenmişlik Kavramı

Bilgi ve teknoloji çağının hızla değişen hayat koşullarında insanlar çeşitli nedenlerle tükenme yaşayabilmektedir. Tükenmişlik, bir kişinin yaşam kalitesini büyük ölçüde düşürür ve hem aile hem de iş üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olan kaygıya da neden olabilir (Hellesøy ve ark., 2000). Bu tükenmişlikler sonucunda iş ve yaşam aktivitelerinde bazı olumsuzluklar ortaya çıkabilmektedir. Tükenmişlik sonucunda bu durum hem insanı hem de çevreyi etkileyebilmektedir. Tükenmişlik, insanları ve örgütleri önemli ölçüde etkileyen bir vaziyettir (Arı ve Bal, 2008). Geniş anlamda tükenmişlik kavramı uzun süreli çalışmaların ardından kişisel olarak yaşanan, bireylerin coşkularını kaybettiği, duygusal hislerinin azaldığı, olaylar karşısında sürekli ümitsizlik yaşayarak olumsuz duygular hissettiği bir aşınma sürecidir (Demirtaş ve Güneş, 2002; Ok-Uğurluoğlu, 2002).

2.8.2.1. Tükenmişliğe Etki Eden Faktörler

Öğretmenlerin, bilim adamlarının, hemşirelerin, doktorların, avukatların, polislerin, sosyal hizmet uzmanlarının, bankacıların, çocuk bakıcılarının ve çeşitli işletmelerin destek hizmeti temsilcilerinin veya herhangi bir alanda liderlik pozisyonunda bulunan hizmet çalışanlarının tükenmişlik oranı diğer meslek gruplarına göre daha yüksektir. Tükenmişliğin günümüzde özellikle kabul gören tanımı, işleri gereği insanlarla sürekli şahsen çalışmak zorunda kalan kişilerde genellikle görülen bir üç boyutlu olan belirtidir. Bu boyutlar; duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve kişisel başarılarında düşme hissi olarak ifade edilebilir (Akyürek, 2020).

Modern toplum, öğretmenin misyonlarının birçoğunu öğretmen, ahlaki eğitimci ve karakter eğitimcisi olarak tanımlar ve öğretmenin aile, okul ve dini kurumların yerini almasını bekler. Bu beklentileri karşılamaktan uzaklaştıkça öğretmenler işini yapmamakla suçlanmakta ve belki de bunun sonucunda yetersizlik duyguları gelişmekte ve tükenmişliğe yol açmaktadır (Farber, 1984).

Tükenmişliğe etki eden faktörler iki gruba ayrılabilir (Maslach ve ark., 2001). İlk grupta; bireysel ve toplumsal faktörler vardır. Bireysel faktörler; kişinin ehil olduğu bazı durumlarda tükenmişliğe temel oluşturan ya da artmasına neden olan, bazı durumlarda ise tükenmişliği ve sonuçlarını azaltmada rol oynayan özellikleri ifade eder (Arı ve Bal, 2008). Yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, çocuk sayısı, kişisel beklentiler, çalışmaya aşırı bağlılık, motivasyon, iş doyumu, kişilik ve beklentiler, performans, gayri resmi ilişki içinde olduğu kişiler ve destek aldığı kişiler üstlerinden aldıkları, kişisel yaşamdaki stresler, işteki çalışma saatleri gibi durumlar bireysel ve sosyal etkenler içerisinde sayılabilir (Maslach ve ark., 2001). Tükenmişliğe etki eden sosyal faktörlerin en mühim göstergeleri aile yapısı ve sosyal destektir. Mutlu bir aile hayatı, iş arkadaşları ve arkadaşlarla sorunları tartışmak, çözüm arayışı içinde iletişim kurmak gibi durumlar tükenmişliği azaltmada etkindir (Arı ve Bal, 2008). İkinci grupta; örgütsel faktörleri vardır. Kişi ile çalışma ortamı arasındaki uyumsuzluk tükenmişliği etkiler. Örgüt türü, işin doğası, haftalık çalışma saatleri, organizasyonun özellikleri, belirsizlik ve çatışma, aşırı rol yükü, aidiyet, kontrol, ödül, adalet ve değerler, karar vermeye katılamama, iş gerilimi, rol belirsizliği, örgütsel iklim, örgütsel ilişki örgütsel etkenler kapsamında sayılabilir (Arı ve Bal, 2008; Cordes ve Dougherty, 1993; Maslach ve ark., 2001).

2.8.2.2. Tükenmişliğin Boyutları

Maslach (1982)'a göre tükenmişliğin en geçerli tanımı bireyin işinde gittikçe artan kronik baskı ve stres sonucu kendisini fiziksel, duygusal ve zihinsel olarak zayıf, güçsüz ve hatta bitmiş hissetmesi olarak adlandırılabilir. Tükenmişliğin boyutları, duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve kişisel başarıda düşme hissi olarak üç boyuttan oluşur (Arı ve Bal, 2008). Burada esas olan, tükenmişliğin sürekli bir değişken olması ve kişilerin ya hep ya da hiç şeklinde olarak sınıflandırılmamasıdır (Maslach ve ark., 2001). Tükenmişliğin boyutları aşağıdaki gibi açıklanmaktadır.

a) Duygusal Tükenme: Tükenmişliğin stres boyutu olarak tanımlanır. Mesleki tükenmişliğin bu yönünde kişide yorgunluk, enerji eksikliği ve duygusal tükenmişlik hissi gibi semptomlar görülür. Duygusal tükenme, tükenmişliğin temel boyutu, en net belirtisi olarak kabul edilmiştir. His olarak tükenmiş kişi, geçmişte hizmet ettiği

insanlara karşı sorumlu ve sorumluluk sahibi bir tavır sergilemediğini düşünür. Dolayısıyla işe gitmeme, işyerine saatinde gelmeme gibi nedenlerle işe devamsızlık, işten ayrılma gibi hem çalışan hem de kurum açısından verimsiz bir durum ortaya çıkmaktadır (Arı ve Bal, 2008; Özer, 1998; Sürgevil, 2006).

b) Duyarsızlaşma (Depersonalization): Tükenmişliğin kişilerarası boyutunu tanımlar. Duyarsızlaşma, kişi ne olursa olsun duygudan yoksun tutum ve davranışlar sergilediğinde ortaya çıkar. Kişilik, hümanizmden uzaklaşır ve alaycı, küçümseyici, katı, duyarsız ve kayıtsız bir tutum sergiler. Çalışanlar hem hizmet verdikleri kişilere hem de çalıştıkları kuruma karşı mesafeli, kayıtsız ve alaycı bir tavır sergileyebilirler ve bu durumdan rahatsızlık duymazlar. Aşağılayıcı bir dil kullanmak, insanları kategorize etmek, katı kurallara göre iş yapmak ve kaygılı olmak duyarsızlaşmanın belirtilerinden bazılarıdır. Sosyal hizmet uzmanlarından özellikle bahsedilmesine rağmen, tükenmişlik yaşayan insanların bazı özelliklerini listeler. Buna göre tükenmişlik yaşayan kişiler, fiziksel bütünlüklerini korumak için mümkün olduğunca evde işlerinden bahsetmemek ve hizmet ettikleri kişilerle diyalogdan mümkün olduğunca kaçınmak gibi, hizmet ettikleri kişiler ile özel yaşamları arasına katı bir çizgi çekmektedir (Arı ve Bal, 2008; Izgar, 2003; Sürgevil, 2006).

c) Kişisel Başarıda Düşme Hissi: Tükenmişliğin kişisel gelişme boyutunu tanımlar. Bu kavram, kişinin kendini olumsuz yönde değerlendirme eğilimini ifade eder. Kişisel başarısında düşüş hissedene birey, kendini yetersiz hissetmekte, kendini yetersiz görmekte ve motivasyonunda düşüş yaşamaktadır. Bu boyutta kişi kendisiyle ilgili değerlendirmelerde genel bir olumsuzluk hisseder, işinde terfi kaydetmediğini hatta gerilediğini, çabalarının faydasız olduğunu ve çevresi için önemli olmadığını düşünür. Sonuç olarak, kişi işinde veya etkileşimde bulunduğu insanlarla olan ilişkilerinde genel anlamda bir yetersizlik ve başarısızlık duymaya başlar, motivasyonu düşerek gerekli davranışları gerçekleştirmesini engeller (Arı ve Bal, 2008; Izgar, 2003; Sürgevil, 2006).

2.8.2.3. Tükenmişlik Belirtileri

Tükenmişlik, çalışanlarda psikolojik ve fizyolojik hastalıklara neden olmaktadır. Tükenmişlik zihinsel fonksiyon bozukluğuna neden olur. Bunun ruh sağlığı üzerinde depresyon, kaygı ve özsaygıda azalma gibi olumsuz etkileri olduğu iddia edilmektedir

(Maslach ve ark, 2001). Tükenmişliğin ayrıca bazı zihinsel sağlık sorunlarıyla (anksiyete, düşük benlik saygısı, sinirlilik, depresyon ve çaresizlik gibi) ilişkili olduğu iddia edilmiştir (Cordes ve Dougherty, 1993). Birey tükenmişliğin fizyolojik sonuçlarından bazı duygusal tepkiler geliştirerek kendini korumaya çalışacaktır. Tükenme sürecinde kişinin karşılaştığı fizyolojik sorunlar onun psikolojik sistemine zarar verme eğiliminde olacaktır. Kişi fizyolojik olarak olumsuz vaziyetlerle karşı karşıya kalırsa kendisinden beklenen işi etkin bir şekilde yapamayacak, verimliliği düşük olacak ve yaptığı işin sonuçları ne kendisini ne de amirlerini tatmin edemeyecektir (Ardıç ve Polatçı, 2008). Örgütlerde başta hizmet sektörü olmak üzere farklı sektörlerde çalışanlar için bazı tükenmişlik durumları ortaya çıkabilmektedir (Akyürek, 2020).

2.8.2.4. Tükenmişlik ve Eğitim

Eğitim alanında çalışan kişiler tükenmişliğe en yatkın risk gruplarından biridir bunun nedeni ise tükenmişliği insanlarla yüz yüze ilişki içinde olan meslek çalışanlarında oldukça sık rastlanan bir durum olmasıdır. Eğitim alanında yapılan tükenmişlik araştırmalarının bir çoğu ise öğretmenler üzerinden yürütülmüştür. Öğretmenlik, insanlarla yoğun iletişim ve etkileşim içeren, dolayısıyla da tükenmişlik sendromuna maruz kalan bir meslek grubunun olmasıdır (Erdemoğlu Şahin, 2007).

Eğitim kurumlarında görev yapan gelecek nesillerimizi emanet ettiğimiz öğretmenlerin sorumlulukları oldukça fazladır. Gerilime neden olan olumsuz koşullar eğitim ve öğretimde bozulmalara yol açmaktadır. Bu durumda öğretmenlerin daha olgun, sabırlı, insan ilişkilerinde güçlü ve toplumda da daha duyarlı tutum ve davranışlara sahip olmaları beklenmektedir (Baysal, 1995). Mesleğin olumsuz koşullarıyla başa çıkmakta bu özelliklere sahip olmak önem arz etmektedir. Kişiler bu durumlara uygun olarak başa çıkma davranışları gösteremediklerinde tükenmişlik yaşayabilmektedirler (Ören ve Türkoğlu, 2006).

2.8.2.5. Tükenmişlik ve Beden Eğitimi İlişkisi

Genel eğitimin vazgeçilmez bir parçası olarak benimsenen beden eğitimi, eş zamanlı olarak vücut benliğinin de eğitimi halidir. Diğer bir ifadeyle, öğrencilerin ilerleme

nitelikleri göz önüne alınarak, onların birey ve topluluk açısından sağlıklı, neşeli, düzgün ahlaklı ve tutarlı bir benlik sahibi, olumlu, üretken, ulusal kültür normlarını ve demokratik yaşamın mecbur kıldığı tutumları edinmiş bireyler olmalarını sağlamaktır. (MEB, 1997).

Beden eğitimi olgusu, vücudu geliştirmenin yanında ruhsal farkındalığının ve duygusal sağlamlığın da gelişmesini sağlamaktadır (Yavaş ve İlhan, 1996). Tükenmişliğe ilişkin duygusal belirtiler, fiziksel belirtiler kadar açık şekilde görülme de kişinin psikolojik sağlamlığına zarar verir. Böyle durumlarda birey kendini ve etrafındaki kişileri sürekli eleştirebilir, kendini başarısız hissedebilir, çabuk sıkılabilir ve konsantrasyonunda zayıflamalar meydana gelebilir. Genel bir tükenmişlik hali, öfke, sabırsızlık gibi tükenmişliğin duygusal belirtileri kişinin psikolojik sağlamlığını olumsuz etkiler (Işıkhan, 2016; Keser, 2012).

2.8.3 Olumlu Gelecek Beklentisi

Geçmiş deneyimlere dayanarak gelecekte ne olacağı hususunda bazı tahminlerde bulunuruz (Tatar, 2005). Seginer (2009)'e göre gelecek beklentileri, yakın veya uzak gelecekte yaşamın çeşitli alanlarına ilişkin planlar, özlemler ve korkulardan oluşur. Gelecekteki beklentiler, mevcut kararları ve eylemleri etkiler. Gelecek beklentileri, bireyin geleceğini ve ulaşmak istediği yaşam hedeflerini nasıl algıladığı veya bir şeyi başarma arzusu olarak tanımlanmaktadır. Beklentiler ve geleceğe yönelik beklentilerin önemi, karar vermede güçlü motive edici unsurlardır. Olumlu gelecek yönelimi olan insanlar, gelecek hakkında aşırı iyimserdirler ve geleceğe umutla bakarlar. Bu açıdan bakıldığında, olumlu gelecek yönelimli insanlar, olumsuz yönelimli insanlara göre gelecek hedeflerine vazgeçmeden ulaşmak için çaba harcarlar (Nurmi, 1991; Oliveira ve Saldanha, 2010; Souza, 2013).

2.8.3.1. Olumlu Gelecek Beklentisi Kavramı ve Özellikleri

Olumlu gelecek beklentisi, belirli bir eylemin manasından ve bu eylemin doğasından oluşur. İnsanlar eylemlerine belirli anlamlar yüklerler. Bu değerler gelecekteki davranışlarını etkiler (Hurn, 1993). İnsanların geleceğe yönelik yönelimlerinin yanı sıra bu yönelimdeki tutumlarının kalitesi de önemlidir. Bu noktada insanlar olumlu ve olumsuz olmak üzere iki önemli noktadan geleceğe yönelmektedir. Olumlu gelecek

yönelimi olan insanlar, gelecek hakkında aşırı iyimserdirler ve geleceğe umutla bakarlar. Bu açıdan bakıldığında, olumlu gelecek yönelimli insanlar, olumsuz yönelimli insanlara göre gelecek hedeflerine vazgeçmeden ulaşmak için çaba harcarlar (Eryılmaz, 2011).

İnsanın hayatında yer alan en önemli ihtiyaçlardan biri kendi geleceğini planlamaktır. Bu, kişinin kendi hayatını tasarlaması ve mevcut duruma göre kendine hedefler koymasıyla bağlantılıdır. Bu özel görevler aynı zamanda kişinin geleceğe yönelik beklentilerini de şekillendirir (Uluçay ve ark., 2014). İnsanların gelecekte beklenenleri ve bu beklentileri gerçekleştirme umutları, hem ruh sağlıklarını ve memnuniyet düzeylerini etkileyebilmekte hem de toplumdaki değişimin ve değişimin yönünün belirlenmesinde rol oynayabilmektedir (Yavuzer ve ark., 2005).

2.8.3.2. Üniversite Öğrencilerinin Olumlu Gelecek Beklentisi

Genel olarak beklentinin sonuçları, öngörülemez durumlar karşısında kişinin davranışı ya da ruhsal davranışları şeklinde ifade bulmaktadır. İnsanların daha önce karşılaşmadığı durumla alakalı beklenti oluşmakta, ancak bireylerin daha önce karşılaştığı ve sonuçları hakkında hiçbir fikrinin bulunmadığı hallerde de ortaya çıkabilmektedir. Kısaca beklenti, kişinin yaşam tecrübesi ve ona özgü insan davranış kalıpları ile birlikte uygun dönemdeki öngörüsüdür (Kalyon, 2014).

Beklentiler, insanın karar vermesinde veya karar verme sürecinde motivasyonunu etkileyen kaynaklarından birisidir. Geleceğe yönelik beklenti, kişinin geleceğe yönelik duygularını, düşüncelerini, ilgilerini ve korkularını kapsayan bilişle ilgili bir süreçtir (Şimşek, 2011). Gençlerde geleceğe yönelik beklentiler şahsi gelişimlerini etkilediği kadar toplumun gelişimini de aynı oranda etkiler (Yavuzer ve ark., 2005).

Gençlerin çocukluktan itibaren hedef ve beklentileri doğrultusunda aldıkları ödül ve cezalar ve yetişkinlerin gençlerden beklentileri, gençlerin kendi hedeflerini belirlemeleri için önemli bir motivasyon kaynağıdır (Dodge, 1986; Meece, 1991; Hokoda ve Fincham, 1995). Öte yandan gençlik ortamında başarının nasıl tanım bulduğu, hangi hedeflerin pekiştirilip hangilerinin pekiştirilmediği de gençlerin beklentilerinin oluşmasında etkilidir. Bütün bunlar gösteriyor ki, aile ve okulun, ardından çevre ve

toplumun bir bütün olarak verdiği tepkiler ve vurguladıkları değerler, bir gencin yaşam beklentisini etkiliyor. Anne babalar ve diğer aile bireyleri rol model olarak, beklentilerini doğrudan ifade ederek ve başarı kriterlerini belirleyerek gençlerin gelecek beklentilerini etkilerler (McCabe ve Barnett, 1999; McCabe ve ark., 2000). Öte yandan öğretmenler ile akran grupları da gençlerin geleceğe yönelik beklentilerinin şekillenmesinde önemli faktörlerdir. Sonuç olarak, genel olarak hayata dair yetişkin değerleri gençleri etkilemekte ve gençler hedeflerini belirlerken yetişkin değerlerini örnek almaktadır (Giyvin, 2001).

Üniversitede öğrenim gören gençlerin geleceğe yönelik beklentilerinde ana rolü üstlenen asli kaynaklar göz önüne alındığında aileye ait maddi durum, eğitimsel olanaklar, bilgileri ve yetenekleri önem kazanır. Aileye ait maddi imkânları gençlerde hayata yönelik tutumlarını direkt etkilemektedir. Toplum muhtevasında elit sınıf dediğimiz ailelere ait çocuklarda başarısızlık alışkanlık, özgüven hissi, soğukkanlılık ile tüm olgulara yönelik çözüm odaklılık yaklaşımı, düşük benlik saygısı olduğu gözlemleniyorken; alt dediğimiz sınıftaki ailelere ait çocuklarda güvensizlik, geleceğe inançsızlık ve kararsızlık gibi negatif düşünceler gözlemlenmektedir (Kağıtçıbaşı, 1973; Roberts ve Bengston, 1993). Bir şekilde psikolojik süreç, üniversiteden mezun olan gençlerin gelecek yönelimlerini etkilemektedir (McCabe ve Barnett, 2000). Psikolojik olarak olumlu düşünme algısına sahip gençlerin gelecekle ilgili daha iyimser ve çok yönlü düşüncelere sahip oldukları görülmektedir. Bununla birlikte, olumsuz düşünme algısına sahip gençlere kıyasla, gelecek hedeflerine ulaşma konusunda olumlu bir yaklaşım sergilemektedirler (Mac Leod ve Byrne, 1996). Araştırma sonuçlarına göre; gençlere gelecekte beklenenleri sorulduğunda, aile, iş hayatı ve eğitim ile ilgili görüşlerini dile getirmişlerdir. Yaş faktörü dikkate alındığında yaş seviyesi daha yükseklerde olan gençlerde kariyer odaklılık görüldüğü, cinsiyete yönelik etkenlerin nazarı itibara alınması durumunda erkeklerin mesleğe ve çalışma hayatına, kadınların ise aile kurmaya odaklandığı görülmektedir (Nurmi, 1991).

2.8.3.3. Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Olumlu Gelecek Beklentisi

Öğretmenlerin aldıkları eğitim sonucunda, işe başlamadan önce sahip oldukları duyuşsal, bilişsel ve psikomotor bilgi gibi mesleki bilgilere yönelik tutumlarını

değiştirmeleri beklenmektedir (Doğan ve oban, 2009). Pedagojik eğitim almış adaylar, lisans eğitimleri sũresince teorik ve uygulamalı dersler alırlar. Öğretmen adayının karşılaşacağı kitlenin belirsizliği, aldığı eğitimin çalışma sırasındaki ihtiyaçlarını ne ölçũde karşılayabileceği, öğretmen adayının mesleki kaygısını ortaya koymaktadır. Ayrıca iş arama korkusu, iş hayatında farklı sorumlulukların olabileceği düşũncesi, yeni çalışma arkadaşları ve yeni bir hayata başlama kaygısının diğer nedenleri arasında sayılabilir (Tümerdem, 2007).

Öte yandan belirtilen kaygıların aksine öğretmen adaylarının olumlu gelecek beklentilerine yönelik iyimserlik içinde oldukları da görũlmektedir. Aynı husus beden eğitimi öğretmeni adayları için de söylenebilir (Uzundağ ve ark., 2020).

Eğitim fakũltesi son sınıf öğrencilerinin gelecek beklentilerini belirlemek amacıyla yapılan bir araştırma sonucunda öğretmenlerin genel olarak mesleklerine ilişkin iyimser düşũnceler besledikleri tespit edilmiştir (Başkonuş ve Akdal, 2011). Gerçekleştirilen alışma neticesinde; üniversitelerde spor bilimine ait bölũmlerin özel yetenekle ilgili sınavlara hazırlanan fertlerin geleceğe yönelik beklenti düzeyleri irdelenmiştir. Çalışmaya, fakũltenin spor bilimleri bölümũne girmeye hazırlanan bireylerden 67 adet kadın ve 99 adet erkek toplam 166 birey katılım göstermiştir. Ergenlerin Gelecek Beklentileri Ölçeği (EGBÖ) (ölçeğin geliştirilmesini yapan McWhirter (2008) kullanılarak yapılan çalışma neticesinde fakũltenin spor bilimleri bölümũne yönelik özel yetenek sınavlarına hazırlanmakta olan kişilerin geleceğe yönelik beklenti düzeylerinin yüksek olduğu ve pozitif yönde oldukları belirtilmektedir (İleri, 2019).

2.9 Literatũr Taramasının Sonucu

Yılmaz (2019)'ın öğretmen adaylarının kariyer stres düzeyleri ve mesleki geleceklerine dair sahip oldukları düşũnceleri tespit etmek için yaptığı çalışmaya Kırıkkale Üniversitesi'nde öğrenim gören 146'si kadın, 93'ũ erkek toplam 239 öğretmen adayı katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak "Kariyer Stresi Ölçeği" kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre; öğretmen adaylarının iş bulma baskısı boyutunda kadınların daha fazla kaygı yaşadıkları, yaş ve sınıf seviyesi arttıkça yaşadıkları kariyer belirsizliği ve kariyer stres düzeyinde azalma meydana geldiği tespit edilmiştir.

İleri (2019), beden eğitimi ve spor yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin akademik öz-yeterliklerinin gelecek beklentileri üzerine etkisini incelenmeyi amaçlamıştır. Araştırmaya, 369 öğrenci katılmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde; akademik öz-yeterlik ve gelecek beklentisi boyutunda cinsiyet, sınıf, bölüm ve uzun süre yaşanan yer değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir.

Aydın ve ark. (2020)'nın yapmış olduğu çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılmış, araştırmaya 326 öğretmen adayı (117 erkek, 209 kadın) katılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar, öğretmen adaylarının akademik yeterliklerinin cinsiyet, genel ağırlık not ortalaması, anne-baba tutumu, gelir düzeyi, anne-baba eğitim durumu değişkenlerine göre bir farklılık göstermediği yönündedir.

Demir (2019)'ın yaptığı çalışmaya 250 öğretmen katılmıştır. Çalışmada anket yöntemi kullanılmış ve geniş kapsamlı karşılaştırmalı analizler yapılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin fiziksel aktivite ve tükenmişlik düzeylerinin birçok faktörden eş zamanlı olarak etkilendiği saptanmıştır.

Gençay (2007)'ın beden eğitimi öğretmenlerin iş doyumu ve tükenmişlik düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelemek amacıyla gerçekleştirdiği çalışmaya 93 beden eğitimi öğretmeni katılmıştır. Çalışmada “Maslach Tükenmişlik Envanteri” kullanılmıştır. Çalışma sonucunda öğretmenlerin demografik değişkenleri ile iş doyumu ve tükenmişlik düzeylerinin farklılaşmadığı belirlenmiştir.

Aksoy (2021), yaptığı çalışmada beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının gelecek zaman algısı ve tükenmişlik düzeylerini bazı değişkenlere göre incelenmiştir. 198 öğrencinin katıldığı bu çalışmada “Gelecek Zaman Algısı Ölçeği” ve “Maslach Tükenmişlik Envanteri Öğrenci Formu (MTE-ÖF)” kullanılmıştır. Çalışma sonucunda gelecek zaman algısı ölçeği bağlılık, hız ve genişlik alt boyutlarıyla tükenmişlik envanteri ölçeği toplam boyutu arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki olduğu ortaya konulmuştur.

Üstün ve ark. (2016)'nın yaptığı çalışmada 458 beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencisinin gelecek zaman algıları sosyo-demografik değişkenler açısından incelenmiştir. Grubun gelecek zaman algıları cinsiyet, spor yapma durumu, bölüm

değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar göstermiş, yaş değişkenine göre ise anlamlı bir farklılık bulunmadığı görülmüştür.

Şahin (2020) tarafından yapılan çalışmada atama bekleyen beden eğitimi öğretmeni adaylarının yaşam doyumu ve umutsuzluk durumları incelenmiştir. Çalışmaya 312 beden eğitimi öğretmeni adayı katılmış olup sonuç olarak yaşa, KPSS hazırlanma yılına, bölüme göre umutsuzluk düzeylerinin yüksek olduğu ve cinsiyete göre umutsuzluk düzeyinin değişmediği bulunmuştur.

Uzundağ ve ark. (2020)'nın yaptığı çalışmada öğretmen adaylarının mesleki kaygılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 187 öğrenci katılmış olup araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Sonuç olarak; bu çalışmanın katılımcıları açısından mesleki kaygı düzeylerinin sınıf düzeyi, cinsiyet ve yaş değişkenleri açısından mesleki kaygı düzeyini artırdığı saptanmışken, iş durumu ve aylık gelir düzeyi değişkenlerine göre mesleki kaygı düzeylerinde anlamlı farklılığa neden olmadığı saptanmıştır.

Boğazlıyan ve ark. (2023)'nin yaptığı çalışmada kariyer stresi ve öğretmenlik mesleğine yönelik mesleki tutumunun kariyer adanmışlıklarına olan etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya Necmettin Erbakan Üniversitesi'nde formasyon eğitimi alan 564 öğretmen adayı katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak “Kariyer Stresi Ölçeği”, “Kariyer Adanmışlık Ölçeği” ve “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının kariyer streslerinin kariyer adanmışlıklarını negatif yönlü anlamlı düzeyde etkilediği, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumun ise olumlu anlamlı düzeyde etkilediği tespit edilmiştir.

Özbal ve ark. (2018) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin tükenmişlik düzeylerinin farklı değişkenler açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya 6 farklı üniversiteden 204 kadın, 299 erkek olmak üzere toplam 503 öğrenci katılmıştır. Veri toplama aracı olarak “Maslach Tükenmişlik Envanteri-Öğrenci Formu (MTE-ÖF)” kullanılmıştır. Sonuç olarak beden eğitimi ve spor öğretmenliği öğrencilerinin tükenmişlik düzeyleri yaşa, üniversiteye, sınıf düzeyine göre farklılık göstermektedir.

Bozyiğit ve Gökbaraz (2020)'ın yapmış olduğu çalışmada spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin kariyer stresi belirleyicilerinin araştırılması amaçlanmıştır. Araştırmaya

169 erkek, 111 kadın toplam 280 öğrenci katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak “Kariyer Stresi Ölçeği” kullanılmıştır. Sonuç olarak, öğrencilerin sınıf düzeyleri arttıkça iş bulma baskısı yaşadıkları ve eğitim görülen bölüm farklılaştığında kariyer belirsizliği ve bilgi eksikliği stresi yaşadıkları belirlenmiştir.

Yapılan literatür tarama sonucunda tükenmişlik algısının yaşa, üniversiteye, sınıf düzeyine göre anlamlı şekilde farklılaştığı görülmüştür. Fiziksel aktivite ve tükenmişlik düzeylerinin birçok faktörden eş zamanlı olarak etkilendiği saptanmıştır (Aksoy, 2021; Demir, 2019; Özbal ve ark., 2018). Ancak bazı çalışmalarda ise cinsiyet, genel ağırlık not ortalaması, anne-baba tutumu, gelir düzeyi, anne-baba eğitim durumu değişkenlerine göre bir farklılık görülmediği tespit edilmiştir (Aksoy, 2021; Aydın ve ark., 2020; Gençay, 2007). Kariyer stresi ile ilgili çalışmalara bakıldığında ise yaş ve sınıf seviyesi arttıkça yaşadıkları kariyer belirsizliği ve kariyer stresi düzeyinde azalma meydana geldiği ve değişmediği tespit edilmiştir (Uzundağ ve ark., 2020; Yılmaz, 2019). Ancak yapılan bazı çalışmalarda ise sınıf düzeyi arttıkça iş bulma baskısı yaşandığı ve eğitim görülen bölüm farklılaştığında kariyer belirsizliği ve bilgi eksikliği stresi yaşandığı belirlenmiştir (Bozyiğit ve Gökbaraz, 2020). Olumlu gelecek beklentisi ile ilgili gelecek zaman algıları cinsiyet, spor yapma durumu, bölüm değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar göstermiş (Üstün ve ark. 2016) ancak yine gelecek beklentisi boyutunda cinsiyet, sınıf, bölüm ve yer değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık bulunamadığı literatürdeki çalışmaların sonuçları arasında yer almaktadır (Aksoy, 2021; İleri, 2019; Şahin, 2020).

3. MATERYAL VE METOT

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden biri olan ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Bu araştırmalarda amaç, iki ya da daha fazla değişken arasındaki değişimlerin olup olmadığını belirlemektir (Bahtiyar ve Can, 2016). Araştırmada veri toplama tekniği olarak anket tekniği kullanılmıştır (Nachmias ve Nachmias, 1996).

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmaya 2022-2023 eğitim-öğretim yılı bahar yarıyılında dört farklı devlet üniversitesinde öğrenim gören ve kolayda örnekleme yöntemiyle seçilen 181'i kadın (%38.4), 290'ı erkek (%61.6) toplam 471 beden eğitimi öğretmeni adayı katılmıştır. Öğretmen adaylarının yaş ortalamaları 21.96 ± 2.45 'tir. Beden eğitimi öğretmeni adaylarından 135'i Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi'nde, 96'sı Ordu Üniversitesi'nde, 133'ü Giresun Üniversitesi'nde ve 107'si Atatürk Üniversitesi'nde öğrenim görmektedir. Katılımcıların 97'si birinci sınıfta, 99'u ikinci sınıfta, 105'i üçüncü sınıfta ve 170'i dördüncü sınıfta öğrenim görmektedir. Araştırma grubunu oluşturan katılımcıların 171'i aktif olarak (lisanslı) spor yaptığını belirtirken, 300'ü ise aktif olarak (lisanslı) spor yapmadığını belirtmiştir. Katılımcıların 247'si 1000 TL ve altı gelir durumuna, 101'i 1001-2000 TL arası gelir durumuna ve 123'ü 2001 TL ve üzeri gelir durumuna sahip olduklarını bildirmişlerdir. Öte yandan anne eğitim durumu ilkokul olan katılımcıların sayısı 239, ortaokul olan katılımcıların sayısı 100, lise olan katılımcıların sayısı 93 ve üniversite olan katılımcıların sayısı ise 39'dur. Katılımcıların 165'i baba eğitim durumunun ilkokul olduğunu, 104'ü ortaokul olduğunu, 148'i lise olduğunu ve 54'ü ise üniversite olduğunu belirtmiştir.

Tablo 3.1. Katılımcıların Demografik Bilgileri

		n	Yüzde (%)
Üniversite	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi	135	28.7
	Ordu Üniversitesi	96	20.4
	Giresun Üniversitesi	133	28.2
	Atatürk Üniversitesi	107	22.7
Cinsiyet	Kadın	181	38.4
	Erkek	290	61.6
Sınıf	1	97	20.6
	2	99	21.0
	3	105	22.3
	4	170	36.1
Aktif Olarak (Lisanslı) Spor Yapma Durumu	Evet	171	36.3
	Hayır	300	63.7
Gelir Durumu	1000 TL ve altı	247	52.4
	1001 – 2000 TL	101	21.4
	2001 TL ve üzeri	123	26.1
	İlkokul	239	50.7
Anne Eğitim Durumu	Ortaokul	100	21.2
	Lise	93	19.7
	Üniversite	39	8.3
	İlkokul	165	35.0
Baba Eğitim Durumu	Ortaokul	104	22.1
	Lise	148	31.4
	Üniversite	54	11.5

3.3. Veri Toplama Araçları

Çalışma kapsamında veri toplama aracı olarak ‘Kişisel Bilgi Formu’, ‘Kariyer Stresi Ölçeği (KSÖ)’, ‘Maslach Tükenmişlik Ölçeği – Öğrenci Formu (MTÖ-ÖF)’ ve ‘Olumlu Gelecek Beklentisi Ölçeği (OGBÖ)’ kullanılmıştır.

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu araştırmaya konu olan beden eğitimi öğretmeni adayları hakkında bilgi toplamak amacıyla cinsiyet, yaş, transkript

notu, sınıf, aktif olarak (lisanslı) spor yapma durumu, gelir durumu kardeş sayısı, anne eğitim durumu ve baba eğitim durumu ile ilgili sorulardan oluşmaktadır.

3.3.2. Kariyer Stresi Ölçeği

Araştırmada, Choi ve ark. (2011) tarafından geliştirilen, Özden ve Sertel-Berk, (2017) tarafından Türkçeye uyarlanan ‘Kariyer Stresi Ölçeği’ kullanılmıştır. Ölçek, toplam 20 maddeden ve 3 alt boyuttan (Kariyer Belirsizliği/Bilgi Eksikliği, Dışsal Çatışma ve İş Bulma Baskısı) oluşmaktadır. Ölçek 5’li Likert tipinde puanlanmaktadır. Likert seçenekleri 1: Hiç katılmıyorum, 5: Tamamen katılıyorum şeklindedir. Ölçeğin iç tutarlılık güvenirliği için hesaplanan Cronbach Alfa katsayısı 0.94 iken test-tekrar test güvenirliği ise 0.81’dir. Ölçme aracının yapı geçerliğine kanıt sağlamak amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi yapılmıştır. Bu analiz sonucunda elde edilen değerler: $\chi^2/df=1.45$, RMSEA=0.06, GFI=0.85, AGFI=0.89, CFI=0.97, NFI=0.94, IFI=0.95 ve PNFI=0.84. Bu değerler üç boyutlu yapının doğrulandığını göstermektedir. Ayrıca güvenirlik analizi neticesinde iç güvenirlik katsayısının ‘Kariyer Belirsizliği/Bilgi Eksikliği’ için 0.86, ‘Dışsal Çatışma’ boyutu için 0.82, ‘İş Bulma Baskısı’ boyutu için 0.85 ve toplam ölçek için 0.90 olarak hesaplanmıştır. Mevcut araştırma kapsamında ölçeğin iç tutarlılık katsayıları yeniden hesaplanmış ve ‘Kariyer Belirsizliği/Bilgi Eksikliği’ için 0.93, ‘Dışsal Çatışma’ boyutu için 0.83, ‘İş Bulma Baskısı’ boyutu için 0.85 ve toplam ölçek için 0.94 olarak bulunmuştur.

3.3.3. Maslach Tükenmişlik Envanteri Öğrenci Formu

Maslach Tükenmişlik Ölçeği - Öğrenci Formu (MTÖ-ÖF), Schaufeli ve ark. (2002) tarafından geliştirilmiş Çapri ve ark. (2011) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Schaufeli ve ark. (2002) tarafından, öğrencilerin tükenmişlik düzeylerini amacıyla geliştirilen Maslach Tükenmişlik Ölçeği-Öğrenci Formu 3 alt boyuttan oluşmaktadır (Tükenme, Duyarsızlaşma ve Yetkinlik). Ölçek 13 maddeden oluşmakta ve 5’li Likert Tipinde puanlanmaktadır. Ölçekte yer alan olumlu maddeler tersten puanlanmaktadır. Ölçekte yer alan tüm maddeler toplanarak genel tükenmişlik düzeyi ve her alt boyutta yer alan maddelerin toplamı alınarak ilgili alt boyuta yönelik düzey belirlenir. Ölçekten yüksek puan almak daha yüksek tükenmişliğin göstergesi olarak kabul edilmektedir.

Araştırmacılar ölçeğin iç tutarlık katsayısını, Tükenme boyutu için 0.80, Duyarsızlaşma boyutu için 0.86 ve Yetkinlik boyutu için 0.67 olarak rapor etmişlerdir (Schaufeli ve ark., 2002). Mevcut çalışma kapsamında ölçeğin iç tutarlık katsayısı yeniden hesaplanmış ve Tükenme boyutu için 0.82, Duyarsızlaşma boyutu için 0.82 ve Yetkinlik boyutu için 0.70 ve toplam ölçek için 0.85 olarak bulunmuştur.

3.3.4. Olumlu Gelecek Beklentisi Ölçeği

Bireylerin kişisel gelecekleri hakkındaki beklenti ve tutumlarını ölçmeyi amaçlayan bu ölçek İmamoğlu (2001) tarafından geliştirilmiştir. Olumlu Gelecek Beklentisi Ölçeği 5 maddeden, Geleceğe Yönelik Tutum Ölçeği ise 15 maddeden oluşmaktadır. Toplam 20 maddeden oluşan bu ölçek, 5'li Likert tipinde puanlanmaktadır (1: Kesinlikle Katılmıyorum, 5: Kesinlikle Katılıyorum). Ölçeğin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı önceki çalışmalarda 0.85 (İmamoğlu, 2001) ve 0.92 (İmamoğlu, 2005) olarak bulunmuştur. Mevcut araştırma kapsamında ölçeğin iç tutarlık katsayısı yeniden hesaplanmış ve 0.68 olarak bulunmuştur.

3.4. Verilerin Toplanması

Çalışmada kullanılan veri toplama araçları, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İnsan Araştırmaları Eğitim Bilimleri Etik Kurulu'nun 28 Şubat 2022 tarih ve E-88012460-050.01.04-153840 sayılı kararı ve araştırma verilerinin toplandığı üniversitelerin yazılı izniyle (Ek-1 ve Ek-2) araştırma grubunu oluşturan beden eğitimi öğretmeni adaylarına ders saatlerinden önce uygulanmıştır. Çalışmaya katılmanın gizlilik ve gönüllülük esasına dayandığı özellikle belirtilmiş, ayrıca uygulama öncesinde de konu ile ilgili detaylı açıklamalar yapılarak katılmak istemeyen öğrenciler çalışma dışında tutulmuştur. Öğretmen adaylarının ölçekleri doldurması ise yaklaşık 15 dakika sürmüştür. Katılımcılardan toplanan anket formları kontrol edilerek, eksik ya da hatalı doldurulanlar çalışma dışında bırakılmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Verilerin parametrik testlerin ön şartlarını sağlayıp sağlamadığına Skewness ve Kurtosis değerleri, normal dağılım eğrisi ve Levene testi sonuçları incelenerek karar verilmiştir

(Büyüköztürk, 2012). Verilerin analizinde istatistik  yöntem olarak; betimsel istatistikler (frekans, aritmetik ortalama, standart sapma); t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), Pearson Correlation testleri kullanılmıştır. Ölçeklerin güvenirliklerini belirlemede Cronbach's Alpha iç tutarlık katsayıları hesaplanmıştır. Ayrıca verilerin analizinde anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak kabul edilmiştir.

4. BULGULAR

Bu bölümde, araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmeni adaylarının veri toplama araçlarından aldıkları puanların dağılımına ve istatistik test sonuçlarına ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 4.1’de beden eğitimi öğretmeni adaylarının ölçeklerden aldıkları puanların dağılımına yer verilmiştir. Katılımcıların Kariyer Stresi Ölçeği (KSÖ)’nden aldıkları puanların aritmetik ortalaması 2.61, standart sapması ise 0.89’dur. KSÖ faktör bazında incelendiğinde, katılımcıların en yüksek puanı İş Bulma Baskısı (2.98), en düşük puanı ise Dışsal Çatışma (2.43) alt boyutlarından aldıkları görülmektedir. Beden eğitimi öğretmeni adaylarının Maslach Tükenmişlik Ölçeği Öğrenci Formu (MTÖ-ÖF)’undan aldıkları puanların aritmetik ortalaması 2.85, standart sapması ise 0.80’dir. MTÖ-ÖF faktör bazında incelendiğinde en yüksek ortalamanın Tükenme (3.08), en düşük ortalamanın ise Yetkinlik (2.51) alt boyutundan alındığı görülmektedir. Öte yandan katılımcıların Olumlu Gelecek Beklentisi Ölçeği (OGBÖ)’nden aldıkları puanların aritmetik ortalaması 3.42, standart sapması ise 0.79’dur. Ölçekler ve alt boyutlarından alınan puanların çarpıklık ve basıklık değerleri incelendiğinde verilerin normal dağılım gösterdiği söylenebilir.

Tablo 4.1. Ölçek Puanlarının Dağılımı

	Madde Sayısı	Ort.	Ss	Çarpıklık	Basıklık	Min.	Mak.
KSÖ	20	2.61	0.89	0.04	-0.68	1.00	5.00
Kariyer Belirsizliği/ Bilgi Eksikliği	10	2.46	0.97	0.17	-0.85	1.00	5.00
Dışsal Çatışma	4	2.43	1.06	0.35	-0.83	1.00	5.00
İş Bulma Baskısı	6	2.98	1.00	-0.11	-0.63	1.00	5.00
MTÖ-ÖF	13	2.85	0.80	-0.15	-0.38	1.00	5.00
Tükenme	5	3.08	1.07	-0.16	-0.85	1.00	5.00
Duyarsızlaşma	4	2.92	1.12	-0.03	-0.95	1.00	5.00
Yetkinlik	4	2.51	0.90	0.46	-0.16	1.00	5.00
OGBÖ	5	3.42	0.79	-0.50	-0.29	1.00	5.00

Tablo 4.2’de beden eğitimi öğretmeni adaylarının ölçeklerden aldıkları puanların cinsiyet değişkenine göre t-testi sonuçları sunulmuştur. Yapılan analizler KSÖ ($t=1.93$, $p=0.05$) ile *İş Bulma Baskısı* ($t=0.58$, $p>0.05$) alt boyutundan alınan puanların anlamlı bir şekilde farklılaşmadığını; *Kariyer Belirsizliği/Bilgi Eksikliği* ($t=2.23$, $p<0.05$) ile *Dışsal Çatışma* ($t=2.05$, $p<0.05$) alt boyutlarından alınan puanların ise anlamlı bir şekilde farklılaştığını göstermektedir. Öte yandan katılımcıların MTÖ-ÖF ($t=0.35$, $p>0.05$) ile *Tükenme* ($t=0.49$, $p>0.05$), *Duyarsızlaşma* ($t=0.73$, $p>0.05$) ve *Yetkinlik* ($t=0.86$, $p>0.05$) alt boyutlarından aldıkları puanların anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Benzer şekilde katılımcıların Olumlu Gelecek Beklentisi Ölçeği (OGBÖ)’den aldıkları puanların da anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir ($t=0.09$, $p>0.05$). Bu bulgulara göre kadın ve erkek öğretmen adaylarının tükenmişlik ve olumlu gelecek beklentisi algılarının değişmediği ancak erkek öğretmen adaylarının dışsal çatışma ve iş bulma baskısı algılarının kadın öğretmen adaylarından daha yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 4.2. Ölçek Puanlarının Cinsiyete Göre t-Testi Sonuçları

	Kadın (n=181)		Erkek (n=290)		t	p
	Ort.	Ss	Ort.	Ss		
KSÖ	2.51	0.93	2.67	0.85	1.93	0.05
Kariyer Belirsizliği/ Bilgi Eksikliği	2.33	0.98	2.54	0.96	2.23	0.03
Dışsal Çatışma	2.30	1.14	2.51	1.00	2.05	0.04
İş Bulma Baskısı	2.94	1.11	3.00	0.93	0.58	0.56
MTÖ-ÖF	2.84	0.89	2.86	0.74	0.35	0.73
Tükenme	3.11	1.15	3.06	1.01	0.49	0.62
Duyarsızlaşma	2.87	1.22	2.95	1.06	0.73	0.47
Yetkinlik	2.46	0.91	2.53	0.90	0.86	0.39
OGBÖ	3.58	0.91	3.44	0.90	0.09	0.93

Tablo 4.3’te beden eğitimi öğretmeni adaylarının ölçeklerden aldıkları puanların sınıf düzeyine göre ANOVA sonuçları sunulmuştur. ANOVA sonuçları, beden eğitimi öğretmeni adaylarının KSÖ [$F_{(3,467)}=0.09$, $p>0.05$] ile Kariyer Belirsizliği/Bilgi Eksikliği [$F_{(3,467)}=0.43$, $p>0.05$], Dışsal Çatışma [$F_{(3,467)}=0.07$, $p>0.05$] ve İş Bulma

Baskısı [$F_{(3,467)}=1.92$, $p>0.05$] alt boyutlarından alınan puanların anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir. Öte yandan katılımcıların MTÖ-ÖF [$F_{(3,467)}=2.49$, $p>0.05$] ile Tükenme [$F_{(3,467)}=2.61$, $p=0.05$] ve Yetkinlik [$F_{(3,467)}=2.00$, $p>0.05$] alt boyutlarından alınan puanların anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı; Duyarsızlaşma alt boyutundan alınan puanların ise anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir [$F_{(3,467)}=4.39$, $p<0.01$]. Bu bulguya göre katılımcıların bu alt boyuttan aldıkları puanlar birinci sınıflar ile ikinci sınıflar arasında ikinci sınıfta öğrenim görenler lehine; birinci sınıflar ile dördüncü sınıflar arasında dördüncü sınıfta öğrenim görenler lehine anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Diğer bir deyişle birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin en düşük Duyarsızlaşma puanına sahip olduğu söylenebilir. Ayrıca katılımcıların OGBÖ puanlarının da anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir [$F_{(3,467)}=2.43$, $p<0.05$].

Tablo 4.3. Ölçek Puanlarının Sınıf Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları

	1.Sınıf (n=97)		2.Sınıf (n=99)		3.Sınıf (n=105)		4.Sınıf (n=170)		F	p	Anlamlı Fark
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss			
KSÖ	2.59	0.83	2.65	0.83	2.62	0.96	2.59	0.90	0.09	0.97	
Kariyer Belirsizliği/ Bilgi Eksikliği	2.52	0.98	2.45	0.93	2.51	1.03	2.40	0.95	0.43	0.74	
Dışsal Çatışma	2.41	0.98	2.42	1.03	2.47	1.09	2.41	1.11	0.07	0.97	
İş Bulma Baskısı	2.83	0.85	3.12	0.94	2.89	1.03	3.04	1.09	1.92	0.13	
MTÖ-ÖF	2.73	0.74	2.99	0.83	2.76	0.70	2.90	0.86	2.49	0.06	
Tükenme	2.88	1.01	3.21	1.07	2.96	1.01	3.19	1.12	2.61	0.05	
Duyarsızlaşma	2.68	0.98	3.10	1.11	2.73	1.03	3.07	1.23	4.39	0.00	1<2, 1<4
Yetkinlik	2.59	0.81	2.62	0.96	2.54	0.91	2.38	0.91	2.00	0.11	
OGBÖ	3.37	0.86	3.28	0.87	3.40	0.76	3.53	0.70	2.43	0.06	

Tablo 4.4'te beden eğitimi öğretmeni adaylarının ölçeklerden aldıkları puanların aktif olarak (lisanslı) spor yapma durumu değişkenine göre t-testi sonuçları sunulmuştur. Yapılan analizler KSÖ ($t=1.38$, $p>0.05$) ile Kariyer Belirsizliği/Bilgi Eksikliği ($t=0.80$, $p>0.05$), Dışsal Çatışma ($t=1.84$, $p<0.05$) ile İş Bulma Baskısı ($t=1.46$, $p>0.05$) alt boyutundan alınan puanların anlamlı bir şekilde farklılaşmadığını göstermektedir. Öte

yandan katılımcıların MTÖ-ÖF ($t=1.81$, $p>0.05$) ile Duyarsızlaşma ($t=1.62$, $p>0.05$) ve Yetkinlik ($t=0.33$, $p>0.05$) alt boyutlarından aldıkları puanların anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı; Tükenme alt boyutundan alınan puanların ise anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir ($t=2.39$, $p<0.05$). Katılımcıların OGBÖ'den aldıkları puanların anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir ($t=1.06$, $p>0.05$). Bu bulgulara göre aktif olarak (lisanslı) spor yapan ve yapmayan öğretmen adaylarının kariyer stresi ve olumlu gelecek beklentisi algıları değişmezken, spor yapmayan beden eğitimi öğretmeni adaylarının tükenmişlik algılarının daha yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 4.4. Ölçek Puanlarının Aktif Olarak (Lisanslı) Spor Yapma Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

	Evet (n=171)		Hayır (n=300)		t	p
	Ort.	Ss	Ort.	Ss		
KSÖ	2.53	0.93	2.65	0.86	1.38	0.17
Kariyer Belirsizliği/ Bilgi Eksikliği	2.41	1.01	2.49	0.95	0.80	0.42
Dışsal Çatışma	2.31	1.06	2.49	1.06	1.84	0.07
İş Bulma Baskısı	2.89	1.07	3.03	0.96	1.46	0.14
MTÖ-ÖF	2.77	0.84	2.90	0.77	1.81	0.07
Tükenme	2.92	1.12	3.17	1.03	2.39	0.02
Duyarsızlaşma	2.81	1.17	2.99	1.09	1.62	0.11
Yetkinlik	2.52	0.85	2.50	0.94	0.33	0.74
OGBÖ	3.47	0.82	3.39	0.77	1.06	0.29

Tablo 4.5'te öğretmen adaylarının ölçeklerden aldıkları puanların gelir düzeyine göre ANOVA sonuçları sunulmuştur. ANOVA sonuçları, beden eğitimi öğretmeni adaylarının KSÖ [$F_{(2,468)}=7.08$, $p<0.01$] ile Kariyer Belirsizliği/Bilgi Eksikliği [$F_{(2,468)}=3.81$, $p<0.05$], Dışsal Çatışma [$F_{(2,468)}=7.26$, $p<0.01$] ve İş Bulma Baskısı [$F_{(2,468)}=10.27$, $p<0.01$] alt boyutlarından alınan puanların anlamlı bir şekilde farklılaştığını göstermektedir. Buna göre toplam KSÖ puanlarının gelir durumu 1000 TL ve altı gelir durumuna sahip öğretmen adayları ile 1001-2000 TL ve 2001 TL ve üzeri gelir durumuna sahip öğretmen adayları arasında 1000 TL ve altı gelir durumuna sahip öğretmen adayları lehine farklılaştığı söylenebilir. Başka bir ifadeyle gelir durumu

düşük olan öğretmen adaylarının daha yüksek kariyer stresi algısına sahip olduğu söylenebilir. Öte yandan katılımcıların MTÖ-ÖF [$F_{(2,468)}=2.08$, $p>0.05$] ile Tükenme [$F_{(2,468)}=1.37$, $p=0.05$] ve Duyarsızlaşma [$F_{(2,468)}=2.230$, $p>0.05$] alt boyutlarından alınan puanların anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı; Yetkinlik alt boyutundan alınan puanların ise anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir [$F_{(2,468)}=5.87$, $p<0.01$]. Buna göre katılımcıların puanlarının 1000 TL ve altı gelir durumuna sahip olanlar ile 1001-2000 TL arası gelir durumuna sahip olanlar arasında 1000 TL ve altı gelir durumuna sahip olanlar lehine; 1001 TL ve 2000 TL arası gelir durumuna sahip olanlar ile 2001 TL ve üzeri gelir durumuna sahip olanlar arasında 2001 TL ve üzeri gelir durumuna sahip olanlar lehine anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir. Başka bir ifadeyle 2001 TL ve üzeri gelir durumuna sahip katılımcıların Yetkinlik alt boyutunda en yüksek ortalamaya sahip olduğu belirlenmiştir. Buna göre 2001 TL ve üzeri katılımcıların Yetkinlik açısından tükenmişlik puanlarının yüksek olduğu söylenebilir. Beden eğitimi öğretmeni adaylarının OGBÖ puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaştığı belirlenmiştir [$F_{(2,468)}=10.78$ $p<0.01$]. Bu bulguya göre katılımcıların OGBÖ'den aldıkları puanlar 2001 TL ve üzeri gelir durumuna sahip katılımcılar ile gelir durumu 1000 TL ve altı ve 1001-2000 TL arasında 2001 TL ve üzeri gelir durumuna sahip katılımcılar lehine anlamlı bir şekilde farklılaştığı belirlenmiştir. Katılımcıların gelir durumu arttıkça olumlu gelecek beklentisi algılarının da arttığı söylenebilir.

Tablo 4.5. Ölçek Puanlarının Gelir Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları

	1000 TL ve altı (n=247)		1001-2000 TL (n=101)		2001 TL ve üzeri (n=123)				
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	F	p	Anlamlı Fark
KSÖ	2.75	0.81	2.49	0.93	2.42	0.95	7.08	0.00	1>2, 1>3
Kariyer Belirsizliği/ Bilgi Eksikliği	2.58	0.93	2.31	0.99	2.35	1.00	3.81	0.02	1>2
Dışsal Çatışma	2.60	1.05	2.22	1.03	2.24	1.05	7.26	0.00	1>2, 1>3
İş Bulma Baskısı	3.15	0.88	2.97	1.16	2.65	1.02	10.27	0.00	1>3
MTÖ-ÖF	2.93	0.79	2.77	0.80	2.78	0.82	2.08	0.13	
Tükenme	3.15	1.09	3.06	1.04	2.95	1.04	1.37	0.26	
Duyarsızlaşma	3.00	1.09	2.95	1.19	2.74	1.13	2.23	0.11	
Yetkinlik	2.57	0.95	2.24	0.69	2.59	0.93	5.87	0.00	1>2, 3>2
OGBÖ	3.28	0.84	3.42	0.67	3.68	0.72	10.78	0.00	3>1, 3>2

Tablo 4.6’da beden eğitimi öğretmeni adaylarının ölçeklerden aldıkları puanların anne eğitim durumuna göre ANOVA sonuçları sunulmuştur. ANOVA sonuçları, beden eğitimi öğretmeni adaylarının KSÖ [$F_{(3,467)}=0.22$, $p>0.05$] ile Kariyer Belirsizliği/Bilgi Eksikliği [$F_{(3,467)}=0.20$, $p>0.05$], Dışsal Çatışma [$F_{(3,467)}=0.48$, $p>0.05$] ve İş Bulma Baskısı [$F_{(3,467)}=0.13$, $p>0.05$] alt boyutlarından alınan puanların anlamlı bir şekilde farklılaşmadığını göstermektedir. Öte yandan katılımcıların MTÖ-ÖF [$F_{(3,467)}=0.14$, $p>0.05$] ile Tükenme [$F_{(3,467)}=0.28$, $p>0.05$], Duyarsızlaşma [$F_{(3,467)}=0.21$, $p>0.05$] ve Yetkinlik [$F_{(3,467)}=1.57$, $p>0.05$] alt boyutlarından aldıkları puanların da anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca katılımcıların OGBÖ puanlarının da anne eğitim durumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir [$F_{(3,467)}=0.63$, $p>0.05$].

Tablo 4.6. Ölçek Puanlarının Anne Eğitim Durumuna Göre ANOVA Sonuçları

	İlkokul (n=239)		Ortaokul (n=100)		Lise (n=93)		Üniversite (n=39)			
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	F	p
KSÖ	2.64	0.87	2.58	0.95	2.56	0.91	2.62	0.76	0.22	0.89
Kariyer Belirsizliği/Bilgi Eksikliği	2.48	0.96	2.44	1.03	2.41	0.94	2.53	0.97	0.20	0.90
Dışsal Çatışma	2.48	1.09	2.36	1.05	2.35	1.03	2.43	1.01	0.48	0.69
İş Bulma Baskısı	3.00	0.95	2.97	1.08	2.95	1.14	2.92	0.74	0.13	0.94
MTÖ-ÖF	2.85	0.80	2.84	0.80	2.85	0.85	2.93	0.73	0.14	0.93
Tükenme	3.07	1.05	3.05	1.14	3.16	1.08	2.98	1.02	0.28	0.84
Duyarsızlaşma	2.91	1.12	2.90	1.23	2.92	1.09	3.06	0.94	0.21	0.89
Yetkinlik	2.51	0.93	2.52	0.88	2.38	0.76	2.75	1.10	1.57	0.20
OGBÖ	3.41	0.78	3.35	0.79	3.50	0.81	3.45	0.81	0.63	0.59

Tablo 4.7’de beden eğitimi öğretmeni adaylarının ölçeklerden aldıkları puanların baba eğitim durumuna göre ANOVA sonuçları sunulmuştur. ANOVA sonuçları, beden eğitimi öğretmeni adaylarının KSÖ [$F_{(3,467)}=3.01$, $p<0.05$] ile Dışsal Çatışma [$F_{(3,467)}=3.59$, $p<0.05$] alt boyut puanlarının anlamlı bir şekilde farklılaştığını; Kariyer Belirsizliği/Bilgi Eksikliği [$F_{(3,467)}=2.22$, $p>0.05$] ve İş Bulma Baskısı [$F_{(3,467)}=2.15$, $p>0.05$] alt boyutlarından alınan puanların ise anlamlı bir şekilde farklılaşmadığını göstermektedir. Buna göre katılımcıların KSÖ puanlarının baba eğitim durumu ilkökul ile lise olanlar arasında baba eğitim durumu ilkökul olanlar lehine; baba eğitim durumu ortaokul ile lise olanlar arasında ortaokul olanlar lehine anlamlı bir şekilde farklılaştığı tespit edilmiştir. Dışsal Çatışma alt boyut puanlarının ise baba eğitim durumu ilkökul olanlar ile lise ve üniversite olanlar arasında ilkökul olanlar lehine; baba eğitim durumu ortaokul olanlar ile lise ve üniversite olanlar arasında baba eğitim durumu ortaokul olanlar lehine anlamlı bir şekilde farklılaştığı belirlenmiştir. Başka bir deyişle baba eğitim durumu azaldıkça katılımcıların kariyer stresi ve Dışsal Çatışma algılarının arttığı söylenebilir. Öte yandan katılımcıların MTÖ-ÖF [$F_{(3,467)}=2.15$, $p>0.05$] ile

Tükenme [$F_{(3,467)}=0.80$, $p>0.05$], Duyarsızlaşma [$F_{(3,467)}=0.45$, $p>0.05$] ve Yetkinlik [$F_{(3,467)}=1.73$, $p>0.05$] alt boyutlarından aldıkları puanların anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Benzer şekilde katılımcıların OGBÖ puanlarının da baba eğitim durumuna göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir [$F_{(3,467)}=2.02$, $p>0.05$].

Tablo 4.7. Ölçek Puanlarının Baba Eğitim Durumuna Göre ANOVA Sonuçları

	İlkokul (n=165)		Ortaokul (n=104)		Lise (n=148)		Üniversite (n=54)				
	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	Ort.	Ss	F	p	Anlamlı Fark
KSÖ	2.71	0.91	2.72	0.88	2.46	0.83	2.51	0.92	3.01	0.03	1>3, 2>3
Kariyer Belirsizliği/ Bilgi Eksikliği	2.54	1.01	2.58	0.92	2.31	0.91	2.38	1.06	2.22	0.09	
Dışsal Çatışma	2.57	1.12	2.55	1.03	2.27	1.00	2.19	1.00	3.59	0.01	1>3, 1>4,
İş Bulma Baskısı	3.08	0.99	3.06	1.05	2.82	0.96	2.94	1.01	2.15	0.09	
MTÖ-ÖF	2.90	0.81	2.91	0.76	2.78	0.77	2.79	0.92	0.86	0.46	
Tükenme	3.11	1.11	3.14	1.04	3.07	1.04	2.88	1.10	0.80	0.49	
Duyarsızlaşma	2.98	1.15	2.95	1.15	2.84	1.08	2.90	1.15	0.45	0.71	
Yetkinlik	2.55	0.94	2.59	0.88	2.37	0.78	2.57	1.11	1.73	0.16	
OGBÖ	3.44	0.86	3.29	0.70	3.41	0.77	3.61	0.77	2.02	0.11	

Tablo 4.8’de öğretmen adaylarının yaşları ile ölçeklerden ve alt boyutlarından aldıkları puanlar arasındaki korelasyon sonuçları sunulmuştur. Korelasyon sonuçları, öğretmen adaylarının yaşları ile KSÖ ($r=0.01$, $p>0.05$) ve Kariyer Belirsizliği/Bilgi Eksikliği ($r=0.00$, $p>0.05$), Dışsal Çatışma ($r=0.07$, $p>0.05$), İş Bulma Baskısı ($r=-0.03$, $p>0.05$) alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında anlamlı bir ilişki olmadığını göstermektedir. Benzer şekilde katılımcıların yaşları ile MTÖ-ÖF ($r=-0.01$, $p>0.05$) ve Tükenme ($r=0.01$, $p>0.05$), Duyarsızlaşma ($r=0.02$, $p>0.05$) ve Yetkinlik ($r=-0.07$, $p>0.05$) alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında da anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Öte yandan katılımcıların yaşları ile OGBÖ’den aldıkları puanlar arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. ($r=0.09$, $p<0.05$).

Tablo 4.8. Yaş ile KSÖ, MTÖ-ÖF ve OGBÖ Puanları Arasındaki Korelasyon Sonuçları

	Yaş		
	n	r	p
KSÖ	471	0.01	0.89
Kariyer Belirsizliği/	471	0.00	0.92
Bilgi Eksikliği	471	0.07	0.11
Dışsal Çatışma	471	-0.03	0.58
İş Bulma Baskısı	471	-0.01	0.82
MTÖ-ÖF	471	0.01	0.86
Tükenme	471	0.02	0.59
Duyarsızlaşma	471	-0.07	0.11
Yetkinlik	471	0.09	0.06
OGBÖ	471		

* $p < 0.05$

Tablo 4.9’da öğretmen adaylarının kardeş sayıları ile ölçeklerden ve alt boyutlarından aldıkları puanlar arasındaki korelasyon sonuçları sunulmuştur. Korelasyon sonuçları, öğretmen adaylarının kardeş sayıları ile KSÖ ($r=0.08$, $p>0.05$) ve Kariyer Belirsizliği/Bilgi Eksikliği ($r=0.08$, $p>0.05$), İş Bulma Baskısı ($r=0.01$, $p>0.05$) alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında anlamlı bir ilişki olmadığını; Dışsal Çatışma alt boyut puanları arasında ise pozitif yönde ve düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir ($r=0.13$, $p<0.05$). Buna göre katılımcıların kardeş sayısı arttıkça Dışsal Çatışma algıları artmaktadır. Katılımcıların kardeş sayıları ile MTÖ-ÖF ($r=0.02$, $p>0.05$) ve Tükenme ($r=-0.01$, $p>0.05$), Duyarsızlaşma ($r=-0.01$, $p>0.05$) ve Yetkinlik ($r=0.09$, $p>0.05$) alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında da anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Öte yandan katılımcıların kardeş sayıları ile OGBÖ’den aldıkları puanlar arasında negative yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. ($r=-0.11$, $p>0.05$). Buna göre katılımcıların kardeş sayıları arttıkça olumlu gelecek beklentileri azalmaktadır.

Tablo 4.9. Kardeş Sayısı ile KSÖ, MTÖ-ÖF ve OGBÖ Puanları Arasındaki Korelasyon Sonuçları

Kardeş Sayısı			
	n	r	p
KSÖ	408	0.08	0.12
Kariyer Belirsizliği/	408	0.08	0.11
Bilgi Eksikliği	408	0.13*	0.01
Dışsal Çatışma	408	0.01	0.88
İş Bulma Baskısı	408	0.02	0.68
MTÖ-ÖF	408	-0.01	0.85
Tükenme	408	-0.01	0.81
Duyarsızlaşma	408	0.09	0.07
Yetkinlik	408	-0.11*	0.02
OGBÖ	408		

* $p < 0.05$

Tablo 4.10’da beden eğitimi öğretmeni adaylarının akademik başarıları ile ölçeklerden ve alt boyutlarından aldıkları puanlar arasındaki korelasyon sonuçları sunulmuştur. Korelasyon sonuçları, öğretmen adaylarının akademik başarıları ile KSÖ ($r = -0.02$, $p > 0.05$) ve Kariyer Belirsizliği/Bilgi Eksikliği ($r = -0.06$, $p > 0.05$), Dışsal Çatışma ($r = 0.00$, $p > 0.05$), İş Bulma Baskısı ($r = 0.05$, $p > 0.05$) alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında anlamlı bir ilişki olmadığını göstermektedir. Katılımcıların akademik başarıları ile MTÖ-ÖF ($r = -0.14$, $p < 0.01$) ve Tükenme ($r = -0.11$, $p < 0.05$) ve Yetkinlik ($r = -0.13$, $p < 0.05$) alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında negatif yönde ve düşük düzeylerde anlamlı ilişkiler tespit edilirken, Duyarsızlaşma alt boyutundan alınan puanlar arasında ise anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir ($r = -0.09$, $p > 0.05$). Buna göre katılımcıların akademik başarıları arttıkça tükenmişlik algılarının azaldığı söylenebilir. Öte yandan katılımcıların akademik başarıları ile OGBÖ’den aldıkları puanlar arasında da anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($r = 0.00$, $p > 0.05$).

Tablo 4.10. Akademik Başarı ile KSÖ, MTÖ-ÖF ve OGBÖ Puanları Arasındaki Korelasyon Sonuçları

GANO			
	n	r	p
KSÖ	471	-0.02	0.72
Kariyer Belirsizliği/ Bilgi Eksikliği	471	-0.06	0.22
Dışsal Çatışma	471	0.00	0.92
İş Bulma Baskısı	471	0.05	0.32
MTÖ-ÖF	471	-0.14**	0.00
Tükenme	471	-0.11*	0.02
Duyarsızlaşma	471	-0.09	0.05
Yetkinlik	471	-0.13**	0.01
OGBÖ	471	0.00	0.95

** $p < 0.01$, * $p < 0.05$

Tablo 4.11’de beden eğitimi öğretmeni adaylarının KSÖ ile MTÖ-ÖF ve alt boyutlarından aldıkları puanlar arasındaki korelasyon sonuçları sunulmuştur. Korelasyon analizi sonucunda, MTÖ-ÖF ($r=0.55$, $p<0.01$) ve Tükenme ($r=0.52$, $p<0.01$), Duyarsızlaşma ($r=0.55$, $p<0.01$), Yetkinlik ($r=0.12$, $p<0.05$) ile KSÖ’den alınan puanlar arasında pozitif yönde, düşük ve orta düzeylerde anlamlı ilişkilerler tespit edilmiştir. Bu bulguya göre öğretmen adaylarının tükenmişlik düzeyleri arttıkça kariyer stresleri de artmaktadır.

Tablo 4.11. KSÖ Puanları ile MTÖ-ÖF ve Alt Boyut Puanları Arasındaki Korelasyon Sonuçları

	MTÖ-ÖF (n=471)		Tükenme (n=471)		Duyarsızlaşma (n=471)		Yetkinlik (n=471)	
	r	p	r	p	r	p	r	p
KSÖ	0.55**	0.00	0.52**	0.00	0.55**	0.00	0.12*	0.01

** $p < 0.01$, $p < 0.05$

Tablo 4.12’de beden eğitimi öğretmeni adaylarının OGBÖ ile KSÖ ve alt boyutlarından aldıkları puanlar arasındaki korelasyon sonuçları sunulmuştur. Korelasyon analizi sonucunda, KSÖ ($r=-0.26$, $p<0.01$) ve Kariyer Belirsizliği/Bilgi Eksikliği ($r=-0.24$,

$p<0.01$), Dışsal Çatışma ($r=-0.16$, $p<0.01$), İş Bulma Baskısı ($r=-0.27$, $p<0.01$) ile OGBÖ'den alınan puanlar arasında negatif yönde ve düşük düzeylerde anlamlı ilişkilerler tespit edilmiştir. Bu bulguya göre öğretmen adaylarının kariyer stresi düzeyleri arttıkça olumlu gelecek beklentileri azalmaktadır.

Tablo 4.12. OGBÖ Puanları ile KSÖ ve Alt Boyut Puanları Arasındaki Korelasyon Sonuçları

	KSÖ (n=471)		Kariyer Belirsizliği/Bilgi Eksikliği (n=471)		Dışsal Çatışma (n=471)		İş Bulma Baskısı (n=471)	
	r	p	R	p	r	p	r	p
OGB	-0.26**	0.00	-0.24**	0.00	-0.16**	0.00	-0.27**	0.00

** $p<0.01$

Tablo 4.13'te beden eğitimi öğretmeni adaylarının OGBÖ ile MTÖ-ÖF ve alt boyutlarından aldıkları puanlar arasındaki korelasyon sonuçları sunulmuştur. Korelasyon analizi sonucunda, MTÖ-ÖF ($r=-0.30$, $p<0.01$) ve Tükenme ($r=-0.18$, $p<0.01$), Duyarsızlaşma ($r=-0.21$, $p<0.01$), Yetkinlik ($r=-0.33$, $p<0.01$) ile OGBÖ'den alınan puanlar arasında negatif yönde, düşük ve orta düzeylerde anlamlı ilişkilerler tespit edilmiştir. Bu bulguya göre öğretmen adaylarının tükenmişlik düzeyleri arttıkça olumlu gelecek beklentileri azalmaktadır.

Tablo 4.13. OGBÖ Puanları ile MTÖ-ÖF ve Alt Boyut Puanları Arasındaki Korelasyon Sonuçları

	MTÖ-ÖF (n=471)		Tükenme (n=471)		Duyarsızlaşma (n=471)		Yetkinlik (n=471)	
	r	p	r	p	r	p	r	p
OGBÖ	-0.30**	0.00	-0.18**	0.00	-0.21**	0.00	-0.33**	0.00

** $p<0.01$

5. TARTIŞMA

Beden eğitimi öğretmeni adaylarının kariyer stresi, tükenmişlik ve olumlu gelecek beklentisi düzeylerini bazı değişkenlere göre incelemek ve aralarındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yürütülen bu çalışmadan elde edilen sonuçlar bu bölümde tartışılmış ve yorumlanmaya çalışılmıştır.

Çalışma kapsamındaki katılımcıların kariyer stresi algılarının orta seviyenin altında olduğu saptanmıştır. Benzer şekilde Eren Gümüştekin ve Gültekin (2015) tarafından yapılan çalışmada da katılımcıların kariyer streslerinin daha az olduğu saptanmıştır. Öte yandan literatürde yer alan bazı çalışmalarda öğretmen adaylarının kariyer stresi algılarının orta seviyede olduğu belirlenmiştir (Bozdam, 2008; Gümrükçü, Bilgici ve Deniz, 2016; Yılmaz, 2019). Beden eğitimi öğretmenliği bölümünden mezun olan bireylerin çeşitli alanlarda kariyer yapabilmesi ve iş imkânına sahip olabilmesi (öğretmenlik, antrenörlük, spor yöneticiliği, güvenlik personeli vb.) bu sonucun ortaya çıkmasında etkili olabilir.

Çalışmadan elde edilen bir diğer sonuca göre beden eğitimi öğretmeni adaylarının tükenmişlik algıları orta seviyenin altındadır. Benzer şekilde literatürde yer alan bazı çalışmalarda katılımcıların tükenmişlik algılarının düşük ya da orta seviyenin altında olduğu saptanmıştır (Aydın, Çulha ve Mercan, 2022; Ören ve Türkoğlu, 2006). Bunun yanı sıra bazı çalışmalarda katılımcıların tükenmişlik algılarının orta seviyede (Fimian ve Blanton, 1987; Goddard ve O'Brien, 2007; Mamak ve Temel, 2021; Tümkeya, 2010) bazı çalışmalarda ise yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir (Kelgökmen ve ark., 2016). Çalışma

sonuçlarında ortaya çıkan bu farklılığın öğrenim görülen bölümden kaynaklandığı düşünülebilir. Nitekim bazı bölümlerde mezun olan birey sayısı ve atama yapılacak birey sayıları arasında çok büyük farklar söz konusu olabilmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamındaki katılımcıların olumlu gelecek beklentisi algılarının ise orta seviyenin üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Öte yandan literatürde yer alan çalışmalarda katılımcıların olumlu gelecek beklentisi algılarının yüksek olduğu tespit edilmiştir (Kelgökmen ve ark., 2016). Çalışma kapsamındaki katılımcıların öğrenim gördükleri bölüm göz önüne alındığında hayatlarının bir döneminde mutlaka sporun içinde yer aldıkları ya da öğrenim görülen müfredat gereği derslerin daha çok uygulamalı dersler olması bu sonucun ortaya çıkmasında etkili olabilir. Egzersiz ve sporun olumsuz psikolojik durumlardan arındırdığı söylenebilir. Ayrıca daha önce de belirtildiği gibi kariyer ve iş imkanlarının fazla olması da bu sonucu etkilemiş olabilir.

Araştırma sonucunda erkek beden eğitimi öğretmeni adaylarının kariyer stresi algılarının kadın beden eğitimi öğretmeni adaylarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Literatür incelendiğinde; bunun aksine yapılan bazı çalışmalarda kariyer stresi algısının cinsiyete göre değişmediği ancak kadın öğretmen adaylarının iş bulma baskılarının daha yüksek olduğu saptanmıştır (Yılmaz, 2019). Ataerkil toplum yapımızdan kaynaklı olarak her ne kadar düşünceler ya da durumlar değişmeye başlasa da evi geçindirme ya da bir evde mutlaka çalışan kişinin erkek olması durumu erkek katılımcılara yönelik bu sonucun ortaya çıkmasında etkili olabilir.

Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuca göre kadın ve erkek beden eğitimi öğretmeni adaylarının tükenmişlik algıları değişmemektedir. Yapılan bazı çalışmalarda benzer şekilde cinsiyete göre tükenmişlik düzeyinin değişmediğini göstermektedir (Arslan ve Aslan, 2014;

Aydın ve ark. 2022; Gündüz, 2004; Işıklar, 2002; Tümkiye ve Çavuşoğlu, 2010). Bu bağlamda katılımcıların tükenmişlik duygularını etkileyen durumlardan benzer şekilde etkilendikleri söylenebilir. Özellikle benzer yaş düzeyine sahip olmaları ve benzer tarihsel zamanda yaşamaları bu sonucun ortaya çıkmasında etkili olabilir.

Çalışma kapsamında yer alan kadın ve erkek katılımcıların olumlu gelecek beklentisi algıları değişmemektedir. Benzer şekilde literatürde yer alan bazı çalışmalarda kadın ve erkek katılımcıların olumlu gelecek beklentisi algılarının değişmediği ancak erkek öğretmen adaylarının dışsal çatışma ve iş bulma baskısı algılarının kadın öğretmen adaylarından daha yüksek olduğu belirlenmiştir (Kelgökmen ve ark., 2016).

Araştırma sonucunda katılımcıların kariyer stresi algılarının sınıfa göre değişmediği belirlenmiştir. Gizir (2005) tarafından yapılan bir çalışmada üniversite son sınıfa devam eden öğrencilerin kariyer stresleri incelenmiş ve öğrencilerin iş bulamama, mezun olduktan sonra hedef ve plan olmamasına bağlı ne yapacağını bilememe, maddi olarak beklentilerini karşılayacak bir işte çalışamama gibi konularda kaygı yaşadığı ortaya konulmuştur. Yılmaz'ın (2019) çalışmasında ise öğretmen adaylarının kariyer stresi düzeyinde azalma meydana geldiği tespit edilmiştir.

Çalışma sonuçları birinci sınıfta öğrenim gören beden eğitimi öğretmeni adaylarının en düşük tükenmişlik algısına sahip olduğunu göstermektedir. Birinci sınıfta öğrenim gören beden eğitimi öğretmeni adaylarının en düşük tükenmişlik algısına sahip olmasının nedeni olarak üniversite eğitim hayatının henüz başında olmaları, yeni bir çevreye adapte olmaya çalışmaları gösterilebilir.

Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuca göre katılımcıların olumlu gelecek beklentisi algıları sınıfa göre değişmemektedir. Öte yandan Türkmen ve Varol (2017) tarafından

yapılan çalışmada ise dördüncü sınıfta öğrenim gören katılımcıların en yüksek olumlu gelecek beklentisi algısına sahip olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra literatürde yer alan bazı çalışmalarda ise kariyer stresi algısının sınıfa göre değiştiği belirlenmiştir (Akyüz, 2020).

Öte yandan aktif olarak (lisanslı) spor yapan ve yapmayan öğretmen adaylarının kariyer stresi algılarının değişmediği belirlenmiştir. Katılımcıların aktif (lisanslı) olsun olmasının genel olarak sporun içinde yer aldıkları ve bu durumun da bu sonuç üzerinde etkili olduğu söylenebilir. Daha sonra yapılacak çalışmalarda aktif olarak (lisanslı) spor yapma durumundan ziyade egzersiz ve fiziksel aktiviteye katılım durumu ve katılım sıklığı üzerine araştırmalar yapılabilir.

Araştırma sonuçlarına göre spor yapmayan beden eğitimi öğretmeni adaylarının tükenmişlik algıları daha yüksektir. Mumcu (2019) tarafından yapılan çalışmada da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Bu bağlamda özellikle sporun yapısından kaynaklı olarak spor yapan kişilerin olumsuz düşüncelerden uzaklaştığı, enerjilerinin olumlu yönde kanalize olduğu söylenebilir. Nitekim yaşam kalitesinin arttırılmasında spora katılımın önemi bilinen bir gerçektir.

Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuca göre gelir durumu düşük olan beden eğitimi öğretmeni adayları daha yüksek kariyer stresi algısına sahiptir. Literatürde yer alan çalışmalarda da gelir durumu düşük olan beden eğitimi öğretmeni adaylarının daha yüksek kariyer stresi algısına sahip olduğu belirlenmiştir (Yılmaz, 2019). Günümüz şartları düşünüldüğünde gelir durumu düşük öğrencilerin genellikle eğitim durumu düşük ailelerden geldikleri söylenebilir. Bu bağlamda ekonomik durumu iyi olan ailelerin çocuklarının geleceğine daha çok yatırım yaptıkları, çocuklarına olası kariyer fırsatlarını

daha çok sundukları söylenebilir.

Öte yandan gelir durumu yüksek olan katılımcıların tükenmişlik algılarının yüksek olduğu belirlenmiştir. Literatürde yer alan bazı çalışmaların sonuçlarının mevcut çalışma ile paralellik gösterdiği söylenebilir (Bozgün ve Kösterelioğlu, 2018; Kaya ve Arıöz, 2014). Buna karşın literatürde yer alan bazı çalışmalarda gelir durumu ile tükenmişlik arasında ilişki tespit edilmemiştir (Aksoy, 2021; Aydın ve ark., 2022). Bu bağlamda öğrencilerin genel olarak eğitim hayatlarını sürdürebilmek adına kısmi zamanlı işlerde çalıştıkları, hem okul hem de iş sarmalını bir arada yürütmeye çalıştıkları görülmektedir. Bunun sonucu olarak tükenmişlik yaşadıkları söylenebilir.

Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre gelir durumu yüksek olan katılımcıların olumlu gelecek beklentisi algıları da yüksektir. Öte yandan yapılan bazı çalışmalarda gelir ile olumlu gelecek beklentisi arasında ilişki bulunamamıştır (Korucuk ve Havadar, 2023). Yüksek gelir durumuna sahip öğrencilerin karşılarına çıkacak fırsatları daha iyi değerlendirebileceklerini düşünmeleri ya da gelir durumu düşük öğrencilerin sahip oldukları gelir durumlarını sadece temel ihtiyaçları için kullanmaları bu duruma sebep olabilir.

Araştırma sonuçları beden eğitimi öğretmeni adaylarının kariyer stresi, tükenmişlik ve olumlu gelecek beklentisi algılarının anne eğitim durumuna göre değişmediğini göstermektedir. Literatür incelendiğinde olumlu gelecek beklentisi algısının anne ve baba eğitim durumuna göre değişmediği tespit edilmiştir (Aydın ve ark., 2022).

Araştırma sonuçları katılımcıların baba eğitim durumları azaldıkça kariyer stresi algılarının arttığını göstermektedir. Kadın ve erkeklerin yaratılış özelliği olarak farklı duygusal yapıda olmaları ve özellikle anne olan kadınlarda bu duygusal yapının daha da arttığı söylenebilir.

Bu bağlamda annelerin çocuklarına daha duygusal davrandıkları, zorluklarla karşılaştıklarında daha yardımcı olmaya çalıştıkları söylenebilir. Bunun aksine babaların daha dik duruşlu ve mantık çerçevesinde duruma yaklaştıkları söylenebilir. Bu bağlamda her iki ebeveyn de ilerde çocuklarının kendi ayakları üzerinde durabilmesini isteseler de bunu daha somut olarak babaların ortaya koyduğu söylenebilir. Bu durum da böyle bir algının ortaya çıkmasında etkili olabilir.

Çalışma kapsamında yer alan katılımcıların tükenmişlik ve olumlu gelecek beklentisi algılarının baba eğitim durumuna göre değişmediği belirlenmiştir. Baba eğitim durumunun bu faktörler üzerinde etkili olmadığı bu bağlamda bu değişkenler üzerinde etkili olabilecek farklı durumların araştırılması gerektiği söylenebilir.

Araştırma sonuçları beden eğitimi öğretmeni adaylarının yaşları ile kariyer stresi algıları arasında ilişki olmadığını göstermektedir. Bunun aksine yapılan bazı çalışmalarda ise yaş arttıkça kariyer stresi algısının azaldığı tespit edilmiştir (Yılmaz, 2019). Çalışmaya katılan beden eğitimi öğretmeni adaylarının genel olarak benzer yaş grubu içinde yer almaları bu durum üzerinde etkili olabilir.

Çalışma kapsamında yer alan katılımcıların yaşları ile tükenmişlik algıları arasında ilişki tespit edilmemiştir. Literatürde yer alan bazı çalışmalarda, beden eğitimi öğretmenlerinin yaşları ile tükenmişlik düzeyleri arasında ilişki bulunamamıştır (Aydın, 2004; Budak ve Sergevil, 2005; Kale, 2007). Öte yandan Demir (2019) tarafından yapılan çalışma incelendiğinde yaşla birlikte mesleki tükenmişlik yaşamının muhtemel olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tükenmişlik algısının yaştan ziyade yaşanmışlıklarla ilgili olduğu ve çalışma grubunun da henüz öğrenci oldukları düşünüldüğünde bu sonucun ortaya çıkmasının beklenen bir sonuç olduğu söylenebilir.

Çalışmada sonucunda katılımcıların yaşları ile olumlu gelecek beklentileri arasında ilişki bulunmamıştır. Gençay (2007)'ın çalışması incelendiğinde beden eğitimi öğretmenlerinin iş doyum ve yaşları arasındaki ilişki incelenmiştir. Yine Gülay (2006)'ın yaptığı araştırmada genç ve orta yaşlı beden eğitimi öğretmenlerinin daha fazla doyum hissettiklerini tespit etmiş bu durum hali hazırdaki araştırmayı yordayabilir niteliktedir.

Çalışmadan elde edilen sonuca göre katılımcıların kardeş sayıları arttıkça kariyer stresi algıları artarken, olumlu gelecek beklentileri azalmaktadır. Öte yandan araştırma sonucunda katılımcıların tükenmişlik algıları ile kardeş sayıları arasında ilişki bulunamamıştır. Bu sonucun daha net bir şekilde yorumlanabilmesi için sonraki çalışmalarda özellikle katılımcıların ailelerinin kaçınıcı çocuğu olduğu araştırılmalıdır. Kardeş sayısı arttıkça hem kardeşlerin birbirlerini etkilemeleri, hem ailelerin baskı yapmasının artması muhtemeldir. Bu durum da bireylerin kariyer stresi yaşamalarına ve olumlu gelecek beklentilerinin azalmasına sebep olabilir.

Çalışma sonucunda katılımcıların akademik başarıları ile kariyer stresi algıları arasında ilişki bulunamamıştır. Literatürde yer alan çalışmalarda akademik başarı arttıkça kariyer stresinin azaldığı tespit edilmiştir (Torun ve ark., 2021). Bu durum daha çok öğrenim görülen bölümle alakalı olabilir. Nitekim bazı bölümleri yüksek akademik başarı ile bitirmek kariyer anlamında da kapıların açılmasını sağlamaktadır. Beden eğitimi bölümü mezunları için böyle bir durum genel olarak söz konusu olmadığından bu sonuç ortaya çıkmış olabilir.

Çalışma kapsamında yer alan beden eğitimi öğretmeni adaylarının akademik başarıları ile olumlu gelecek beklentisi algıları arasında ilişki tespit edilmemiştir. Literatürde desteklemeyen çalışmalar mevcuttur. İleri (2019)'nin yaptığı çalışma incelenmiş ve beden

eğitimi ğretmeni ğrencilerinin gelecek beklentisi üzerinde etkisinin istatistiksel olarak anlamlı olmadığı tespit edilmiştir.

Araştırma sonuçları katılımcıların akademik başarıları arttıkça tükenmişlik algılarının azaldığını göstermektedir. Slivar (2001) ve Balkıs ve ark. (2011) tükenmişlik düzeyinin yüksek olmasının akademik başarının düşük olmasıyla ilişkili olduğunu ve düşük akademik başarıyı yordadığını belirtmektedirler. Benzer şekilde Küçüksüleymanoğlu ve Eğilmez'in (2013) müzik ğretmeni adayları ile yaptıkları çalışmada katılımcıların GANO'larına göre duyarsızlık ve tükenmişlik algılarının farklılaştığı belirlenmiştir. Bunun aksine yapılan bazı çalışmalarda akademik başarı ile tükenmişlik arasında ilişki bulunmamıştır (Aydın ve ark., 2022).

Çalışmadan elde edilen bir diğerk sonuç beden eğitimi ğretmeni adaylarının tükenmişlik düzeyleri arttıkça kariyer streslerinin de artmasıdır. Benzer şekilde Yılmaz (2019) tarafından yapılan çalışmada da tükenmişlik arttıkça kariyer stresinin arttığı belirlenmiştir. Tükenmişlik algısının genel olarak sağlıklı karar vermeyi etkilediğı söylenebilir. Bu durumun da bireylerin de kariyer stresi yaşamalarına sebep olduğu düşünölmektedir.

Araştırma sonuçları beden eğitimi ğretmeni adaylarının kariyer stresi düzeyleri arttıkça olumlu gelecek beklentilerinin azaldığını göstermektedir. Literatürde yer alan bazı çalışmalar bu sonucu destekler niteliktedir Azaldığını gösteren başka çalışmalarda vardır (Yılmaz, 2019). Gelecekle ilgili planlarımızı genel olarak kariyer kararlarımızın üzerine kurarız. Kariyer stresini yoğun olarak yaşayan kişilerin olumlu gelecek beklentisine sahip olmalarının da zor olacağı düşünölmektedir. Bu durum da bu sonucun aslında beklenen bir sonuç olduğu söylenebilir.

Son olarak beden eğitimi ğretmeni adaylarının tükenmişlik düzeyleri arttıkça olumlu

gelecek beklentileri azalması araştırma sonuçları arasındadır. Benzer şekilde Aksoy (2021) tarafından yapılan çalışmada da tükenmişlik arttıkça olumlu gelecek beklentisi de azalmaktadır (Aksoy, 2021). Bu bağlamda çalışmada yer alan öğretmen adaylarının gelecek zaman algılarının tükenmişlik düzeyleri ile ilişkili olduğu söylenebilir. İçinde bulunduğu dönemde sorunlar yaşayan, tükenmişlik duygusu içinde bulunan bireylerin gelecekle beklentilerinin de paralel yönde olduğu söylenebilir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

- Çalışma kapsamındaki katılımcıların kariyer stresi ve tükenmişlik algıları orta seviyenin altında iken, olumlu gelecek beklentisi algıları ise orta seviyenin üzerindedir.
- Erkek beden eğitimi öğretmeni adaylarının kariyer stresi algıları (Dışsal Çatışma ve İş Bulma Baskısı) kadın beden eğitimi öğretmeni adaylarından daha yüksek iken, kadın ve erkek beden eğitimi öğretmeni adaylarının tükenmişlik ve olumlu gelecek beklentisi algıları değişmemektedir.
- Katılımcıların kariyer stresi ve olumlu gelecek beklentisi algıları sınıfa göre değişmezken, birinci sınıfta öğrenim gören beden eğitimi öğretmeni adayları en düşük tükenmişlik algısına (Duyarsızlaşma) sahiptir.
- Aktif olarak (lisanslı) spor yapan ve yapmayan öğretmen adaylarının kariyer stresi ve olumlu gelecek beklentisi algıları değişmezken, spor yapmayan beden eğitimi öğretmeni adaylarının tükenmişlik (Tükenme) algılarının daha yüksek olduğu söylenebilir.
- Gelir durumu düşük olan beden eğitimi öğretmeni adayları daha yüksek kariyer stresi algısına sahip iken gelir durumu yüksek olan katılımcıların tükenmişlik (Yetkinlik) ve olumlu gelecek beklentisi algıları yüksektir.
- Beden eğitimi öğretmeni adaylarının kariyer stresi, tükenmişlik ve olumlu gelecek beklentisi algıları anne eğitim durumuna göre değişmemektedir.
- Katılımcıların baba eğitim durumları azaldıkça kariyer stresi algıları artarken, tükenmişlik ve olumlu gelecek beklentisi algıları ise baba eğitim durumuna göre değişmemektedir.
- Beden eğitimi öğretmeni adaylarının yaşları ile kariyer stresi, tükenmişlik ve olumlu gelecek beklentisi algıları arasında ilişki bulunmamıştır.

- Katılımcıların kardeş sayıları arttıkça kariyer stresi (Dışsal Çatışma) algıları artarken olumlu gelecek beklentileri azalmaktadır. Ayrıca tükenmişlik algıları ise kardeş sayısına göre değişmemektedir.
- Katılımcıların akademik başarıları ile kariyer stresi ve olumlu gelecek beklentisi algıları arasında ilişki bulunmazken, katılımcıların akademik başarıları arttıkça tükenmişlik algıları azalmaktadır.
- Beden eğitimi öğretmen adaylarının tükenmişlik düzeyleri arttıkça kariyer stresleri de artmaktadır.
- Beden eğitimi öğretmen adaylarının kariyer stresi düzeyleri arttıkça olumlu gelecek beklentileri azalmaktadır.
- Beden eğitimi öğretmen adaylarının tükenmişlik düzeyleri arttıkça olumlu gelecek beklentileri azalmaktadır.

Araştırmanın sonuçlarına dayalı olarak şu öneriler sunulabilir:

- Beden eğitimi öğretmen adaylarının kariyer stresi ve tükenmişlik düzeylerini azaltmaya ve eksikliklerinin giderilmesine yönelik kurs ,seminer vb. çalışmalara yer verilebilir. Aynı zamanda olumlu gelecek beklentisini arttırarak geliştirilmesine yardımcı uygulamalara yer verilebilir.
- Öğretmen adaylarının kariyer stresi ve tükenmişliklerini giderecek rehberlik hizmetleri sunulabilir.
- Çalışma, araştırmanın amacı doğrultusunda sadece beden eğitimi öğretmen adayları ile sınırlı tutulmuştur. Farklı öğretmenlik branşlarını kapsayan yeni bir çalışma yapılması önerilir.
- Araştırma 4 farklı üniversitede öğrenim gören beden eğitimi öğretmen adayları ile sınırlı tutulmuştur ve daha fazla sayıda örneklem grubu içeren yeni bir çalışma tasarlanabilir.
- Yapılan bu araştırma devlet üniversitelerinde öğrenim gören beden eğitimi öğretmen adayları ile sınırlıdır. Gelecekte yapılacak çalışmalarda devlet ve özel

üniversitelerde öğrenim gören beden eğitimi öğretmeni adaylarının karşılaştırılması önerilir.

- Araştırma sonuçlarına göre aktif olarak (lisanlı) spor yapan öğretmen adaylarının tükenmişlik düzeyi aktif olarak (lisanslı) spor yapmayan beden eğitimi öğretmen adaylarına göre daha düşük bulunmuştur. Bu doğrultuda beden eğitimi öğretmeni adaylarının aktif olarak bir spor branşında yer alması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Akyürek, M. İ. (2020). Öğretmenlerde Tükenmişlik. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(37), 35-47.
- Altundaş, A., Kul, M. ve Karataş, İ. (2016). Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları ile Öz Yeterlikleri Arasındaki İlişki, *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi (UGEAD)*, 2(2): 196-215.
- Aracı H (2004). Öğretmenler ve Öğrenciler İçin Okullarda Beden Eğitimi. Nobel Yayın
- Aracı H, Aracı Ş. Spor Bilimleri Öğretimi, Ankara, 2014.
- Aracı, H. (2001). *Öğretmen ve Öğrenciler İçin Okullarda Beden Eğitimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Ardıç, K., ve Polatçı, S. (2009). Tükenmişlik Sendromu ve Madalyonun Öbür Yüzü: İşle Bütünleşme. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 32, 21-46.
- Arı, G. S. ve Bal, E. Ç. (2008). Tükenmişlik Kavramı: Birey ve Örgütler Açısından Önemi. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 15(1), 131-148.
- Atilla, G. ve Yıldırım, G. (2023). Umudun Yaşam Doyumu ve Olumlu Gelecek Beklentisi Üzerine Etkisi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 10 (1) , 341-359.
- Aycan, Z. (2004). Key success factors for women in management in Turkey. *Applied Psychology: An International Review*, 53 (3), 453-477.
- Bahtiyar A. ve Can, B. (2016). Fen Öğretmen Adaylarının Bilimsel Süreç Becerileri ile Bilimsel Araştırmaya Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42, 47-58.
- Bandura, A. (1995), Exercise of Personal and Collective Efficacy in Changing Societies. In A. Bandura (Ed.), *Self -Efficacy in Changing Societies* (pp. 1-45). New York: Cambridge University Press.

- Başaran, E.İ. (1996). *Eğitim'e Giriş*. Ankara: Yargıcı Matbaası.
- Başkonuş, T., Akdal, D. ve Taşdemir, M. (2011). Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Son Sınıf Öğrencilerinin Gelecek Beklentileri. *2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications* (ss. 1512-1522).
- Baysal, A. (1995), "Lise ve Dengi Okul Öğretmenlerinde Meslekte Tükenmişliğe Etki Eden Faktörler", Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Boğazlıyan, E. E. , Yalcin, S. ve Avşaroğlu, S. (2023). Kariyer Stresi ve Kariyer Adanmışlığı İlişkisinde Bir Yordayıcı Olarak Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumun İncelenmesi: Necmettin Erbakan Üniversitesi Pedagojik Formasyon Öğrencileri Örneği. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi* , 12 (2) , 613-620.
- Bozdam, A.(2008). *Öğretmen Adaylarının Mesleki Kaygı Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*.Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Bozkurt, Ö. (2019). Kariyer engelleri ve kariyer sorunları. E. Kaygın ve Y. Zengin. (Editörler), Kariyer, temel kavramlar, yönetimi, güncel konular. Konya. Eğitim Yayınevi , ss. 63-75.
- Bradburn, N. M. (1969) *The Structure of Psychological Well-Being*.
- C. F. ve Nachmias, D. (1996). *Research Methods in the Social Sciences*. New York: St. Martin's Press.
- Cardoso, P. ve Marques, J.F. (2008). Perception of Career Barriers: The Importance of Gender and Ethnic Variables. *International Journal of Educational & Vocational Guidance*, 8, 49-61.
- Cordes, C. L., and Dougherty, T. W. (1993). A Review and An İntegration of Research on Job Burnout. *Academy of Management Review*, 18(4), 621-656.
- Çalışkan, S. (2021). *Ergenlerin Sahip Olduğu Gelecek Beklentisi, Umut ve Psikolojik İyi Oluş Düzeyi Arasındaki Yordayıcı İlişkiler*. Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya.

- Çankaya, İ., Başar, M., Koçoğlu, E. ve Demirkol, A. (2012). Meslek Öncesi Dönemde Tükenmişliğe İlişkin Öğretmen Adaylarının Görüşleri. *Electronic Turkish Studies*, 7(3), 751-758.
- Çapri, B., Gündüz, B. ve Gökçakan, Z. (2011). Maslach Tükenmişlik Envanteri-Öğrenci Formu'nun (Mte-Öf) Türkçe'ye Uyarlaması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Cukurova University Faculty of Education Journal*, 40(1), 134-147.
- Çavdar, M., Yıldız, Y. ve İçler, D. (2022). Cumhuriyet'in İlk Yıllarından Günümüze Öğretmen Seçme, Yetiştirme ve Atama Uygulamaları. *International Journal Of Social, Humanities And Administrative Sciences*, 8 (57), 1428-1440.
- Çelikten, M. (2005). The women at principals' chair in Turkey. *The Journal of American Academy of Business*, 6, 85-94.
- Çelikten, M. ve Can, N. (2003). Yönetici, Öğretmen ve Veli Gözüyle İdeal Öğretmen, *Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Aralık, Sayı 15, ss. 253-267.
- Çelikten, M., Şanal, M. ve Yeni, Y. (2005). Öğretmenlik Mesleği ve Özellikleri, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19 (2), 207-237.
- Çetin, M.A. (2020). *Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Kimliklerini Geliştirmelerinde Etkili Olan Faktörlerin Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Gaziantep.
- Çoban, B., Gündoğdu, C. ve Zirek, O. (2009). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) ile İlgili Görüşlerinin Değerlendirilmesi, *e-Journal of New World Sciences Academy*, 4(4), 244-255.
- Dağ, R. (2022). *Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Üst Biliş Düşünme Becerileri, Akademik Özyeterlilikleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları*. Yüksek Lisans Tezi, Aksaray Üniversitesi, Aksaray. Dağıtım, Ankara.
- Demirhan, G., Coşkun, H ve Aitay, F. (2002). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Niteliklerine İlişkin Görüşler, *Eğitimi ve Bilim*, 27(123), 35-41.
- Demirtaş, H. ve Güneş, H. (2002), Eğitim Yönetimi ve Denetimi Sözlüğü. Ankara: Anı Yayıncılık.

- Dilbaz N, Seber G. Umutsuzluk kavramı: depresyon ve intiharda önemi, *Kriz Dergisi* 1993, 1(3): 134-8.
- Dodge, K. A. (1986). Social Competence İn Children. *Monographs Of The Society For Re Search İn Child Development*, 2, 1-80.
- Doğar, Y. (2019). İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Okutulmasında Okul İçi Spor Tesis, Araç ve Gereçlerin Yeterlilikleri ve Mahalli Spor İmkânlarından Yararlanma Durumu (Niğde Örneği). *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 21(2), 70-80.
- Ellen Hawley Mcwhirter, B. T. (2008). *Adolescent Future Expectations of Work, Education, Family, and Community Development of a New Measure*. Portland: University of Oregon.
- Erdem E, Soylu Y. Öğretmen adaylarının KPSS ve alan sınavına ilişkin görüşleri. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 2013, 4 (1): 223-36.
- Erdemli, E. (2019). *Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Mesleğe Yönelik Tutumu ile Serbest Zaman Doyum Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Bartın Teknik Üniversitesi, Bartın.
- Erdemoğlu-Şahin, D. (2007), "Öğretmenlerin Mesleki Tükenmişlik Düzeyleri", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erden, M. (1999). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara: Alkım Yayınları.
- Erhan, E. (2009). *Doğu Anadolu Bölgesi İl Merkezlerinde Beden Eğitimi Dersinin İslenebilirliği, Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sorunları ve Bunların Öğrenci Tutumları Üzerine Etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Eryılmaz, A. (2011). Ergen Öznel İyi Oluşu ile Olumlu Gelecek Beklentisi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Düşünen Adam Psikiyatri ve Nörolojik Bilimler Dergisi*, (24), 209-215.
- Farber, B. A. (1984). Stress And Burnout İn Suburban Teachers. *Journal Of Educational Research*, 77, 325-31.

- Gençay, Ö. A. (2007). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin İş Doyumu ve Mesleki Tükenmişliklerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(2), 765-780.
- Gess-Newsome, J. and Lederman, N. G. (1999). *Examining Pedagogical Content Knowledge: The Construct and Its Implications for Science Education*. Dordrecht, The Netherlands: Kluwer Academic Publishers.
- Givvin, K. B. (2001). Goal Orientations of Adolescents, Coaches, and Parents: Is There a Convergence of Beliefs? *Journal of Early Adolescence*, 21 (2), 228-248.
- Gökmen H, Karagül T, Aşçı HF (1995). Psikomotor Gelişim. Gençlik ve Spor Genel
- Güleri, M. (1999). Üniversiteli ve İşçi Gençliğin Gelecek Beklentileri ve Kötümserlik-İyimserlik Düzeyleri. *Kriz Dergisi* 6(1),55-65.
- Güllü, M., Güllü, E. ve Güllü, A. (2009). İlköğretimde Çalışan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yapılandırmacı Yaklaşım ve Beden Eğitimi Dersi Yeni Öğretim Programına İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. *Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(3), 207-219.
- Gülüm, V. ve Bilir, P. (2011). Beden Eğitimi Öğretim Programının Uygulanabilme Koşulları ile İlgili Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Görüşleri. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(2), 57-64. doi:10.1501/Sporm_0000000200.
- Gümrükçü Bilgici, B. ve Deniz, Ü. (2016). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Mesleki Kaygılarının Bazı Demografik Özelliklere Göre İncelenmesi. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 5, 53-70.
- Gündüz, Y. (2010). Öğretmen algılarına göre kadın öğretmenlerin kariyer engellerinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Dergisi*, 10 (1), 133-148
- Güney, S. (2004). *Açıklamalı Yönetim-Organizasyon ve Örgütsel Davranış Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Hellesøy, O., Grønhaug, K. and Kvitastein, O. (2000). Burnout: Conceptual Issues and Empirical Findings From a New Research Setting. *Scandinavian Journal Of Management*, 16, 233-47.

- Hokoda, A. and Fincham, F. D. (1995). Origins of Children's Helpless and Mastery Achievement Patterns in The Family. *Journal Of Educational Psychology*, 87, 375-385.
- Hurn, C. J. (1993). *The Limits and Possibilities of Schooling: An Introduction to the Sociology of Education*. Boston: Allyn and Bacon.
- Işık, M., & Hamurcu, A. (2017). The role of job stress at emotional labor's effect on intention to leave: Evidence from call center employees. *Business and Economic Horizons*, 13(5), 652-665.
- Izgar, H. (2003), Endüstri ve Örgüt Psikolojisi, Konya :Eğitim Kitapevi Yayınları
- İleri, M. (2019). *Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Akademik Öz Yeterliliklerinin Gelecek Beklentisi Üzerine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Karaman.
- İmamoğlu, E. O. (2001). *Need for Cognition Versus Recognition: Self and Family Related Correlates*. Unpublished Article. Middle East Technical University, Ankara.
- İmamoğlu, S. (2005). *Secure Exploration: Conceptualization, Types, and Relationship With Secure Attachment, Self-construals and Other Self-Related Variables*. Doctoral Dissertation. Middle East Technical University.
- İnanç, B. ve Yerlikaya, E. E. (2012). *Kişilik Kuramları*. Ankara: Pegem Yayınları.
- İnandı, Y., Uzun, A. ve Yeşil, H. (2016). The Relationship Between Principals' Leadership Styles and Their Efficacy in Change Management. *Journal of Educational Sciences Research*, 6(1), 191-209.
- İnandı, Y., ve Binali, Tunç. (2012). Kadın Öğretmenlerin Kariyer Engelleri ile İş Doyum Düzeyleri Arasındaki İlişki. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 203-222.
- İnandı, Y., ve Gılıç, F. (2020). Öğretmenlerin Kariyer Engelleri Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 15-31.

- İskender, B. (2019). *Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Öğretmen Yeterlik ve Öğretmen Liderlik Düzeylerinin Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Sakarya.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1973). *Gençlerin Tutumları Kültürler- Arası Bir Karşılaştırma*, Ankara: ODTÜ.
- Kalaycıoğlu, E. (2018). *Kariyer Uyum Yeteneğinin Çalışanların İş Performansına Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Bartın.
- Kalyon, B. (2014). *Meslek Lisesi Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Beklentileri ve Beklentilerini Gerçekleştirme Düzeyi*. Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Karagözoğlu G. Eğitim Sistemimizde Öğretmen Yetiştirme Politikamıza Genel Bir Bakış, Eğitimde Yansımalar. VII Çağdaş Eğitim Sistemlerinde Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu. 2003; 10-12.
- Karakuş,İ. (2017). Öğretmen Adaylarının Öz Yeterlik Algıları ile Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi, *Kesit Akademi Dergisi (The Journal of Kesit Academy)*, 9, 361-377.
- Karaküçük, S. (1989). *Beden Eğitimi Öğretmeninin Eğitimi*. Ankara: Gazi Üniversitesi Gazi EğitimFakültesi Yayınları.
- Karaküçük, S., Yenel, F., (2000). Çevre Ülkelerde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Öğretimi Veren Yükseköğretim Programlarının Genel Görünümü. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Kongresi*, Ankara.
- Kaya, G. (2008). *Öğretmenlerin Kariyer Gelişimini Etkileyen Demografik Faktörler*. Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- Kaya, Y. (2021). *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Benlik Saygısı ve Mesleki Benlik Saygısı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Bağlı Olarak İncelenmesi: Ağrı İli Örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Ağrı.
- Kaya, Z. ve Yılayaz, Ö. (2013). Öğretmen Eğitimine Teknoloji Entegrasyonu Modelleri ve Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(8), 57-83.

- Kılıç, S., K. (2014). *Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Bilişötesi Öğrenme Stratejileri, Akademik Öz-Yeterlikleri ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları*. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Kılıçaslan, U. ve Baş, M. (2020). Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programında Yapılan Değişikliklere Öğretmenlerin Bakış Açısı. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 22(3), 100-108.
- Kurt, G. (2008). Gri İlişki Çözümlemesi ve Redit Çözümlemesi Kullanılarak Üniversite Öğrencilerinin Çeşitli Kaygılarının Değerlendirilmesi. *Akademik Bakış*, 14(1-10).
- Kurtoğlu, E. (2010). Kariyer Yönetiminin Kamu Kurumlarının Etkinliği Üzerindeki Olası Sonuçlarının İncelenmesi ve Çorum Örneği. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hitit Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çorum.
- Kutsal, D., ve Bilge, F. (2012). Lise Öğrencilerinin Tükenmişlik ve Sosyal Destek Düzeyleri. *Eğitim ve Bilim*, 164 (37).
- Kuzgun, Y. (2009). *Meslek Gelişimi ve Danışmanlığı*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Küçükahmet L. (2003). *Öğretimi Planlama ve Değerlendirme*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Lent, Robert W., Steven D. Brown ve Gail Hackett (2000), “Contextual Supports And Barriers to Career Choice: A Social Cognitive Analysis”, *Journal of Counseling Psuchology*, 47 (1): 36-49.
- Macleod, A. K., ve Byrne, A. (1996). Anxiety, Depression, and the Anticipation of Future Positive and Negative Experiences. *Journal of Abnormal Psychology*, 105(2), 286-289.
- Maslach, C., Schaufeli, W. B. ve Leiter, M. P. (2001). Job Burnout. *Annu. Rev. Psychol.*, 52, 397-422.
- Maslach, C., ve Jackson, S. E. (1981). The Measurement Of Experienced Burnout. *Journal Of Occupational Behavior*, 2, 99-113.

- Mccabe, C., Kristen, D., Barnett, A., Douglas, S. (2000). First Comes Work, Then Comes Marriage: Future Orientation Among African American Young Adolescents. *Family Relations*, 49, Issue 1.
- Meece, J. (1991). The Classroom Context and Students' Motivational Goals. M. Maehr, P. Pintrich (Ed), *Advances In Motivation And Achievement*, 7, 261–285. Greenwich, Ct: Jai.
- Müdürlüğü Yayınları, Ankara, Sayfa:139.
- Nurmi, J. E. (1991). How Do Adolescents See Their Future? A Review of the Development of Future Orientation and Planning. *Developmental Review*, 11(1), 1-59.
- Oğuzkan, A. F. (1982), *Öğretmenliğin Üç Yönü*. Ankara: Kadioğlu Matbaası Yayınları
- Ok- Uğurluoğlu, S. (2002), “Banka Çalışanlarının Tükenmişlik Düzeylerinin İş Doyumu, Rol Çatışması, Rol Belirsizliği ve Bazı Bireysel Özelliklere Göre İncelenmesi”, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Oktay, A. (1998) Türkiye'de Öğretmen Eğitimi. *Milli Eğitim*, 137, 40-44.
- Oliveira, I. C. ve Saldanha, A. A. (2010). Estudo Comparativo Sobre a Perspectiva de Futuro dos Estudantes de Escolas Públicas e Privadas. *Paideia (Ribeirão Preto)*, 20(45), 47-55.
- Ömeroğlu, S. (2014). *Polis Akademisi Öğrencilerine Yönelik Kariyer Uyumu Programının Etkinliğinin Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Ören, N. ve Türkoğlu, H. (2006), “Öğretmen Adaylarında Tükenmişlik”, Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi(İlke), S.16.

- Özden, K., ve Sertel-Berk, H. (2017). Reliability and Validity Study of Turkish Version of the Korean Career Stress Inventory (KCSI). *Psikoloji Çalışmaları Dergisi*, 37(1), 35-51.
- Özer DS, Özer K (2001). Çocuklarda Motor Gelişim. Nobel Yayınları, Ankara.
- Özer, R. (1998), “Rehber Öğretmenlerde Tükenmişlik Düzeyi, Nedenleri ve Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.
- Pehlivan Z, Selçuk T. “Ders Dışı Spor Etkinliklerine Yönelik Öğretmen Görüşleri”. IV. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu, Bursa: 10-11 Haziran 2005, As Kültür Merkezi s.82.
- Polat, H., Demirkol, M. ve Özdemir, T. Y. (2019). Öğretmen Atama Kriterlerine İlişkin Pedagojik Formasyon Eğitimi Öğrencilerinin Görüşleri. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(2), 1515-1530.
- Quigley, T., Slack. T. ve Smith, G. (1989). The Levels and Possible Causes of Burnout in Secondary School Teacher-Coaches. *Cahper Journal*, 20-25.
- Rink, J. E. (2013). Measuring Teacher Effectiveness In Physical Education. *Research Quarterly For Exercise And Sport*, 84(4), 407-418. doi:10.1080/02701367.2013.844018.
- Roberts, R. E., ve Bengtson, V. L. (1993). Relationships With Parents, Self-Esteem, And Psychological Well-Being In Young Adulthood. *Social Psychology Quarterly*, 263-277.
- Ryff, C. D. (1989). Happiness is Everything, or is It Explorations on the Meaning of Psychological Well-Being. *Journal Of Personality And Social Psychology*, (57), 1069-1081.
- Ryff, C. D. (2013). Psychological Well-Being Revisited, Advances in the Science and Practice of Eudaimonia. *Psychother Psychosom*, (83), 10–28.
- Ryff, C. D. ve Singer, B. H (2008). Know Thyself and Become What You Are a Eudaimonic Approach to Psychological Well-Being. *Journal Of Happiness Studies*, (9), 13-39.

- Saka, N., B. (2019). *Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Sosyal Görünüş Kaygısı ve Sosyal Bağlılık Düzeylerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Trabzon Üniversitesi, Trabzon.
- Schaufeli, W. B., Martinez, I. M., Pinto, A. M., Salanova, M. ve Bakker, A. B. (2002). Burnout and Engagement in University Students: A Cross-National Study. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 33(5), 464-481.
- Schaufeli, W. B., Salanova, M., González-Romá, V. ve Bakker, A. B. (2002). The Measurement of Engagement and Burnout: A Two Sample Confirmatory Factor Analytic Approach. *Journal of Happiness Studies*, 3(1), 71-92.
- Seginer, R. (2009). *Future Orientation: Developmental And Ecological Perspectives*. NY: Springer.
- Seven, S. (2019). Erken Çocuklukta Ruh Sağlığını Korumak. *Eğitime Bakış Dergisi*, 15(46), 32-37.
- Siyez, D. M. (2014). Gelişimsel Yaklaşımlar. B. Yeşilyaprak (Ed.). *Mesleki Rehberlik ve Kariyer Danışmanlığı: Kuramdan Uygulamaya* (5. Baskı) içinde (ss. 181-190). Ankara: Pegem Akademi.
- Souza, M. A., Pereira, P. R., Funck, A. L. And Formiga. N. S. (2013). Consistência Interna e Estrutura Fatorial da Escala de Expectativa de Futuro em Brasileiros. *Boletim-Academia Paulista De Psicologia*, 33(2), 330-353.
- Sürgevil, O. (2006), Çalışma Hayatında Tükenmişlik Sendromu Tükenmişlikle Mücadele Teknikleri, Nobel Yayınları, Ankara.
- Şahin, S. (2020). *Atama Bekleyen Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Yaşam Doyumları ve Umutsuzluk Durumlarının Araştırılması*.Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Şanlı, T. ve Saraçlı, S. (2015). Üniversite Öğrencilerinin Gelecek Beklentileri Üzerinde Etkili Olan Faktörlerin Analizi. *Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* 6/11 25-36.

- Şimşek, H. (2011). Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki Lise Öğrencilerinin Gelecek Beklentileri ve Gelecek Beklentilerini Etkileyen Faktörler. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 5(1), 90-109.
- Şişman, M. ve Acat, M. B. (2003). Öğretmenlik Uygulaması Çalışmalarının Öğretmenlik Mesleğinin Algılanmasındaki Etkisi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(1), Ss.236-239.
- Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı, Ankara: Meb Yayınları, 2014: 448.
- Tamer, K. ve Pulur, A. (2001). *Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Kozan Ofset.
- Tatar, M. (2005). Öğretmen Beklentisi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Elektronik Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 1-19.
- TDK (t.y.). Stres. Türk Dil Kurumu Sözlüğü. <http://www.tdk.gov.tr/> (Erişim Tarihi, 30.05.2023).
- Temiz, C.N. ve Sivrikaya, A. H. (2021). Beden Eğitimi ve Spor Dersinde Karşılaşılan Sorunların İncelenmesi (Yurt İçi ve Yurt Dışı Değerlendirmesi), *Avrasya Spor Bilimleri ve Eğitim Dergisi*, 3(1), 12-39.
- Thomson, Mindi N. (2013), “Career Barriers and Coping Efficacy Among Native American Students”, *Journal of Career Assessment*, 2: 311-325.
- Tunçer, P. (2012). Değişen İnsan Kaynakları Yönetiminde Anlayışında Kariyer Yönetimi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31 (1), 203-233.
- Tural, A. (2018). *Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarına Göre Okul Deneyimi Dersinin Öğretmenlik Mesleğine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Amasya Üniversitesi, Amasya.
- Uğraş, S. (2013). *Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümlerinin Yeterliği Hakkında Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Malatya.

- Ulaş, Ö. ve Özdemir, S. (2018). Üniversite son sınıf öğrencilerinde algılanan kariyer engellerinin yordayıcıları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(3), 672-688.
- Uluçay, T., Özpolat, A. R., İşgör, İ. Y. and Taşkesen, O. (2014). A Study on High School Students Future Expectations. *Education Sciences*, 9(2), 234-247.
- Uzundağ, H.İ., Urgan, S. ve Özer, E. (2020). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının Mesleki Kaygı Durumunun İncelenmesi, *Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(3), 119-129.
- Ünlü, H. ve Aydos, L. (2010). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yeterlilikleri Üzerine Bir Derleme. *Milli Eğitim Dergisi*, 40 (187) , 172-192.
- Yalçın, H. F. (1995). *Beden Eğitimi Öğretmeni El Kitabı*. 2. Baskı, Ankara.
- Yavuzer H., Demir İ., Meşeci F. ve Sertelin Ç. (2005). Günümüz Gençliğinin Gelecek Beklentileri. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 93-103.
- Yetim A (2000). Sporun Sosyal Görünümü. Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Dergisi, Ankara.
- Yetim, A.A. ve Göktaş, Z. (2004). Öğretmenin Mesleki ve Kişisel Nitelikleri, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 12(2), 541-550.
- Yıldız, E. ve KangalgıL, M. (2014). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Mesleki Yeterlilikleri ve Kullandıkları Öğretim Yöntemleri ile İlgili Görüşlerinin İncelenmesi. *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 5(1), 61-76.
- Yılmaz, A. (2019). Öğretmen Adaylarının Kariyer Streslerinin Karma Araştırma Yaklaşımı ile İncelenmesi, *Türk Spor Bilimleri Dergisi*, 2 (1), 93-105

Ek-1. Anket Formu

Değerli Katılımcılar;

Bu anket, kariyer stresi, tükenmişlik ve olumlu gelecek beklentisi düzeylerinizi belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Anket sonuçları, yalnızca bu amaçla kullanılacak olup, kişisel amaçlar için anket sonuçlarından yararlanılmayacaktır. Bu nedenle isim yazmanıza gerek yoktur. İstenilen bilgileri içtenlikle cevaplamanız, araştırmanın sağlıklı sonuç vermesi açısından oldukça önemlidir. Yardım ve katkılarınız için teşekkür ederim.

Yüksek Lisans Öğrencisi SEFA NUR HAZNEDAR
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

1. Cinsiyetiniz: ☐ Kadın ☐ Erkek

2. Yaşınız:

3. Güncel transkript notunuz (GANO):

4. Sınıfınız:

5. Aktif olarak (lisanslı) spor yapıyor musunuz? ☐ Evet ☐ Hayır

6. Aylık geliriniz:

☐ 0-1000 TL ☐ 1001-2000 TL ☐ 2001-3000 TL ☐ 3001-4000 TL ☐ 4001 TL ve üzeri

7. Kardeş sayısı:

8. Anne eğitim durumu:

☐ Okur-yazar değil ☐ Okur-yazar ☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite

9. Baba eğitim durumu:

☐ Okur-yazar değil ☐ Okur-yazar ☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise ☐ Üniversite

		Hiç Katılmıyorum	Çok Az Katılıyorum	Biraz Katılıyorum	Epey Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
	OGBÖ Lütfen aşağıda yer alan her bir ifadeyi dikkatlice okuyunuz ve bu ifadelere ne derecede katıldığınızı ya da katılmadığınızı ilgili kutucukları işaretleyerek belirtiniz.					
1	Kişisel geleceğim konusunda oldukça iyimserim.	1	2	3	4	5
2	Eninde sonunda hedeflerime ulaşacağıma inanıyorum.	1	2	3	4	5
3	Gelecekte yapmak istediklerimi gerçekleştirebilmek konusunda iyimserim.	1	2	3	4	5
4	Kişisel geleceğim konusunda kötümser sayılırım.	1	2	3	4	5
5	Bazı güçlükler olsa da geleceğe iyimser bakıyorum.	1	2	3	4	5

	KSÖ	Hiç Katılmıyorum	Çok Az Katılıyorum	Biraz Katılıyorum	Epey Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
	Aşağıda kişilerin kariyer sürecinde yaşadıkları durumlara ilişkin bir takım ifadeler verilmiştir. Lütfen her bir maddeyi dikkatlice okuyunuz ve bu ifadelere ne derecede katıldığınızı ya da katılmadığınızı ilgili kutucukları işaretleyerek belirtiniz.					
1	Ailemle çatışma yaşıyorum çünkü ailem benim garantili bir işe girmemi istiyor ve benim neyi önemseydiğimle ilgilenmiyor.	1	2	3	4	5
2	Ben memnun olduğum halde, kariyer planımın bana yakın olan insanların beklentileriyle uyuşmamasından endişe duyuyorum.	1	2	3	4	5
3	Kariyerim için neyin gerekli olduğunu bilmediğim için kendimi engellenmiş hissediyorum.	1	2	3	4	5
4	Başkalarının kariyer tercihim konusundaki olumsuz düşünceleri zihnimi meşgul ediyor.	1	2	3	4	5
5	İstediğim iş hakkında yeterince bilgi sahibi olmadığımı dair endişelerim var.	1	2	3	4	5
6	Kariyer alanımda yeteri kadar pozisyon olmadığı konusunda endişelerim var.	1	2	3	4	5
7	İşe alım sınavını ilk defada geçemeyeceğim konusunda endişeliyim.	1	2	3	4	5
8	İstediğim işin bana güvenceli bir gelir sağlamayacağı konusunda endişe duyuyorum.	1	2	3	4	5
9	Aynı anda hem okul derslerine çalışmak hem de bir işe hazırlanmak zor olduğundan kendimi baskı altında hissediyorum.	1	2	3	4	5
10	Bir iş bulmak için yapılması gereken çok fazla şey olduğundan kendimi stres altında hissediyorum.	1	2	3	4	5
11	Gelecekte ne yapmak istediğimi bilmediğim için kendimi engellenmiş hissediyorum.	1	2	3	4	5
12	İstediğim işe giremeyebileceğim konusunda endişeliyim.	1	2	3	4	5
13	İstediğim kariyerin ne tür nitelikleri gerektirdiğini bilmediğim için kendimi engellenmiş hissediyorum.	1	2	3	4	5
14	İstediğim iş için nasıl hazırlanmam gerektiği konusunda tam olarak emin olamadığımdan kendimi engellenmiş hissediyorum.	1	2	3	4	5
15	Ailemle çatışma yaşıyorum, çünkü onların benden yapmamı istedikleri ile benim yapmak istediklerim farklı.	1	2	3	4	5
16	Kariyerim için hazırlanmama yardımcı olan pek fazla kişi olmadığından kendimi engellenmiş hissediyorum.	1	2	3	4	5
17	Nasıl bir kariyer istediğim konusunda kesin bir karara varmadığım için endişeli hissediyorum.	1	2	3	4	5
18	Geleceğim için planladıklarımın gerçekten istediklerim olduğu konusunda şüphe duyduğum için kendimi engellenmiş hissediyorum.	1	2	3	4	5
19	Seçmiş olduğum meslek ile yeteneklerimin birbirine uygun olup olmadığı konusunda kaygılarım var.	1	2	3	4	5
20	Neye yeteneğim olduğunu bilmediğim için endişeliyim.	1	2	3	4	5

	MTEÖF (Aşağıda eğitim sürecinde kendinizi nasıl hissettiğiniz ile ilgili ifadeler yer almaktadır. Bu ifadeleri dikkatle okuyarak size en uygun düzeyi işaretleyiniz.)	Hiçbir zaman	Bazen	Genellikle	Çoğu Zaman	Her Zaman
1	Derslerimde duygusal olarak yıldığımı hissediyorum.	1	2	3	4	5
2	Eğitime başladığımdan beri derslere olan ilgim azaldı.	1	2	3	4	5
3	Derslerimde karşılaştığım problemleri etkili bir şekilde çözebilirim.	1	2	3	4	5
4	Okuldaki bir gүнүн sonunda kendimi bitkin hissediyorum.	1	2	3	4	5
5	Derslerime ilişkin isteğim azaldı.	1	2	3	4	5
6	Katıldığım derslere etkili bir katkı sağladığıma inanıyorum.	1	2	3	4	5
7	Sabah kalkıp yeni bir eğitim gүнüne başlamak zorunda olduđumu dűřündűđümde kendimi yorgun hissediyorum.	1	2	3	4	5
8	Derslerimin potansiyel yararlılığı konusunda kuşku duyuyorum.	1	2	3	4	5
9	Bana göre iyi bir öğrenciyim.	1	2	3	4	5
10	Ders çalıřmak veya bir derse girmek benim için gerçekten büyük bir yűktür.	1	2	3	4	5
11	Derslerimin öneminden kuşkuluyum.	1	2	3	4	5
12	Ders amaçlarımı başardığımda kendimi güdülenmiş hissediyorum.	1	2	3	4	5
13	Derslerden tükendiğimi hissediyorum.	1	2	3	4	5
14	Ders aldığım süre boyunca birçok ilginç şey öğrendim.	1	2	3	4	5
15	Yalnızca dersimi çalışmak ve rahatsız edilmemek istiyorum.	1	2	3	4	5
16	Ders esnasında yapılan şeylerde etkin olduğumdan eminim.	1	2	3	4	5

Ek-2. Araştırma İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 31.03.2022-159308

T.C.
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : E-68867550-044-159308
Konu : Araştırma İzni (Sefa Nur HAZNEDAR)

31.03.2022

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞINA

İlgi : Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığının 31.03.2022 tarihli ,93368059-044-E.158998 sayılı yazısı.

Anabilim Dalınız yüksek lisans programı öğrencisi Sefa Nur HAZNEDAR' ın araştırma iznine ilişkin Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının ilgili sayılı yazısı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

Prof.Dr. Papatya KARAKURT
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Ek:Araştırma İzni (Sefa Nur HAZNEDAR) (7 sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSC46ADPK3

Belge Takip Adresi :

Adres:Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü 24100 Erzincan
Telefon:0 446 224 29 10 Faks:(0446) 226 66 65
e-Posta:sagbe_yazi@erzincan.edu.tr Web:https://ebyu.edu.tr/tr/
Kep Adresi:erzincanunv@hs02.kep.tr

Bilgi için: Aşlı UZUN BUDAK
Unvanı: Birim Evrak Sorumlusu

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 31.03.2022-158998

T.C.
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-93368059-044-158998
Konu : Araştırma İzni (Sefa Nur HAZNEDAR)

31.03.2022

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 10.03.2022 tarihli ,68867550-302.14.03-E.154773 sayılı yazınız.

Enstitünüz Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Beden Eğitimi ve Spor tezli yüksek lisans programı öğrencisi **Sefa Nur HAZNEDAR**' ın araştırma iznine ilişkin Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Dekanlığı ile diğer üniversite rektörlüklerinden alınan ilgili yazılar ekte gönderilmiştir.
Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

Prof.Dr. Adem BAŞIBÜYÜK
Rektör Yardımcısı

Ek:

- 1- Araştırma İzni (Sefa Nur HAZNEDAR) (1 sayfa)
- 2- Araştırma İzni (Sefa Nur HAZNEDAR)
- 3- Araştırma İzni (Sefa Nur HAZNEDAR)
- 4- Araştırma İzni (Sefa Nur HAZNEDAR)
- 5- Araştırma İzni / Sefa Nur HAZNEDAR
- 6- Anket İzni (Sefa Nur HAZNEDAR)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSR46601N3

Adres:Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Rektörlüğü Yalnızbağ yerleşkesi Erzincan Sivas
karayolu 12. km 24002 Erzincan
Telefon:444 8 024 - (0446) 226 66 66 Faks:0 446 226 26 60
e-Posta:ogrenciisleri@erzincan.edu.tr Web:https://ebyu.edu.tr/tr/
Kep Adresi:erzincanuniv@hs02.kep.tr

Belge Takip Adresi :

Bilgi için: Şükran TAŞTAN
Unvanı: Birim Evrak Sorumlusu
Tel No: 0446 224 04 26

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 14.03.2022-155528

T.C.
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Ek-1

Sayı : E-31609083-044-155528
Konu : Araştırma İzni (Sefa Nur HAZNEDAR)

14.03.2022

REKTÖRLÜK MAKAMINA
(Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı)

İlgi : 11.03.2022 tarihli ,93368059-044-E.155004 sayılı yazınız.

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Beden Eğitimi ve Spor tezli yüksek lisans programı 1 [REDACTED] numaralı öğrencisi Sefa Nur HAZNEDAR'ın "Kariyer Stresi, Tükenmişlik ve Olumlu Gelecek Beklentisi İlişkisi: Beden Eğitimi Öğretmeni Adayları Örneği" konulu tez çalışmasını Fakültemizde uygulama talebi, çalışmasını kendisi yapması koşuluyla Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Gereğini bilgilerinize arz ederim

Prof.Dr. Mücahit KAĞAN
Eğitim Fakültesi Dekanı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSA4KYY6L3

https://ebys.ebyu.edu.tr/enVision/Validate_Doc.aspx?eID=BSA4KYY6L3&eS=155528

Adres:Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanlığı Yalınbağ Yerleşkesi 24100 –
Erzincan
Telefon:444 8 024 – (0446) 226 66 66 Faks:(0446) 226 66 65
e-Posta:rektorluk@erzincan.edu.tr Web:https://ebyu.edu.tr/
Kep Adresi:erzincanunv@hs02.kep.tr

Bilgi için: Emirali ŞİRİN
Unvanı: Bilgisayar İşletmeni

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-88179374-000-2200094139
Konu : Araştırma İzni (Sefa Nur
HAZNEDAR)

23.03.2022

ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

Üniversiteniz Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Beden Eğitimi ve Spor tezli Yüksek Lisans programı öğrencisi Sefa Nur HAZNEDAR'ın "Kariyer Stresi, Tükenmişlik ve Olumlu Gelecek Beklentisi İlişkisi: Beden Eğitimi Öğretmeni Adayları Örneği" konulu tez çalışması ile ilgili Üniversitemiz Spor Bilimleri Fakültesi Dekanlığı'ndan alınan 22.03.2022 tarih ve E-70400699-000-2200092864 sayılı yazı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof.Dr. Ömer ÇOMAKLI
Rektör

Ek : 22.3.2022 tarihli E-70400699-000-2200092864 sayılı belge

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 3CF9B18CF7D

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ataturk-universitesi-ebys>

Atatürk Üniversitesi Merkez Yerleşkesi 25240 Erzurum

Tel: +90 442 2311601

Elektronik Ağ: [http://www.atauni.edu.tr/#!/birim=ogrenci-isleri-](http://www.atauni.edu.tr/#!/birim=ogrenci-isleri-daيره-baskanligi)

daire-baskanligi

Kep Adresi: atauni@hs01.kep.tr

Bilgi: Sevdâ TUTURGA İZCİ

Faks: +90 442 2361026

E-Posta: odaire@atauni.edu.tr

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Genel Sekreterlik

Sayı : E-55447807-044-80911
Konu : Araştırma İzni (Sefa Nur HAZNEDAR)

Ek-4

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 16.03.2022 tarihli ve 93368059-044.01.01-E.155497 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Beden Eğitimi ve Spor tezli yüksek lisans programı 19 [REDACTED] numaralı öğrencisi Sefa Nur HAZNEDAR'ın "Kariyer Stresi, Tükenmişlik ve Olumlu Gelecek Beklentisi İlişkisi: Beden Eğitimi Öğretmeni Adayları Örneği" konulu tez çalışması kapsamında hazırladığı anket çalışmasını Üniversitemizde eğitim gören Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerine uygulamaya ilişkin talebi Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi arz ederim.

Prof. Dr. Yılmaz CAN
Rektör

Dağıtım:

Gereği:

Bilgi:

ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ DEKANLIĞI
REKTÖRLÜĞÜNE

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: D9481C25-E69A-4EA6-B510-057A9F7DF4C0

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/>

Giresun Üniversitesi Rektörlüğü Güre Yerleşkesi Gaziler Mah.Prof. Ahmet Taner
Kışlalı Cad. 28200 Merkez / GİRESUN
Telefon : 04543101000 Faks: 04543101119
E-Posta Adresi: genelsekreterlik@giresun.edu.tr İnternet Ağı: www.giresun.edu.tr

Bilgi için: İclal ŞEKER
Bilgisayar İşletmeni
Telefon No: (454) 310 10 84

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
ORDU ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Müdürlüğü

Ek-5

21.03.2022

Sayı : E-11151409-044-0708699

Konu : Araştırma İzni / Sefa Nur HAZNEDAR

ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 17.03.2022 tarihli ve E-81515450-044-0707821 sayılı yazı.

Üniversiteniz Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Beden Eğitimi ve Spor tezli yüksek lisans programı öğrencisi Sefa Nur HAZNEDAR'ın, "Kariyer Stresi Tükenmişlik ve Olumlu Gelecek Beklentisi İlişkisi: Beden Eğitimi Adayları Örneği" konulu çalışmasını Yüksekokulumuzda uygulama talebi uygun bulunmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Niyazi TAŞCI
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 906A5282-8CD7-4CCE-B76E-A8BDE4B0C245

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ordu-universitesi-ebys>

Adres: Cumhuriyet Yerleşkesi 52200 Altınordu/ORDU

Ayrıntılı bilgi için: Hakan ÇELİK

Telefon: 0 452 226 52 49 / Faks: 0 452 226 52 39

Unvan: Bilgisayar İşletmeni

e-posta: hakancelik@odu.edu.tr Elektronik Ağ: <http://www.odu.edu.tr/>

KEP : orduuniversitesi@hs01.kep.tr

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
TRABZON ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-99699167-300-2200013005
Konu : Anket İzni (Sefa Nur HAZNEDAR)

Ek-6
28.03.2022

ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

- İlgi : a) 16.03.2022 tarihli ve E-93368059-044-155503 sayılı yazınız.
b) Spor Bilimleri Fakültesi Dekanlığının 24.03.2022 tarihli ve E-69961574-044-2200012822 sayılı yazısı.

Üniversiteniz Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Beden Eğitimi ve Spor Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Sefa Nur HAZNEDAR'ın Üniversitemiz Spor Bilimleri Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü öğrencilerine anket uygulama talebinin uygun görüldüğünün bildirildiği İlgi (b)'de kayıtlı yazı Ek'te gönderilmektedir.
Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Atilla ÇİMER
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek: İlgi (b) Yazı (1 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Belge Doğrulama Kodu: CUHM7TC
Belge Takip Adresi: <http://ubys.trabzon.edu.tr/ERMS/Record/ConfirmationPage/Index>

Adres: Trabzon Üniversitesi Rektörlüğü, Söğütü Mah. Adnan Kahveci Bulvarı, 61335 – Akçaabat- Trabzon / TÜRKİYE Telefon No: (0 462) 4551000 e-Posta: Kep Adresi: trabzonuniversitesi@hs01.kep.tr	Faks No: İnternet Adresi:	Bilgi için : Emriye Altuntaş Şef Telefon No: (0 462) 4551000 - 1506	
--	------------------------------	--	--

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

1/1

Ek-3. Etik Kurul Kararı

Evrak Tarih ve Sayısı: 07.03.2022-153840

T.C.
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Eğitim Bilimleri Etik Kurulu

Sayı : E-88012460-050.01.04-153840
Konu : Etik Kurul Kararı (Sefa Nur
HAZNEDAR)

07.03.2022

DAĞITIM YERLERİNE

Üniversitemiz İnsan Araştırmaları Eğitim Bilimleri Etik Kurulunun **28 Şubat 2022** tarihli ve **02** sayılı oturumunda alınan 02/06 sayılı kararı yazımız ekinde gönderilmiştir.
Bilgilerini rica ederim.

Prof.Dr. Hüseyin Hüsnü BAHAR
Eğitim Bilimleri Etik Kurulu Başkanı

Ek:Karar 06 (1 sayfa)

Dağıtım:
Gereği:
Sefa Nur HAZNEDAR

Bilgi:
Doç. Dr. Sonnur KÜÇÜK KILIÇ

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSN4K6UERZ

https://ebys.ebyu.edu.tr/enVision/Validate_Doc.aspx?eD=BSN4K6UERZ&eS=153840

Belge Takip Adresi :

Adres: Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Rektörlüğün Yalnızbağ yerleşkesi Erzincan Sivas
karayolu 12. km 24002 Erzincan
Telefon:444 8 024 – (0446) 226 66 66 Faks:(0446) 226 66 65
e-Posta:rektoriuk@erzincan.edu.tr Web:https://ebyu.edu.tr/tr/
Kep Adresi: erzincanmv@hs02.kep.tr

Bilgi için: Şehriban AKKUŞ
Unvanı: Birim Evrak Sorumlusu
Tel No: (0446) 226 6666 - 10058

T.C
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
İNSAN ARAŞTIRMALARI EĞİTİM BİLİMLERİ
ETİK KURULU KARARI

Etik Kurul Toplantı Tarihi	28/02/2022
Protokol No	02/06
Araştırma Başlığı	Kariyer Stresi, Tükenmişlik ve Olumlu Gelecek Beklentisi İlişkisi: Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylar Örneği
Araştırma Türü	Nicel- Tanımlayıcı (tarama)/İlişki arayıcı araştırma
Araştırmacılar	Sefa Nur HAZNEDAR (Sorumlu Araştırmacı) Doç. Dr. Sonnur KÜÇÜK KILIÇ (Danışman)
Karar	Başvuru dosyanıza ait araştırmanız etik açıdan uygun bulunmuştur.
Açıklama: 1. Etik Kurul Onayı, uygulama ve/veya veri toplama için araştırmacının ilgili kurum veya kuruluşlardan izin alma sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. 2. Kurul üyelerine ait araştırma önerileri görüşülürken, ilgili yönerge gereğince, öneri sahibi üye görüşmelere katılmamış ve oy kullanmamıştır.	

e-imzalıdır

Prof. Dr. Hüseyin Hüsnü BAHAR
İnsan Araştırmaları Eğitim Bilimleri
Etik Kurul Başkanı

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı	Sefa Nur HAZNEDAR
Doğum Yeri/Tarihi	██████████
Eğitim Bilgileri	Ortaöğretim: Erzincan Milli Egemenlik Anadolu Lisesi (2015) Lisans: Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi/Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği (2019) Yüksek Lisans: Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi/Beden Eğitimi ve Spor A.B.D. (Devam Ediyor)
İletişim Bilgileri	██████████